ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาชุมชน)

ปริญญา

จิตวิทยาชุมชน	จิตวิทยา
สาขา	**ภาควิชา**

เรื่อง อิทธิพลของค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคที่มีต่ออุดมภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

Influence of Agricultural Work Values, Locus of Control, and Adversity Quotient on the Agricultural Career Maturity Among Senior Students in Agricultural Field

นามผู้วิจัย นางสาวจิรวรรณ เจียมรัตนะ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาอากาศโทหญิง งามลมัย ผิวเหลือง, ปร.ด.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม .....

(อาจารย์ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน, กศ.ด.)

หัวหน้าภาควิชา .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิพย์วัลย์ สุรินยา, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

.....

(รองศาสตราจารย์กัญจนา ธีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วัน ..... **เดือน** ..... **พ.ศ.** .....

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

อิทธิพลของค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

Influence of Agricultural Work Values, Locus of Control, and Adversity Quotient on the Agricultural Career Maturity Among Senior Students in Agricultural Field

โดย

นางสาวจิรวรรณ เจียมรัตนะ

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาชุมชน)
พ.ศ. 2552

จิรวรรณ เจียมรัตนะ 2552: อิทธิพลของค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาชุมชน) สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน ภาควิชาจิตวิทยา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาอากาศโทหญิง งามลมัย ผิวเหลือง, ปร.ด. 208 หน้า

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค และวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ และ 2) ศึกษาอิทธิพลร่วมของปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคต่อการพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ จำนวน 414 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบ Enter Method

ผลการศึกษาพบว่า 1) นิสิตมีค่านิยมในการทำงานเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนอยู่ในระดับสูง และความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตนอยู่ในระดับปานกลาง ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคอยู่ในระดับสูง และวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรอยู่ในระดับสูง 2) การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Enter Method พบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 33 ตัวร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสามารถอธิบายได้ร้อยละ 28.1 (R^2 = .281) โดยพบว่า ตัวแปรจำนวน 5 ตัวสามารถพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านการช่วยเหลือผู้อื่น และเพศ และตัวแปรที่พยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรได้ดีที่สุด คือ ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา

_____ _____ ___ / ___ / ___

ลายมือชื่อนิสิต ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Jirawan Jiemrattana 2009: Influence of Agricultural Work Values, Locus of Control, and Adversity Quotient on the Agricultural Career Maturity Among Senior Students in Agricultural Field. Master of Science (Community Psychology), Major Field: Community Psychology, Department of Psychology. Thesis Advisor: Assistant Professor Wing Commander Ngamlamai Piolueang, Ph.D. 208 pages.

The objectives of this study were the following: 1) to study the personal factors, agricultural work values, locus of control, and adversity quotient on the agricultural career maturity among senior students in agricultural field, and 2) to study the influence of the agricultural work values, locus of control, and adversity quotient on the agricultural career maturity of senior students in agricultural field. The data were collected from 414 senior students of all the agricultural field by using questionnaires. The data were analyzed by using statistical methods; percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis with enter method.

The results were as follows: firstly, the agricultural work values was at the moderate level, the internal locus of control was at the high level, the external locus of control was at the moderate level, the adversity quotient was at the high level, and the agricultural career maturity was at the high level. Secondly, the study were found as mutual 33 variables could predict the agricultural career maturity with the statistical significance level of .001 and could explain it at 28.1 percents (R^2 = .281). The study were also found that 5 variables including adversity quotient in reach dimension, experience joining in the agricultural activity, agricultural work values in creative dimension and helping others dimension, and sex could predict the agricultural career maturity with the statistical significance level of .05. Especially, adversity quotient in reach dimension was the best predictor among those factors analyzed.

_____ _____ ___ / ___ / ___

Student's signature Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจากบุคคลหลายท่าน ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ นาวาอากาศโทหญิง ดร.งามลมัย ผิวเหลือง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ ดร.ธีรพัฒน์ วงศ์คุ้มสิน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม นาวาอากาศโท ดร.สุมิตร สุวรรณ ประธานการสอบ และรองศาสตราจารย์ ดร. พิมลพรรณ อิศรภักดี ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ให้ความรู้ คำปรึกษา ตลอดจนการแก้ไขสิ่งบกพร่องต่างๆในการทำวิทยานิพนธ์ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูงมาไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาจิตวิทยาชุมชน ที่ได้ให้ความรู้ และคำปรึกษาอันมีค่ายิ่ง ขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาครั้งนี้ คือ นิสิตชั้นปีที่ 4 คณะเกษตร คณะประมง คณะวนศาสตร์ และคณะอุตสาหกรรมเกษตรที่ได้สละเวลาให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามเพื่อให้วิทยานิพนธ์ครั้งนี้สมบูรณ์ และขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ของภาควิชาจิตวิทยาทุกท่านที่อำนวยความสะดวกในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณพี่ๆ และเพื่อนๆ จิตวิทยาชุมชน ภาคปกติ รุ่น 6 ทุกท่านที่ให้กำลังใจ และให้การสนับสนุนด้วยดีเสมอมาจนกระทั่งบรรลุจุดมุ่งหมาย

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา และน้องๆ เป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังของความสำเร็จในทุกๆอย่าง และเป็นผู้ที่สร้างกำลังใจให้สามารถฝ่าฟันอุปสรรคได้อย่างอบอุ่นใจเสมอและขอขอบคุณทุกๆ กำลังใจที่ได้มอบให้แก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

เหนือสิ่งอื่นใด คุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ขอน้อมรำลึกถึงบูรพาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จได้ ตราบเท่าทุกวันนี้

จิรวรรณ เจียมรัตนะ

เมษายน 2552

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง (3)

สารบัญภาพ (8)

บทที่ 1 บทนำ 1

ความสำคัญของปัญหา 1

วัตถุประสงค์ของการวิจัย 4

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 4

ขอบเขตของการวิจัย 5

นิยามศัพท์ 7

บทที่ 2 การตรวจเอกสาร 13

แนวคิดเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร 13

แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมในการทำงานเกษตร 26

แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง 37

แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค 42

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 54

สรุปแนวคิดและทฤษฎีสู่กรอบแนวคิดการวิจัย 56

กรอบแนวคิดในการวิจัย 61

สมมุติฐานในการวิจัย 62

บทที่ 3 วิธีการวิจัย 63

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 63

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 65

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ 71

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 72

การเก็บรวบรวมข้อมูล 73

การวิเคราะห์ข้อมูล 74

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย 75

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	76
ผลการวิจัย	76
ข้อวิจารณ์	143
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	166
สรุปผลการวิจัย	166
ข้อเสนอแนะ	171
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	176
ภาคผนวก	184
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	185
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม	198
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	208

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชาของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์	64
2	การกระจายจำนวนและร้อยละของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล	77
3	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของค่านิยมในการทำงานเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายข้อ	81
4	ร้อยละ จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของค่านิยมในการทำงานเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายด้าน	85
5	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายข้อ	86
6	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตนของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายข้อ	87
7	ร้อยละ จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	88

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
8	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และระดับของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายข้อ	89
9	ร้อยละ จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายด้าน	94
10	ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายข้อ	95
11	ร้อยละ จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายด้าน	99
12	ตารางแสดงระดับการวัดของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม	100
13	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค	105
14	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์	109

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์	114
16	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์	119
17	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์	124
18	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์	130
19	การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์	135
20	ตารางสรุปตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมและรายด้านของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์	140

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
1	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของค่านิยมในการทำงานเกษตรรายด้าน และโดยรวม	199
2	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา	199
3	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์	199
4	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีวิสัยทัศน์	200
5	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความขยัน	200
6	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่น	200
7	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม	201
8	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความซื่อสัตย์	201
9	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน	201
10	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน	202
11	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรครายด้าน และโดยรวม	202

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
12	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม	203
13	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง	203
14	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา	204
15	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา	204
16	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรรายด้าน และโดยรวม	205
17	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของวุฒิภาวะทางอาชีพด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร	205
18	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของวุฒิภาวะทางอาชีพด้านการแสวงหาข้อมูล และวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร	206
19	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของวุฒิภาวะทางอาชีพด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร	206
20	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของวุฒิภาวะทางอาชีพด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน	207
21	ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของวุฒิภาวะทางอาชีพด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ	207

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	รูปแบบการพัฒนาความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง	39
2	ศาสตร์ความรู้ทั้ง 3 ที่สามารถอธิบายความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค	44
3	การรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหา และการรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเองกับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค	47
4	ประเภทของอุปสรรคความยากลำบาก	50
5	ระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค	52

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

อาชีพเกษตรเป็นอาชีพดั้งเดิมของมนุษย์มาตั้งแต่สมัยโบราณ จนกระทั่งมาถึงในปัจจุบันนี้ ประชากรในประเทศไทยยังคงประกอบอาชีพนี้อยู่ จากผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากร ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2551 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2551) พบว่าจากจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด 36.62 ล้านคน เป็นผู้ทำงานภาคเกษตรกรรมประมาณ 13.35 ล้านคน หรือร้อยละ 36.5 ของผู้มีงานทำทั้งหมด อาชีพเกษตรเป็นอาชีพที่เกี่ยวเนื่องกับการผลิตวัตถุดิบต่างๆ เพื่อใช้เป็นปัจจัย 4 ในการดำรงชีวิตของมนุษย์ อีกทั้งยังเป็นอาชีพที่เกี่ยวเนื่องกับการจัดจำหน่ายสินค้า และบริการทางการเกษตร ซึ่งผลผลิตทางการเกษตรนอกจากจะนำไปใช้ในการบริโภคแล้วยังถูกนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต หรือแปรรูปทางอุตสาหกรรมด้วย จึงส่งผลให้เกิดความต้องการผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มมากขึ้น สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2550) รายงานมูลค่าการส่งออกสินค้าการเกษตรในปี 2549 จำนวน 1,071,543,033 บาท และในปี 2550 เป็นจำนวนถึง 1,129,205,994 บาท ซึ่งมีมูลค่าการส่งออกที่สูงขึ้นผลผลิตทางการเกษตรที่มีการส่งออกที่มีมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากยาง ผลิตภัณฑ์จากสัตว์น้ำ และข้าว รวมทั้งสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรยังได้คาดการณ์ว่าในปี 2551 มูลค่าการส่งออกสินค้าทางการเกษตรจะเพิ่มสูงขึ้น

ดังนั้น การเพิ่มจำนวนสินค้าทางการเกษตรให้เพียงพอกับความต้องการได้นั้น จำเป็นต้องมีปัจจัยที่ใช้ในการผลิตที่มีคุณภาพ บุญธรรม จิตต์อนันต์ (2540: 185) กล่าวว่า ปัจจัยการผลิตที่สำคัญตามหลักการบริหารจัดการ ได้แก่ เงินทุน ทรัพยากรบุคคลหรือทรัพยากรมนุษย์ วัสดุอุปกรณ์ และการบริหารจัดการ ปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญที่จะส่งผลให้เกิดความสำเร็จในกระบวนการผลิตได้นั่นก็คือ ทรัพยากรบุคคลหรือทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้นการพัฒนาให้ทรัพยากรมนุษย์ทางการเกษตรให้มีความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ที่สอดคล้องกับงานที่ทำแล้วก็จะเป็นการส่งเสริมให้ผลผลิตทางการเกษตรมีปริมาณ และคุณภาพที่สูงขึ้น

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางการเกษตร ไม่ได้หมายถึงการพัฒนาเกษตรกรเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งประกอบอาชีพเกษตร ในการพัฒนานั้นต้องพัฒนาอย่าง

เป็นองค์รวม ไม่สามารถที่จะกระทำเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งได้ ซึ่งต้องเริ่มจากการให้ความรู้เพื่อที่จะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเพื่อให้เกิดทักษะต่อไป การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางการเกษตรนั้นสามารถที่จะพัฒนาให้กับกลุ่มบุคคลที่กำลังประกอบอาชีพทางการเกษตรอยู่ เช่น เกษตรกร หรือว่ากลุ่มบุคคลที่เตรียมตัวจะออกไปประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น นิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาในสาขาวิชาทางการเกษตรระดับอุดมศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรมนุษย์ทางการเกษตรที่กำลังได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทางการเกษตรโดยตรง เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วก็สามารถที่จะออกไปประกอบอาชีพในสายงานทางด้านเกษตร นอกจากมหาวิทยาลัยจะมีการพัฒนา และส่งเสริมทางด้านวิชาการแล้ว มหาวิทยาลัยจะต้องมีการส่งเสริม และพัฒนาให้นิสิตมีความพร้อมในการออกไปประกอบอาชีพ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการทำงานต่อไปในอนาคต ทำงานอย่างมีความสุข และใช้ความรู้ความสามารถในการพัฒนางานทางด้านการเกษตรให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป (สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2539: 13) กองแผนงาน ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งได้ทำการสำรวจภาวะการทำงานของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ในปีการศึกษา 2548 - 2550 จากการให้ข้อมูลของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาจำนวน 3,968 คน พบว่า นิสิตที่ทำงานแล้วจำนวน 2,463 คน (ร้อยละ 62.07) ส่วนนิสิตที่ทำงานแล้วแต่ไม่ตรงกับสาขาที่เรียนมา และนิสิตที่ยังไม่ได้ทำงานจำนวน 1,505 คน (ร้อยละ 37.93) ซึ่งจากสถิตินี้แสดงให้เห็นถึงการสูญเสียทรัพยากรมนุษย์ทางการเกษตรไปเป็นจำนวนมาก ดังนั้นจึงเป็นตัวบ่งชี้ว่านิสิตคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ควรได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพ รวมทั้งสามารถทำงานได้ตรงตามสาขาวิชาที่เรียนมาด้วย

วุฒิภาวะทางอาชีพเป็นภาวะหนึ่งที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลมีความพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพ และสามารถทำการเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม (Super and Overstreet, 1960 cited in Sharf, 1992: 155) อีกทั้งยังเป็นความสามารถของบุคคลในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง มีความกระตือรือร้นที่จะทำการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง และมีความคงที่ในช่วงเวลาหนึ่ง (Ohler, Levinson, and Hays, 1996 cited in Levinson, Ohler, Caswell, and Kiewra, 1998: 475) ดังนั้นหากนิสิตมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรก็แสดงให้เห็นว่านิสิตมีความพร้อมที่จะออกไปทำงานในสาขาวิชาทางการเกษตรตามที่ได้ศึกษามา นิสิตจะมีความมุ่งมั่น และวางแผนที่จะเข้าสู่อาชีพที่เลือกไว้โดยไม่เปลี่ยนแปลง รวมทั้งมีความพร้อมในความรู้ และมีความตั้งใจในการประกอบอาชีพทางการเกษตร ซึ่งก็จะส่งผลให้ประเทศมีทรัพยากรมนุษย์ทางการเกษตรเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

Luzzo (1993 cited in Kornspan and Etzel, 2001: 1) ได้กล่าวว่า คุณลักษณะทางจิตวิทยาเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพ และ Levinson *et al.* (1998: 475 cited in Ohler, Levinson, and Sanders, 1995) ได้กล่าวว่าวุฒิภาวะทางอาชีพมีความสัมพันธ์กับความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง ซึ่งความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองเป็นความเชื่อที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรมของบุคคล เป็นความเชื่อของแต่ละบุคคลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นอิสระซึ่งความเชื่อนี้จะสามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้ จากแนวคิดของ Crites (1978 cited in Kornspan and Etzel, 2001: 2) กล่าวว่า ถ้าบุคคลมีความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองจะส่งผลต่อระดับของวุฒิภาวะทางอาชีพได้ และอัจฉรา สุขารมณ์, อรพินทร์ ชูชม และทัศนา ทองภักดี (2540) ได้ทำการศึกษาพบว่าวุฒิภาวะทางอาชีพ ค่านิยมในการทำงาน และบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ดังนั้นคุณลักษณะทางจิตวิทยาที่น่าสนใจในการศึกษาวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร คือ ค่านิยมในการทำงาน ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค เนื่องจากตัวแปรเหล่านี้น่าจะส่งผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร โดยที่ตัวแปรค่านิยมในการทำงานนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าน่าจะศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในการทำงานโดยเจาะจงไปที่ด้านการเกษตร ดังที่ Super (1970 cited in Isacson, 1985: 199-200) ได้กล่าวว่า ค่านิยมในการทำงานเป็นสิ่งที่บุคคลมีความเชื่อว่ามีค่า และมีความสำคัญต่อการทำงาน เป็นความรู้สึกพึงพอใจที่ได้รับจากการทำงาน ค่านิยมในการทำงานจะเป็นตัวบ่งชี้ได้ว่าบุคคลจะเลือกประกอบอาชีพตามค่านิยมที่ตนมีอยู่ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่าถ้านิสิตมีค่านิยมในการทำงานเกษตร ก็อาจจะส่งผลให้นิสิตมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรได้ ส่วนความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคนั้น ยังไม่เคยมีการศึกษาว่าจะส่งผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพหรือไม่ แต่ผู้วิจัยคาดว่าความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค น่าจะส่งผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร เนื่องจากนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ใกล้ที่จะสำเร็จการศึกษา และเตรียมออกไปประกอบอาชีพ ซึ่งจะต้องมีการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชีวิตการทำงานในหลายๆ ด้าน รวมทั้งนิสิตคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่จะออกไปประกอบอาชีพเกษตรกร ซึ่งถือว่าเป็นอาชีพที่จะต้องเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน เช่น เหตุการณ์ภัยพิบัติต่างๆ ทำให้ผลผลิตเกิดความเสียหาย ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ถ้านิสิตมีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคก็จะสามารถผ่านพ้นเหตุการณ์วิกฤติ หรืออุปสรรคที่เป็นปัญหาในชีวิตส่วนตัวและการทำงาน ซึ่งก็จะสามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้ประสบความสำเร็จ

จากแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยและข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะทางจิตวิทยา ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคน่าจะมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร ซึ่งการศึกษาถึงปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุม

ตนเอง ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคกับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 คณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์นั้นยังไม่เคยมีการวิจัยในการศึกษาอิทธิพลของตัวแปรที่เป็นคุณลักษณะทางจิตวิทยาเหล่านี้มาก่อน ซึ่งนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์นั้นถือว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่กำลังจะเข้าสู่โลกของการทำงาน จะเป็นทรัพยากรมนุษย์ทางด้านการเกษตรที่ประเทศมีความต้องการให้นำความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ต่างๆ มาใช้ในการพัฒนาวิทยาการด้านการเกษตร หรือออกมาประกอบอาชีพเกษตรกร เพื่อเป็นกำลังในการผลิตสินค้าทางการเกษตรของประเทศต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ โดยผลที่ได้จากการวิจัยจะสามารถเป็นข้อมูลพื้นฐานให้มหาวิทยาลัย และคณะวิชาที่เปิดสอนในกลุ่มเกษตรศาสตร์ในการพัฒนาหลักสูตรและจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างให้นิสิตมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร เพื่อก่อให้เกิดผลดีกับนิสิต และเป็นประโยชน์ต่อสังคมไทย รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้อาชีพทางการเกษตรอยู่คู่กับประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค และวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

2. เพื่อศึกษาอิทธิพลร่วมของปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคต่อการพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบว่าตัวแปรทางจิตวิทยาตัวใดบ้างที่มีอิทธิพลกับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร เพื่อจะเป็นแนวทางให้แก่มหาวิทยาลัย และคณะที่เปิดสอนในกลุ่มเกษตรศาสตร์ได้พัฒนา และส่งเสริมให้นิสิตมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรก่อนออกไปประกอบอาชีพในอนาคต

2. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลที่ทำให้ทราบว่านิสิตที่ศึกษาในคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีความพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพตามสาขาวิชาที่ตนเรียนมาหรือไม่

3. เป็นแนวทางให้แก่มหาวิทยาลัย และคณะที่เปิดสอนในกลุ่มเกษตรศาสตร์ในการศึกษาเพื่อเตรียมทรัพยากรมนุษย์ทางการเกษตรต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะเกษตร คณะประมง คณะวนศาสตร์ และคณะอุตสาหกรรมเกษตร ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในปีการศึกษา 2551 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 1,121 (ข้อมูล ณ วันที่ 8 ตุลาคม 2551)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

   1.1 เพศ
   1.2 เกรดเฉลี่ยสะสม
   1.3 จำนวนพี่น้อง
   1.4 ลำดับการเกิด
   1.5 อาชีพของบิดา
   1.6 อาชีพของมารดา
   1.7 รายได้ของครอบครัว
   1.8 ภูมิลำเนาเดิม
   1.9 เขตที่อยู่อาศัย
   1.10 ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร

2. ค่านิยมในการทำงานเกษตร ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ

2.1 การกระตุ้นให้ใช้ปัญญา
2.2 ความคิดสร้างสรรค์
2.3 การมีวิสัยทัศน์
2.4 ความขยัน
2.5 การช่วยเหลือผู้อื่น
2.6 การมีสำนึกต่อส่วนรวม
2.7 ความซื่อสัตย์

3. ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง แบ่งเป็นความเชื่อ 2 ประเภท คือ

3.1 ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน
3.2 ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน

4. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ

4.1 ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม
4.2 ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง
4.3 ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการการรับรู้ผลกระทบของปัญหา
4.4 ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา

ตัวแปรตาม ได้แก่

วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร
2. การแสวงหาข้อมูล และวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร
3. ความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร
4. การเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน
5. การเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ

นิยามศัพท์

นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ หมายถึง บุคคลที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ ในปีการศึกษา 2551 ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในคณะเกษตร คณะประมง คณะวนศาสตร์ และคณะอุตสาหกรรมเกษตร

คณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ หมายถึง คณะที่กองแผนงาน ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง กำหนดว่าเป็นคณะที่เปิดการเรียนการสอนในกลุ่มเกษตรศาสตร์ ประกอบด้วย คณะเกษตร คณะประมง คณะวนศาสตร์ และคณะอุตสาหกรรมเกษตร

อาชีพเกษตร หมายถึง ลักษณะงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การสังเกต การวิเคราะห์ การวิจัย การผลิต การป้องกัน การส่งเสริม การเผยแพร่ การจัดการ การอนุรักษ์ และการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ ประมง และป่าไม้

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วย เพศ เกรดเฉลี่ยสะสม จำนวนพี่น้อง ลำดับการเกิด อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้ของครอบครัว ภูมิลำเนาเดิม เขตที่อยู่อาศัย และประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร

เกรดเฉลี่ยสะสม หมายถึง คะแนนสะสมเฉลี่ยตลอดหลักสูตรการศึกษาของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ ตั้งแต่เทอมแรกจนถึงเทอมล่าสุดที่ตอบแบบสอบถาม

จำนวนพี่น้อง หมายถึง จำนวนพี่น้องที่เกิดจากบิดามารดาของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ โดยนับรวมตัวนิสิตด้วย

ลำดับการเกิด หมายถึง หมายเลขลำดับที่เกิดจากการจัดเรียงของตัวนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ในพี่น้องพ่อแม่เดียวกัน ได้แก่ การเป็นลูกคนที่หนึ่ง เป็นลูกคนที่สอง และการเป็นลูกคนรองลงไปตามลำดับการเกิด

อาชีพของบิดา หมายถึง ประเภทของการทำงาน หรือการประกอบการของบิดา อันเป็นแหล่งรายได้ประจำเพื่อเลี้ยงชีพ

อาชีพของมารดา หมายถึง ประเภทของการทำงาน หรือการประกอบการของมารดา อันเป็นแหล่งรายได้ประจำเพื่อเลี้ยงชีพ

รายได้ของครอบครัว หมายถึง จำนวนเงินที่เกิดจากการประกอบอาชีพที่ทำประจำของบิดาและมารดาของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์รวมกันเป็นรายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน

ภูมิลำเนาเดิม หมายถึง เขตการปกครองที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์อาศัยอยู่ก่อนที่จะเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ แบ่งเป็นภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และกรุงเทพมหานคร

เขตที่อยู่อาศัย หมายถึง พื้นที่ที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์อาศัยอยู่โดยใช้เกณฑ์ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2547) ได้กำหนดไว้โดยแบ่งเป็น 2 เขต ได้แก่ เขตเมือง และเขตชนบท

เขตเมือง หมายถึง พื้นที่ในกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และเขตเทศบาล

เขตชนบท หมายถึง พื้นที่ที่อยู่นอกเขตเทศบาลทั้งหมด

ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร หมายถึง การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เคยหรือไม่เคยเข้าร่วมหรือผ่านการอบรม สัมมนา ประชุมวิชาการ หรือเข้าค่ายที่เกี่ยวกับการเกษตร

ค่านิยมในการทำงานเกษตร หมายถึง ความเชื่อของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่มีต่อลักษณะของงานทางการเกษตรว่ามีค่าและมีความสำคัญต่อการทำงานของตน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกระตุ้นให้ใช้ปัญญา 2) ความคิดสร้างสรรค์ 3) การมีวิสัยทัศน์ 4) ความขยัน 5) การช่วยเหลือผู้อื่น 6) การมีสำนึกต่อส่วนรวม และ 7) ความซื่อสัตย์

การกระตุ้นให้ใช้ปัญญา หมายถึง ความเชื่อของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ว่าการได้ทำงานที่ได้ใช้ความสามารถทางสติปัญญาในการศึกษา ค้นคว้าทดลอง เพื่อสร้างผลงานหรือผลผลิตทางการเกษตร เป็นสิ่งที่มีค่า และมีความสำคัญต่อการทำงานของตน

ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความเชื่อของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ว่าการได้ทำงานที่เกี่ยวกับการประดิษฐ์ คิดค้น ออกแบบ และพัฒนาแนวคิดใหม่ๆ ทางการเกษตร เป็นสิ่งที่มีค่า และมีความสำคัญต่อการทำงานของตน

การมีวิสัยทัศน์ หมายถึง ความเชื่อของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ว่าการได้ทำงานที่ต้องใช้ความสามารถในการคาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้น เพื่อวางแผนการทำงานทางการเกษตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคม เป็นสิ่งที่มีค่า และมีความสำคัญต่อการทำงานของตน

ความขยัน หมายถึง ความเชื่อของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ว่าการได้ทำงานที่ต้องมีความตั้งใจ ความเพียรพยายามในการทำหน้าที่ของตนอย่างต่อเนื่องจนงานนั้นประสบความสำเร็จ เป็นสิ่งที่มีค่า และมีความสำคัญต่อการทำงานของตน

การช่วยเหลือผู้อื่น หมายถึง ความเชื่อของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ว่าการได้ทำงานที่ได้ให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์บุคคลอื่นๆ ให้ได้รับประโยชน์ เป็นสิ่งที่มีค่า และมีความสำคัญต่อการทำงานของตน

การมีสำนึกต่อส่วนรวม หมายถึง ความเชื่อของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ว่าการได้ทำงานที่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา ป้องกัน หรืออนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติให้คงอยู่ และไม่ถูกทำลาย เป็นสิ่งที่มีค่า และมีความสำคัญต่อการทำงานของตน

ความซื่อสัตย์ หมายถึง ความเชื่อของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ว่าการได้ทำงานที่ต้องมีความจริงใจ ไม่หลอกลวง หรือมีอคติต่อผู้ร่วมงาน และบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นสิ่งที่มีค่า และมีความสำคัญต่อการทำงานของตน

ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง หมายถึง การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เชื่อโดยรับรู้ว่าผลต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวเองนั้น ไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ผลดีหรือผลเสีย และสามารถควบคุมผลที่เกิดขึ้นให้เป็นไปตามความต้องการสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน และ 2) ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน

ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน หมายถึง การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เชื่อโดยรับรู้ว่าเหตุการณ์ และสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองนั้น เป็นผลจากการกระทำหรือความสามารถของตนเอง ความสำเร็จหรือความล้มเหลวที่ตนได้รับเกิดจากการกระทำของตนเอง ดังนั้นการกระทำ หรือเหตุการณ์ และสิ่งต่างๆ สามารถที่จะควบคุมผลที่เกิดขึ้นให้เป็นตามความต้องการได้

ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน หมายถึง การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เชื่อโดยรับรู้ว่าเหตุการณ์ และสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองนั้น เป็นผลมาจากอิทธิพลภายนอกตนที่ไม่สามารถควบคุมได้ ได้แก่ อำนาจของบุคคลภายนอก สภาพแวดล้อมเป็นตัวช่วยกระทำ ความสำเร็จหรือความล้มเหลวที่ตนได้รับเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดให้เป็นไปโดยที่ตนเองไม่อาจควบคุมได้

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค หมายถึง ความสามารถของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ในการตอบสนองต่อเหตุการณ์เมื่อต้องเผชิญกับความทุกข์ยาก หรือความลำบากด้วยความมุ่งมั่น อดทน ไม่ย่อท้อ มีกำลังใจเข้มแข็ง มีความหวัง ต้องการเอาชนะอุปสรรคที่ขัดขวางจนประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบได้แก่ 1) ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม 2) ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหา และความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง 3) ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา และ 4) ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม หมายถึง ความสามารถของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ในการรับรู้ว่าตนเองสามารถรับมือ และจัดการกับเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรค สามารถตัดสินใจได้ว่าควรจะทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลดี รู้จักพลิกแพลงและควบคุมสถานการณ์ต่างๆ เพื่อทำให้ตนเองผ่านพ้นอุปสรรค และความยากลำบากไปได้ด้วยดี

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง หมายถึง ความสามารถของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ในการรับรู้ถึงสาเหตุของปัญหา มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ตระหนักรู้ถึงความเป็นเจ้าของปัญหา และแสดงความรับผิดชอบต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา หมายถึง ความสามารถของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ในการรับรู้ถึงผลกระทบของปัญหาโดยที่ปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ ไม่ส่งผลกระทบต่อส่วนอื่นๆ ในการดำเนินชีวิต และสามารถผ่านพ้นปัญหาหรืออุปสรรคไปได้ด้วยดี

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา หมายถึง ความสามารถของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ในการรับมือเมื่อเกิดปัญหาซ้ำขึ้นอีก มีความพยายามขจัดปัญหาอย่างถูกวิธี มองปัญหาว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นชั่วคราว และมีความเชื่อว่าหลังจากผ่านพ้นอุปสรรคไปแล้วจะพบกับความสำเร็จ

วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร หมายถึง การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีความพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพเกษตร มีคุณลักษณะที่พร้อมในการเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม และตรงตามสาขาวิชาทางการเกษตรที่สำเร็จการศึกษามา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร 2) การแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร 3) ความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร 4) การเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน และ 5) การเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ

การกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร หมายถึง การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เตรียมความพร้อมในการเข้าสู่การทำงานในอาชีพเกษตร โดยมีการใช้แหล่งทรัพยากรต่างๆ ในการช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทางการเกษตร เช่น การขอรับคำปรึกษาจากอาจารย์ หรือบุคคลที่ประกอบอาชีพเกษตร รวมทั้งการหาแหล่งงานของอาชีพเกษตรจากสื่อต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ต เพื่อศึกษาถึงตำแหน่งงาน ลักษณะการทำงาน เป็นต้น

การแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร หมายถึง การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีการค้นคว้าหาข้อมูลที่เป็นความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับการเกษตร เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรในอนาคต

ความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร หมายถึง การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เลือกอาชีพที่จะทำหลังจากสำเร็จการศึกษา โดยเป็นอาชีพทางการเกษตรที่มีลักษณะการทำงานตรงตามสาขาวิชาที่เรียนมา

การเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน หมายถึง การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีความเข้าใจในตนเองเกี่ยวกับความสนใจ ความชอบ และทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตร

การเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ หมายถึง การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ประเมินความรู้ ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ ความถนัด สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของตนเองว่ามีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกับการเลือกประกอบอาชีพเกษตร

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง อิทธิพลของค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ การตรวจสอบเอกสารในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ประมวลแนวคิดเกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการศึกษา โดยมีหัวข้อดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร
2. แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมในการทำงานเกษตร
3. แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง
4. แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา และค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดเรื่อง วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร พบว่า ยังไม่มีการศึกษาเรื่องนี้โดยตรง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับอาชีพเกษตร และวุฒิภาวะทางอาชีพ เพื่อนำมาประยุกต์เป็นแนวคิดเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ความหมายของอาชีพ

ได้มีผู้ให้ความหมายของอาชีพไว้ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 (2542) ได้ให้ความหมายของอาชีพว่า หมายถึง การเลี้ยงชีวิต การทำมาหากิน งานที่ทำเป็นประจำเพื่อเลี้ยงชีพ

สถาบันส่งเสริม และพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ (2551) ได้ให้ความหมายของอาชีพว่า หมายถึง การทำมาหากินจากการทำงาน หรือกิจกรรมใดๆ ที่ก่อให้เกิดผลผลิต และรายได้ เป็นงานที่สุจริต ไม่ผิดศีลธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม การมีอาชีพเป็นสิ่งที่สำคัญในวิถีชีวิตและการดำรงชีพของคน อาชีพจึงมีความสำคัญต่อตนเองและครอบครัว ตลาดแรงงาน ผู้บริโภค และผู้รับบริการ ตลอดจนส่งผลต่อเศรษฐกิจของประเทศชาติ

จากความหมายทั้งหมดของอาชีพ สรุปได้ว่า อาชีพหมายถึง การทำมาหากินจากการทำงาน หรือกิจกรรมใดๆ ที่ก่อให้เกิดผลผลิต และรายได้ เป็นงานที่สุจริต ไม่ผิดศีลธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม

ความหมายของการเกษตร

ได้มีผู้ให้ความหมายของการเกษตรไว้ ดังนี้

UNESCO (1997 อ้างใน สปิยาภัทร์ วิบูลย์ศรีสัจจะ, ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายของการเกษตรว่า เป็นการศึกษา การสังเกต การวิเคราะห์ การวิจัย การผลิต การป้องกัน การส่งเสริม การเผยแพร่ การจัดการ การอนุรักษ์ และการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ ประมง และป่าไม้

มนตรี เพ็ชรทองคำ (2536: 3) ได้ให้ความหมายของการเกษตรว่า เป็นการแปลมาจากคำว่า agriculture (agri แปลว่า ทุ่งหรือ ดิน culture แปลว่า เพาะ หรือปฏิบัติ) ซึ่งหมายถึง การปฏิบัติกับดินเพื่อให้เกิดผลผลิต และเมื่อนำไปใช้ในทางวิชาการได้ขยายความออกไปอีกว่าการเกษตร คือ การใช้ศิลปะ และวิทยาศาสตร์ในการปฏิบัติกับดินเพื่อให้เกิดการผลิต นอกจากนั้นยังมีศัพท์อีกคำหนึ่ง คือ เกษตรกรรม ซึ่งแปลมาจากคำว่า cultural practice ซึ่งหมายความว่า วิธีการทำการเกษตร ดังนั้น เกษตรกรรมจึงอาจหมายถึง วิธีการเพาะปลูก ซึ่งมีชื่อโดยเฉพาะว่า กสิกรรม การเลี้ยงสัตว์บก หรือการเลี้ยงสัตว์น้ำก็ได้ เพราะไม่ว่าจะเป็นการปลูกพืช หรือการเลี้ยงสัตว์ก็เป็นการปฏิบัติกับที่ดินเพื่อให้เกิดผลผลิตขึ้นทั้งสิ้น

ศูนย์กลางความรู้แห่งชาติ (2550) ได้ให้ความหมายของการเกษตรว่า หมายถึง วิธีการยังชีพอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ รวมถึงการพัฒนา และการนำผลิตภัณฑ์จากพืช และสัตว์ไปใช้ประโยชน์ การเกษตรเป็นการทำงานเพื่อควบคุมธรรมชาติ

ในการที่จะผลิตพืช และสัตว์ให้ได้ตามความต้องการของมนุษย์ โดยอาศัยการเจริญเติบโตของพืช และสัตว์เป็นพื้นฐาน มีมนุษย์เป็นผู้ดำเนินการอย่างมีระบบแบบแผน โดยพืชในที่นี้หมายถึง พืชสวน พืชไร่ ป่าไม้ ส่วนสัตว์ในที่นี้หมายถึง สัตว์บก สัตว์น้ำ ทั้งที่เป็นสัตว์เลี้ยง และสัตว์ป่า ดังนั้น หากกล่าวโดยรวม การเกษตรจึงมีขอบเขตครอบคลุมการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ และการประมง

จากความหมายของอาชีพ และความหมายของการเกษตร สามารถสรุปได้ว่า อาชีพเกษตร หมายถึง ลักษณะการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การสังเกต การวิเคราะห์ การวิจัย การผลิต การป้องกัน การส่งเสริม การเผยแพร่ การจัดการ การอนุรักษ์ และการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ ประมง และป่าไม้ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งที่ทำการศึกษาที่สอดคล้องกับนิยามศัพท์ของการเกษตร รวมทั้งมีความสอดคล้องกับการแบ่งกลุ่มคณะของกองแผนงาน มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ซึ่งได้แบ่งคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เกษตรออกเป็น 4 คณะ ได้แก่ คณะเกษตร คณะประมง คณะวนศาสตร์ และคณะอุตสาหกรรมเกษตร

ก่อนที่จะกล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอาชีพ ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการด้านอาชีพเพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอาชีพมากขึ้น เนื่องจาก Super (1963c cited in Osipow and Fitzgerald, 1996: 113) กล่าวว่า วุฒิภาวะทางอาชีพนั้นเป็นสิ่งที่ใช้แทนระดับพัฒนาการทางอาชีพของบุคคล ซึ่งในแต่ละช่วงชีวิตบุคคลจะมีงานตามขั้นพัฒนาการที่ต้องดำเนินการให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดี บุคคลที่สามารถจัดการกับงานตามขั้นพัฒนาการได้สำเร็จลุล่วง แสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นมีวุฒิภาวะทางอาชีพในแต่ละช่วงชีวิต ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

พัฒนาการด้านอาชีพของ Super (Super's Theory of Career Development)

Super (1963c cited in Osipow and Fitzgerald, 1996: 115-117) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการด้านอาชีพ ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องตลอดทั้งชีวิตที่สามารถแบ่งขั้นตอนการพัฒนาการแต่ละช่วงได้ดังนี้

1. ระยะเจริญงอกงาม (Growth Stage) อยู่ในช่วงแรกเกิดจนถึงอายุประมาณ 10 ปี เป็นขั้นแห่งการเจริญเติบโตทางร่างกาย และจิตใจ เป็นระยะที่บุคคลพัฒนาองค์ประกอบของอัตมโนทัศน์ในด้านทัศนคติและพฤติกรรม โดยการเลียนแบบจากบุคคลในครอบครัว และโรงเรียน บุคคลเริ่มมีจินตนาการ ความสนใจ ความสามารถในการเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น และต้องการเข้าไปมี

ส่วนร่วมในกิจกรรมรอบๆ ตัว หรือสนใจทดลองปฏิบัติเพื่อสะสมเป็นประสบการณ์ทำให้เกิดการเรียนรู้ และความคิดในตนเองเกี่ยวกับอาชีพที่ทำให้บุคคลนำไปประกอบการพิจารณา และตัดสินใจเลือกอาชีพ ระยะการเจริญงอกงามแบ่งเป็น 4 ระยะดังนี้

1.1 ระยะที่บุคคลยังไม่มีความสนใจในอาชีพ (Prevocational Substage) ระยะนี้อยู่ในช่วงแรกเกิดถึงอายุ 3 ปี บุคคลมีพัฒนาการทางด้านร่างกายอย่างรวดเร็ว

1.2 ระยะจินตนาการทางด้านอาชีพ (Fantasy Substage) ระยะนี้อยู่ในช่วงอายุประมาณ 4-10 ปี บุคคลเริ่มมีจินตนาการทางอาชีพตามความเพ้อฝัน จะกระทำสิ่งต่างๆ ตามความต้องการของตนเองเป็นหลัก

1.3 ระยะพิจารณาความสนใจในอาชีพ (Interest Substage) ระยะนี้อยู่ในช่วงอายุประมาณ 11-12 ปี บุคคลเริ่มมีความสนใจในอาชีพ ซึ่งขึ้นอยู่กับความชอบและไม่ชอบ ซึ่งความชอบจะเป็นตัวกำหนดเป้าหมาย และเลือกทำกิจกรรมที่พอใจ

1.4 ระยะพิจารณาความสามารถ (Capacity Substage) ระยะนี้อยู่ในช่วงอายุประมาณ 13-14 ปี เป็นระยะที่บุคคลให้ความสำคัญกับความสามารถของตนเอง บุคคลมีความต้องการฝึกทำสิ่งต่างๆ เพื่อทดสอบความสามารถของตน

2. ระยะการสำรวจ (Exploration Stage) อยู่ในช่วงอายุประมาณ 15-24 ปี ระยะนี้บุคคลเริ่มสำรวจตนเองและอาชีพ มีการแสวงหาข้อมูลจากกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน การทำงานพิเศษนอกเหนือจากเวลาเรียน งานอดิเรก และการได้เล่นบทบาทสมมติเกี่ยวกับอาชีพ ซึ่งบุคคลจะนำองค์ประกอบเหล่านี้มาประเมินตนเอง ในระยะนี้บุคคลจะตระหนักต่อความสำคัญของอาชีพว่าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ระยะการสำรวจแบ่งออกเป็น 3 ระยะดังนี้

2.1 ระยะพิจารณาเลือกอาชีพ (Tentative Substage) ระยะนี้อยู่ในช่วงอายุประมาณ 15-17 ปี บุคคลมีการพิจารณาและลองเลือกอาชีพตามความต้องการ ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด โอกาสในการได้งาน สาขาวิชาที่เรียน และการได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องการทำงาน

2.2 ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของพัฒนาการทางอาชีพ (Transition Substage) ระยะนี้อยู่ในช่วงอายุประมาณ 18-21 ปี เป็นระยะที่บุคคลพิจารณาเลือกอาชีพตามสภาพความเป็นจริง เช่น พิจารณาตนเองกับลักษณะงาน การศึกษาที่ได้รับ เป็นช่วงที่บุคคลมีประสบการณ์จากการฝึกงาน หรืออยู่ระหว่างการศึกษาตามสาขาวิชาต่างๆ ในระยะนี้บุคคลจะพยายามเสริมสร้างและพัฒนาอัตมโนทัศน์ของตนเองเพื่อค้นหาความพึงพอใจให้กับตนเอง

2.3 ระยะทดลองปฏิบัติงานที่ยังไม่มั่นคง (Uncommitted Trial Substage) ระยะนี้อยู่ในช่วงอายุประมาณ 22-24 ปี เป็นระยะที่บุคคลได้ตัดสินใจเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งแล้ว แต่ถ้าอาชีพนั้นยังไม่เหมาะสมอาจมีการเปลี่ยนแปลงเลือกอาชีพใหม่ บุคคลจะมีการประเมินความสามารถ ความถนัด และความเหมาะสมระหว่างตนเองกับอาชีพ

3. ระยะการวางรากฐาน (Establishment Stage) ระยะนี้อยู่ในช่วงอายุประมาณ 25-40 ปี เป็นระยะที่บุคคลเริ่มเข้าสู่อาชีพหลังจากระยะการสำรวจ มีการทดลองเข้าทำงานหรือเปลี่ยนงานได้ถ้างานนั้นไม่เหมาะสมหรือไม่เป็นที่พึงพอใจ แต่ถ้าบุคคลมีความพึงพอใจในงานที่ทำแล้ว บุคคลจะทุ่มเทตนเองให้กับการทำงาน เพื่อแสวงหาความพึงพอใจต่อไป ระยะการวางรากฐานแบ่งเป็น 2 ระยะดังนี้

3.1 ระยะทดลองปฏิบัติงานที่เริ่มมีความมั่นคง (Committed Trial Substage) ระยะนี้อยู่ในช่วงอายุประมาณ 25-30 ปี เป็นระยะที่บุคคลได้ตัดสินใจเลือกอาชีพแล้ว ถ้าอาชีพที่เลือกยังไม่เป็นที่พอใจอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ ในบางกรณีอาจไม่มีการเปลี่ยนแปลงในระยะนี้ รวมทั้งมีการพัฒนาการทำงานให้มีความมั่นคงมากขึ้น

3.2 ระยะอาชีพถาวร (Stabilization Substage) ระยะนี้อยู่ในช่วงอายุประมาณ 31-44 ปี เป็นระยะที่บุคคลปักหลักทำงานโดยมีแบบแผนอาชีพที่ชัดเจน และมีการพัฒนาการทำงานให้มีความมั่นคงมากขึ้น

4. ระยะการสร้างความมั่นคง (Maintenance Stage) ระยะนี้อยู่ในช่วงอายุ 45-65 ปีเป็นระยะแห่งการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงและก้าวหน้า มีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของงาน

5. ระยะเสื่อมถอย (Decline Stage) อยู่ในช่วงอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไป ในระยะนี้ประสิทธิภาพในการทำงานของบุคคลจะลดลงอันเนื่องจากความชรา ร่างกายและสมองเสื่อมคุณภาพลง กิจกรรมในงานเปลี่ยนไป ระยะเสื่อมถอยแบ่งเป็น 2 ระยะดังนี้

5.1 ระยะที่บุคคลเริ่มลดประสิทธิภาพในการทำงาน (Deceleration Substage) อยู่ในช่วงอายุประมาณ 65-70 ปี ระยะนี้เป็นช่วงเวลาที่ปลดเกษียณแล้วความต้องการในงานลดลง หน้าที่อาจมีการเปลี่ยนแปลง หรืองานอาจเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถ เช่น การทำงานล่วงเวลาหรืองานอดิเรกอาจมาแทนงานเต็มเวลา

5.2 ระยะที่บุคคลเลิกประกอบอาชีพ (Retirement Substage) อยู่ในช่วงอายุประมาณ 70 ปีขึ้นไป ในระยะนี้บุคคลเลิกประกอบอาชีพที่เป็นงานประจำ แต่ใช้ชีวิตในบั้นปลายไปกับการพักผ่อนและงานอดิเรก

จากพัฒนาการด้านอาชีพที่กล่าวมาข้างต้น Super (1963c cited in Osipow and Fitzgerald, 1996: 115) ได้นำหลัก “งานตามขั้นพัฒนาการ” (Development Tasks) ของ Harvighurst มาอธิบายกระบวนการ พัฒนาด้านอาชีพของบุคคล ซึ่งงานตามขั้นพัฒนาการเป็นพัฒนาการด้านต่างๆ ของบุคคล ซึ่งเกิดขึ้นในแต่ละช่วงของชีวิต ถ้าพัฒนาการนั้นดำเนินไปอย่างราบรื่น จะทำให้บุคคลเกิดความสุข ความมั่นใจ และกำลังใจที่จะปรับตัวในขั้นต่อไป แต่ถ้าพัฒนาการขั้นนั้นๆ ดำเนินไปอย่างราบรื่น จะทำให้บุคคลนั้นเกิดปัญหา และพัฒนาการขั้นต่อไปจะดำเนินไปด้วยความยากลำบาก พัฒนาการเหล่านี้เป็นสิ่งที่แต่ละบุคคลจะต้องกระทำให้สำเร็จในแต่ละช่วงของชีวิต Super ได้ทำการวิเคราะห์พัฒนาการด้านอาชีพ แล้วสรุปว่าระยะของการพัฒนาที่มีความสำคัญกับพัฒนาการทางอาชีพของบุคคล ได้แก่ ระยะการสำรวจ (Exploration Stage) และระยะวางรากฐาน (Establishment Stage) สามารถแบ่งงานตามขั้นพัฒนาการด้านอาชีพของบุคคลเป็น 5 ระยะคือ

1. ระยะการก่อตัวของความสนใจในอาชีพ (Crystallization of a Vocational Preference) อยู่ในช่วงอายุประมาณ 14-18 ปี งานตามขั้นพัฒนาการในระยะนี้บุคคลจะเริ่มมีความต้องการเลือกอาชีพที่มีความเหมาะสมกับตนเอง โดยพิจารณาจากอัตมโนทัศน์ (Self-Concepts) เพื่อทำการวางแผนในการเลือกศึกษาต่อในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับอาชีพที่เลือกไว้

2. ระยะการพัฒนาความสนใจในอาชีพที่เฉพาะเจาะจง (Specification of a Vocational Preference) อยู่ในช่วงอายุประมาณ 18-21 ปี งานตามขั้นพัฒนาการในระยะนี้บุคคลจะมีทิศทางใน

การเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจงมากขึ้น เพื่อที่นำไปสู่การตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ โดยบุคคลจะเลือกเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาตามสาขาที่สามารถประกอบอาชีพที่เลือกไว้ได้

3. ระยะเริ่มประกอบอาชีพ (Implementation of a Vocational Preference) อยู่ในช่วงอายุประมาณ 22-25 ปี งานตามขั้นพัฒนาการในระยะนี้บุคคลได้เริ่มเข้าสู่การทำงาน โดยเริ่มจากการทดลองปฏิบัติงาน พฤติกรรมและทัศนคติที่จำเป็นสำหรับการบรรลุตามขั้นพัฒนาการในระยะนี้ คือ บุคคลจะต้องเตรียมการวางแผนในการชีวิตการทำงานต่อไป รวมทั้งต้องดำเนินการตามแผนที่วางไว้

4. ระยะการประกอบอาชีพที่ถาวร (Stabilization within a Vocational Come) อยู่ในช่วงอายุประมาณ 25-35 ปี งานตามขั้นพัฒนาการในระยะนี้บุคคลเริ่มมีความมั่นคงในงานที่ทำ ซึ่งในระยะนี้บุคคลอาจจะมีการเปลี่ยนงานอยู่บ้าง เพราะอาชีพนั้นไม่เหมาะสมกับตน หรือไม่พึงพอใจในอาชีพ แต่ถ้าบุคคลที่มีความมั่นคงในอาชีพที่ทำแล้วก็จะแสดงความสามารถของตนเองในการทำงานต่อไป

5. ระยะความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ (Consolidation of Status and Advancement) อยู่ในช่วงอายุประมาณ 35-40 ปี งานตามขั้นพัฒนาการในระยะนี้บุคคลจะมีความมั่นคงในอาชีพ และจะมีการพัฒนาทักษะในการทำงาน และมีการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่

ความหมายของวุฒิภาวะทางอาชีพ

ได้มีผู้ให้ความหมายของวุฒิภาวะทางอาชีพไว้ ดังนี้

Crites (1978b cited in Levinson *et al.,* 1998: 475) ได้ให้ความหมายของวุฒิภาวะทางอาชีพว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีความกระตือรือร้นที่จะทำการตัดสินใจเลือกอาชีพ และในการเลือกอาชีพนั้นต้องอยู่บนความเป็นจริงและมีความคงที่ในช่วงเวลาหนึ่ง

Tseng and Rhodes (1973 cited in Morris and Levinson, 1995) กล่าวว่า วุฒิภาวะทางอาชีพ เป็นโครงสร้างที่มีความซับซ้อน ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการที่บุคคลเข้าไปสู่กระบวนการเลือกอาชีพ

Super (1963a cited in Osipow and Fitzgerald, 1996: 115) กล่าวว่าวุฒิภาวะทางอาชีพ หมายถึง ความสอดคล้องกันระหว่างพฤติกรรมทางอาชีพของบุคคลกับพฤติกรรมความคาดหวังในอาชีพของบุคคลในทุกช่วงอายุ

Super and Overstreet (1960 cited in Sharf, 1992: 155) ได้ให้ความหมายของวุฒิภาวะทางอาชีพว่า หมายถึง การที่บุคคลมีความพร้อมที่จะทำการเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม

โดยสรุปแล้ว วุฒิภาวะทางอาชีพ หมายถึง การที่บุคคลมีความพร้อมที่จะทำการเลือกอาชีพ ซึ่งบุคคลจะต้องพิจารณาถึงความสามารถของตนเองให้สอดคล้องกับอาชีพที่เลือก มีความกระตือรือร้นในการตัดสินใจเลือกอาชีพ รวมทั้งต้องทำการตัดสินใจอยู่บนความเป็นจริง และมีความคงที่ในช่วงเวลาหนึ่ง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพ

Bernardelli, DeStefano and Dumont, 1983; King, 1989; Ohler, Levinson and Sanders, 1995 (cited in Levinson *et al.,* 1998: 475) กล่าวว่า วุฒิภาวะทางอาชีพมีความสัมพันธ์กับปัจจัยต่างๆ ดังนี้ การประเมินตนเองตามความเป็นจริง ประสบการณ์ทางสิ่งแวดล้อม ความเหนียวแน่นภายในครอบครัว คุณลักษณะส่วนบุคคล เช่น สติปัญญา ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง นอกจากปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นแล้วยังมีปัจจัยทางด้านประชากรที่ส่งผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของบุคคลทั่วไป เช่น สถานภาพทางสังคมเศรษฐกิจ (King, 1990 cited in Levinson *et al*., 1998: 475) และอายุ (Sterm, Norman, and Zevon, 1991 cited in Levinson *et al*., 1998: 475) ส่วนผลการศึกษาของ Super and Overstreet (1960 cited in Osipow, 1973: 144-145) ได้ทำการศึกษาถึงตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับวุฒิภาวะทางอาชีพ แต่ว่าได้ทำการศึกษากับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับกลุ่มประชากรที่ผู้วิจัยจะใช้ศึกษาในครั้งนี้ แต่ว่าผู้วิจัยเห็นว่าตัวแปรเหล่านี้มีความน่าสนใจ และตัวแปรบางตัวยังไม่มีการศึกษากับนิสิตระดับอุดมศึกษาเลย ซึ่ง Super and Overstreet ได้แบ่งตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับวุฒิภาวะทางอาชีพเป็น 5 กลุ่ม คือ

1. ปัจจัยทางชีวภาพ (Biosocial Factor) ได้แก่ อายุ และระดับสติปัญญา

2. ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม (Environmental Factor)ได้แก่ ระดับอาชีพของบิดามารดา หลักสูตรของโรงเรียน การอบรมสั่งสอน และความผูกพันในครอบครัว

3. ปัจจัยทางอาชีพ (Vocational Factors) ได้แก่ ความปรารถนาทางอาชีพ และระดับการยอมรับระหว่างความปรารถนา และความคาดหวังของตนเอง

4. คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ (Personality Characteristics) ได้แก่ บุคลิกภาพทางการตัดสินใจ แต่ว่าบุคลิกภาพอื่นๆ ก็อาจจะส่งผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพได้ แต่ต้องมีการวัดโดยใช้แบบทดสอบบุคลิกภาพ เช่น Thematic Apperception Test, Incomplete Sentence Blanks

5. ปัจจัยที่เป็นความสำเร็จของวัยรุ่น (Adolescent Achievement) ได้แก่ เกรดเฉลี่ยสะสม การเข้าร่วมกิจกรรมภายใน และภายนอกโรงเรียน ความเป็นอิสระ

สรุปได้ว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ หรือมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพ ได้แก่

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับสติปัญญา เกรดเฉลี่ยสะสม บุคลิกภาพ ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง

2. ปัจจัยทางสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สถานภาพทางสังคมเศรษฐกิจ ระดับอาชีพของบิดามารดา หลักสูตรของโรงเรียน การอบรมสั่งสอน และความผูกพันในครอบครัว การเข้าร่วมกิจกรรมภายใน และภายนอกโรงเรียน

3. ปัจจัยทางอาชีพ ได้แก่ ความปรารถนาทางอาชีพ และระดับการยอมรับระหว่างความปรารถนา และความคาดหวังของตนเอง

องค์ประกอบของวุฒิภาวะทางอาชีพ

Super (1955 cited in Sharf, 1992: 153-154) กล่าวว่าวุฒิภาวะทางอาชีพมี 5 องค์ประกอบดังนี้

1. การกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพ (Orientation to Vocational Choice) หมายถึง การมีส่วนร่วมในการเลือกอาชีพ และรู้จักใช้แหล่งทรัพยากรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพ

2. การแสวงหาข้อมูล และวางแผนในอาชีพที่ชอบ (Information and Planning about a Preferred Occupation) หมายถึง การหาข้อมูล และการวางแผนทางอาชีพที่เฉพาะเจาะจงเกี่ยวกับอาชีพที่บุคคลตั้งใจจะเข้าไปทำอาชีพนั้น

3. ความมั่นคงในอาชีพ (Consistency of Vocational Preference) หมายถึง การมีความคงที่ของการเลือกอาชีพ ซึ่งจะพิจารณาจากการที่บุคคลมีความคงที่ทั้งในสาขาวิชา (Fields) ระดับอาชีพ (Levels) และช่วงเวลา (Times)

4. การเห็นภาพรวมของตนเองอย่างเด่นชัด (Crystallization of Traits) หมายถึง การที่บุคคลมีความเข้าใจในตนเองเกี่ยวกับความสนใจ ความชอบ เจตคติ ในการเลือกและการวางแผนทางอาชีพ

5. การเลือกอาชีพอย่างมีหลักการ (The Wisdom of Vocational Preference) หมายถึง การเลือกอาชีพโดยการประเมินว่าอาชีพที่เลือกนั้นมีความสอดคล้องกับความรู้ ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ ความถนัด สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของตน

Crites (1978 cited in Walsh and Samuel, 1988: 82) ได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบของวุฒิภาวะทางอาชีพทั้ง 5 องค์ประกอบของ Super แล้วจึงกำหนดองค์ประกอบของวุฒิภาวะทางอาชีพ โดยแบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ คือ

1. ความคงที่ในการเลือกอาชีพ (Consistency of Career Choice) คือ การที่บุคคลมีความคงที่ในระยะเวลา (Times) สาขาอาชีพ (Fields) และระดับ (Levels) ของอาชีพที่เลือก

2. การเลือกอาชีพตามความเป็นจริง (Realism of Career Choice) คือ การที่บุคคลเลือกอาชีพโดยตระหนักรู้ในตนเอง สภาพแวดล้อม และโอกาสในการเข้าสู่อาชีพได้จริง ซึ่งต้องมีความสอดคล้องกันระหว่างความสามารถ (Ability) ความสนใจ (Interest) บุคลิกภาพ (Personality) และระดับชั้นทางสังคม (Social Class)

3. ความสามารถในการเลือกอาชีพ (Career Choice Competencies) หมายถึง การที่บุคคลเลือกอาชีพโดยตระหนักถึงองค์ประกอบดังต่อไปนี้

3.1 การประเมินตนเอง (Self-appraisal) คือ การที่บุคคลรู้ว่าตนมีความสนใจ ค่านิยม บุคลิกภาพ ความสามารถ ความถนัด จุดเด่น รวมทั้งสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของตนเอง

3.2 การรู้ข้อมูลทางอาชีพ (Occupational Information) คือ การที่บุคคลทราบข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ และรู้จักลักษณะของอาชีพ เช่น ลักษณะของงาน รายได้ ความก้าวหน้าในการทำงาน ความต้องการของตลาดแรงงาน และอนาคตในอาชีพ เป็นต้น

3.3 การเลือกเป้าหมายทางอาชีพ (Goal Selection) คือ การที่บุคคลสามารถนำข้อมูลจากการรู้จักตนเอง และข้อมูลทางอาชีพมาตั้งเป้าหมายทางอาชีพ

3.4 การวางแผนเข้าสู่อาชีพ (Planning) คือ การที่บุคคลสามารถนำเป้าหมายทางอาชีพที่กำหนดไว้มาทำการวางแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายนั้น ทั้งแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว

3.5 การแก้ปัญหาทางอาชีพ (Problem Solving) คือ การที่บุคคลสามารถนำความรู้เกี่ยวกับตนเอง ความรู้เกี่ยวกับอาชีพมาใช้ในการจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น

4. ทัศนคติในการเลือกอาชีพ (Career Choice Attitudes) หมายถึง การที่บุคคลมีแนวโน้มในการตอบสนองต่อองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

4.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (Involvement in the Choice Process) คือ การที่บุคคลเป็นผู้ตัดสินใจเลือกอาชีพด้วยตนเอง

4.2 แนวโน้มในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (Orientation toward Work) คือ การที่บุคคลมีความรู้เกี่ยวกับตนเอง และอาชีพ รวมทั้งเข้าใจในกระบวนการก่อนทำการตัดสินใจเลือกอาชีพ

4.3 มีอิสระในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (Independence in Decision Making) คือ การที่บุคคลสามารถเลือกอาชีพโดยไม่ขึ้นอยู่กับผู้อื่น

4.4 การประนีประนอมในการตัดสินใจเลือกอาชีพ (Compromise in Decision Making) คือ การที่บุคคลปรับเปลี่ยนการตัดสินใจในการเลือกอาชีพให้สอดคล้องกับปัจจัยแวดล้อม และสภาพความเป็นจริง เช่น ความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นต้น

4.5 การตัดสินใจเลือกอาชีพ (Decisiveness in Career Decision Making) คือ การใช้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง และเกี่ยวกับโลกของงานและอาชีพมาประกอบในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

องค์ประกอบของวุฒิภาวะทางอาชีพตามแนวคิดของ Crites (1978 cited in Walsh and Samuel, 1988: 82) ที่กล่าวมาข้างต้นนี้ สรุปได้ว่ามีส่วนประกอบที่สำคัญอยู่ 2 ส่วนคือ

1. กระบวนการในการเลือกอาชีพ ซึ่งประกอบด้วย

   1.1 ความสามารถในการเลือกอาชีพ
   1.2 ทัศนคติในการเลือกอาชีพ

2. ผลลัพธ์ หรือสิ่งที่เกิดจากการเลือกอาชีพ ซึ่งประกอบด้วย

   2.1 ความคงที่ในการเลือกอาชีพ
   2.2 การเลือกอาชีพอย่างเป็นจริง

Crites (1978 cited in Walsh and Samuel, 1988: 82) กล่าวว่า ในการประเมินวุฒิภาวะทางอาชีพของบุคคลนั้น จะใช้องค์ประกอบในส่วนที่ 1 คือ ความสามารถในการเลือกอาชีพ และทัศนคติในการเลือกอาชีพ เพื่อวัดว่าบุคคลมีวุฒิภาวะทางอาชีพอยู่ในระดับใด

การวัดวุฒิภาวะทางอาชีพ

Walsh and Samuel (1988: 83) กล่าวว่า Crites ได้พัฒนาแบบสำรวจวุฒิภาวะทางอาชีพ (Career Maturity Inventory หรือ CMI) โดยจะวัด 2 ด้าน คือ ด้านทัศนคติในการเลือกอาชีพ และด้านความสามารถในการเลือกอาชีพ ซึ่งการวัดด้านทัศนคติในการเลือกอาชีพจะประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกอาชีพ 2) แนวโน้มในการตัดสินใจเลือกอาชีพ 3) มีอิสระในการตัดสินใจเลือกอาชีพ 4) การประนีประนอมในการตัดสินใจเลือกอาชีพ 5) การตัดสินใจ

เลือกอาชีพ ส่วนการวัดด้านความสามารถในการเลือกอาชีพจะการสร้างสถานการณ์แล้วให้ตอบแบบสอบถามในหัวข้อต่อไปนี้ 1) การประเมินตนเอง 2) การรู้ข้อมูลทางอาชีพ 3) การเลือกเป้าหมายทางอาชีพ 4) การวางแผนเข้าสู่อาชีพ 5) การแก้ปัญหาทางอาชีพ

จากการศึกษาค้นคว้าและทบทวนเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางด้านอาชีพและวุฒิภาวะทางอาชีพ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดเรื่องวุฒิภาวะทางอาชีพของ Super (1955 cited in Sharf, 1992: 153-154) มาประยุกต์ใช้ในการวัดวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ เนื่องจากแนวคิดนี้มีความครอบคลุม และสามารถวัดวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรได้หลายมิติ รวมทั้งจากพัฒนาการด้านอาชีพตามแนวคิดของ Super (1955 cited in Sharf, 1992: 153-154) จะเห็นว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์อยู่ในระยะพัฒนาการทางอาชีพที่จะสิ้นสุดในระยะระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของพัฒนาการทางอาชีพ (Transition Substage) เพื่อที่จะเข้าสู่ระยะทดลองปฏิบัติงานที่ยังไม่มั่นคง (Uncommitted Trial Substage) ซึ่งนิสิตใกล้ที่จะสำเร็จการศึกษา และเตรียมตัวที่จะเข้าสู่โลกของการทำงาน ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะสำรวจว่านิสิตมีความพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพเกษตร และสามารถทำงานได้ตรงตามสาขาวิชาทางการเกษตรที่เรียนมา ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้นิยามของวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรว่าหมายถึง การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีความพร้อมที่จะออกไปประกอบอาชีพเกษตร มีคุณลักษณะที่พร้อมในการเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม และตรงตามสาขาวิชาทางการเกษตรที่สำเร็จการศึกษามา ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

การกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร หมายถึง การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เตรียมความพร้อมในการเข้าสู่การทำงานในอาชีพเกษตร โดยมีการใช้แหล่งทรัพยากรต่างๆ ในการช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทางการเกษตร เช่น การขอรับคำปรึกษาจากอาจารย์ หรือบุคคลที่ประกอบอาชีพเกษตร รวมทั้งการหาแหล่งงานของอาชีพเกษตรจากสื่อต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ต เพื่อศึกษาถึงตำแหน่งงาน ลักษณะการทำงาน เป็นต้น

การแสวงหาข้อมูล และวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร หมายถึง การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีการค้นคว้าหาข้อมูลที่เป็นความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับการเกษตร เพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพเกษตรในอนาคต

ความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร หมายถึง การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เลือกอาชีพที่จะทำหลังจากสำเร็จการศึกษา โดยเป็นอาชีพทางการเกษตรที่มีลักษณะการทำงานตรงตามสาขาวิชาที่เรียนมา

การเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน หมายถึง การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีความเข้าใจในตนเองเกี่ยวกับความสนใจ ความชอบ และทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตร

การเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ หมายถึง การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ประเมินความรู้ ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ ความถนัด สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของตนเองว่ามีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกับการเลือกประกอบอาชีพเกษตร

แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมในการทำงานเกษตร

ก่อนที่จะกล่าวถึงค่านิยมในการทำงานเกษตร ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมไว้เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในการทำงานด้านการเกษตรต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ความหมายของค่านิยม

ได้มีผู้ให้ความหมายของค่านิยมไว้ ดังนี้

Ruch (1967: 408) ได้ให้ความหมายของค่านิยมไว้ว่า ค่านิยมเป็นแรงจูงใจอันสำคัญที่มีจุดมุ่งหมายในชีวิต จุดมุ่งหมายใดในชีวิตได้มาคุ้มค่าก็เรียกว่า ค่านิยมสูง แต่ถ้าได้มาแล้วไม่คุ้มค่าหรือถ้าสิ่งใดที่บุคคลพยายามหลีกเลี่ยง แสดงว่าบุคคลนั้นมีค่านิยมในทางลบต่อสิ่งนั้น ดังนั้นค่านิยมจึงมีบทบาท และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล

Rokeach (1970: 5) ให้ความหมายค่านิยมว่า หมายถึง ความเชื่ออย่างหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะถาวร และเชื่อว่าวิธีปฏิบัติบางอย่าง หรือเป้าหมายของชีวิตบางอย่างนั้นเป็นสิ่งที่ตนเองเห็นดีเห็นชอบ สมควรที่จะยึดถือหรือปฏิบัติมากกว่าวิธีปฏิบัติหรือเป้าหมายชีวิตอย่างอื่น

Super (1970 cited in Isaacson, 1985: 199) ให้ความหมายค่านิยมว่า หมายถึง สิ่งที่พิจารณาแล้วเป็นที่พึงปรารถนาแก่จิตใจเป็นเป้าหมายหรือวิธีการที่มุ่งไปสู่เป้าหมายที่ปรารถนา ค่านิยมนั้นมีความเกี่ยวข้องกับความสนใจ แต่ค่านิยมเป็นสิ่งที่ลึกซึ้งกว่าความสนใจ เพราะเข้าถึงสภาพแท้จริงของชีวิต

วิฑูรย์ สิมะโชคดี (2539: 21) ให้ความหมายของค่านิยมว่า คือ รูปแบบที่สมบูรณ์ซึ่งเป็นสิ่งที่ปรารถนาของคน หรือเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกสรรในการกระทำ ค่านิยมเป็นตัวยกระดับมาตรฐาน ในขณะที่ทัศนคติจะบอกถึงความคิดเห็นที่เปลี่ยนแปลงไป ค่านิยมจะเกี่ยวข้องกับสิ่งที่ควรจะกระทำในการเลือกสิ่งต่างๆ ของคนเรา การตัดสินใจโดยใช้ค่านิยมเป็นสิ่งที่อยู่ระหว่างการรับรู้ และค่านิยมของคน

จากความหมายทั้งหมดของค่านิยม สามารถสรุปได้ว่า ค่านิยม หมายถึง ความเชื่อที่บุคคลยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เป็นตัวตัดสินในการที่จะกระทำสิ่งต่างๆ

ลักษณะของค่านิยม

พนัส หันนาคินทร์ (2523: 18-20) ได้ให้เกณฑ์สำหรับพิจารณาคุณลักษณะของสิ่งที่จัดเป็นค่านิยมไว้ ดังนี้

1. ค่านิยมต้องเกิดจากการเลือกอย่างเสรีของบุคคล

2. ค่านิยมใดที่บุคคลจะยึดถือต้องมาจากการเลือกค่านิยมหลายๆ อย่างที่มีอยู่ เพื่อจะได้มีโอกาสเปรียบเทียบคุณสมบัติในแง่มุมต่างๆ ได้

3. การเลือกค่านิยมต้องไม่กระทำโดยใช้อารมณ์ แต่จะต้องเป็นไปด้วยการใช้สติปัญญาไตร่ตรองอย่างละเอียด

4. เมื่อเลือกค่านิยมใดค่านิยมหนึ่งแล้ว ต้องมีการเทิดทูน และรักษาค่านิยมนั้นไว้อย่างมั่นคง รวมทั้งมีความภาคภูมิใจที่ได้กระทำตามค่านิยมนั้น

5. มีการแสดงออกด้วยการกระทำ เพื่อชี้ให้เห็นว่าเกิดการยอมรับในค่านิยมนั้น

6. เกิดการกระทำซ้ำๆ จนเป็นกิจวัตร ซึ่งค่านิยมนั้นจะต้องมีความคงทน และเป็นแบบฉบับในการดำเนินชีวิตในช่วงเวลานานพอสมควร

การเกิดค่านิยม

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543: 63) ได้กล่าวว่า ค่านิยมนั้นเกิดจากประสบการณ์ และการประเมินค่าของบุคคล ขณะเดียวกันก็มาจากความเชื่อและทัศนคติ ส่วนประกอบที่สำคัญของพฤติกรรมที่แสดงว่าเกิดค่านิยมขึ้นได้แก่ การเกิดแรงจูงใจ ซึ่งแรงจูงใจไม่ได้เกิดจากความต้องการที่จะเชื่อฟัง หรือจะปฏิบัติตาม แต่เกิดจากความชอบที่เกิดในตัวบุคคลที่มีค่านิยมในสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นตัวนำให้เกิดการปฏิบัติต่างๆ การเกิดค่านิยมจะมีพฤติกรรม 3 อย่างด้วยกัน คือ

1. การยอมรับค่านิยม พฤติกรรมในขั้นแรกนี้เป็นการลงความคิดเห็นว่า เหตุการณ์ สิ่งของ การกระทำเป็นสิ่งที่มีคุณค่า บุคคลมีความเชื่อซึ่งมีมากน้อยแตกต่างกันไป ความเชื่อนี้เป็นการยอมรับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง พร้อมที่จะวัด และประเมินสิ่งนั้น

2. ความชอบในค่านิยม พฤติกรรมความชอบแทรกอยู่ระหว่างการยอมรับการเกิดค่านิยมและความรู้สึกถูกผูกมัดอยู่กับค่านิยมนั้น ความชอบนี้ประเมินได้ทั้งจากตนเอง และจากบุคคลข้างเคียงด้วยว่ามีค่านิยมในสิ่งนั้น

3. การผูกมัด เป็นขั้นที่มีความเชื่อมั่นว่ายอมรับในค่านิยมนั้นหรือไม่ เช่น การเคารพผู้ใหญ่ การแสดงความอ่อนน้อม ซึ่งบ่งบอกว่าบุคคลมีค่านิยมในสิ่งนั้น ค่านิยมในแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไปในตัวบุคคลเดียวกันก็อาจมีค่านิยมหลายๆ ชนิด ซึ่งสามารถจัดให้เป็นระบบโดยการเรียงลำดับพิจารณาถึงความสัมพันธ์ของค่านิยมนั้น และเป็นที่มาของการกำหนดปรัชญาชีวิตของบุคคล อาจจะเป็นเป้าหมายในอุดมการณ์ของชีวิต เป็นการแสดงลักษณะค่านิยมที่ยึดถือ และพฤติกรรมต่อมาก็คือ การปฏิบัติซึ่งสังเกตจากพฤติกรรมภายนอกในสถานการณ์หนึ่งๆ ในบางครั้งก็อาจเป็นพฤติกรรมภายในที่ไม่ได้นำไปปฏิบัติก็ได้

จากการทบทวนเอกสาร และแนวคิดเกี่ยวกับค่านิยม สามารถสรุปได้ว่า ค่านิยม เป็นความเชื่อที่บุคคลยึดถือเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เป็นตัวตัดสินในการที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ลักษณะของสิ่งที่เรียกว่า ค่านิยมนั้นต้องเกิดจากการเลือกอย่างเสรีของบุคคล ต้องมาจากการเลือกค่านิยมหลายๆ อย่างที่มีอยู่ เพื่อจะได้มีโอกาสเปรียบเทียบคุณสมบัติในแง่มุมต่างๆ ได้ ต้องไม่

กระทำโดยใช้อารมณ์ แต่จะต้องเป็นไปด้วยการใช้สติปัญญา ไตร่ตรองอย่างละเอียด และเมื่อเลือกยึดถือค่านิยมใดแล้วต้องมีการเทิดทูน และรักษาค่านิยมนั้นไว้อย่างมั่นคง รวมทั้งมีความภาคภูมิใจที่ได้กระทำตามค่านิยมนั้นมีการแสดงออกด้วยการกระทำ เพื่อชี้ให้เห็นว่าเกิดการยอมรับในค่านิยมนั้น รวมทั้งเกิดการกระทำซ้ำๆ จนเป็นกิจวัตร

ค่านิยมในการทำงานเกษตร

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา และค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องค่านิยมในการทำงานเกษตร พบว่า ยังไม่มีการศึกษาเรื่องนี้โดยตรง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมในการทำงาน และคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพด้านการเกษตร เพื่อนำมาประยุกต์เป็นแนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมในการทำงานเกษตร เพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ความหมายของค่านิยมในการทำงาน

ได้มีผู้ให้ความหมายของค่านิยมในการทำงานไว้ ดังนี้

Perrone (1965: 254) ได้ให้ความหมายของค่านิยมในการทำงานว่า หมายถึง แนวโน้มที่บุคคลมีปฏิกิริยาต่อความพอใจ หรือไม่พอใจเกี่ยวกับงานอันเป็นผลมาจากการสังเกตพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบแล้ว

Ginzberg (1967) ได้กล่าวถึงค่านิยมในส่วนที่สัมพันธ์กับงาน หรืออาชีพไว้ว่า ค่านิยมของบุคคลจะช่วยในการวางแผนการเลือกงาน หรืออาชีพของบุคคลนั้น และค่านิยมจะเป็นสิ่งกำหนดว่า บุคคลนั้นจะเลือกงาน หรือเลือกประกอบอาชีพใด และเมื่อบุคคลเลือกงานหรืออาชีพนั้นแล้วจะมีความสุขในงานหรืออาชีพนั้นหรือไม่

Super (1970 cited in Isaacson, 1985: 199-200) ได้ให้ความหมายของค่านิยมในการทำงานว่า หมายถึง ความเชื่อที่บุคคลเชื่อว่ามีค่า และมีความสำคัญต่อการทำงานของตน ความเชื่อต่างๆ เหล่านี้เป็นความรู้สึกพึงพอใจที่คนเรามักจะแสวงหาจากงานที่ทำ หรือเป็นความรู้สึกพอใจอันเป็นผลลัพธ์ที่ได้จากงานของตนเอง ความเชื่อที่คนเรายึดถือแต่ละอย่างนี้มีความสำคัญไม่เท่ากันเสมอไปบางอย่างอาจมีความสำคัญอย่างมากต่อบางคนแต่บางอย่างอาจมีความสำคัญน้อยมากต่อคนอื่นๆ ก็ได้

จากความหมายของค่านิยมในการทำงาน สามารถสรุปได้ว่า ค่านิยมในการทำงาน หมายถึง ความเชื่อที่บุคคลเชื่อว่ามีค่าและมีความสำคัญต่อการทำงาน ซึ่งเป็นความรู้สึกพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจที่บุคคลได้ประเมินจากการสังเกต และพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ

องค์ประกอบของค่านิยมในการทำงาน

Gribbons and Lohnes (1965: 250) ได้แบ่งค่านิยมในการทำงานออกเป็น 12 ด้าน คือ

1. ด้านความก้าวหน้า (Advancement) หมายถึง โอกาสที่จะรุ่งเรือง และก้าวหน้าในการทำงาน มีอนาคตดี สามารถที่จะได้เป็นผู้จัดการในองค์การ และสามารถที่จะทำงานโดยไต่จากระดับต่ำขึ้นไปถึงงานระดับสูงได้

2. ด้านความต้องการ (Demand) หมายถึง งานที่เป็นที่ต้องการของสังคม

3. ด้านสภาพภูมิศาสตร์ และการท่องเที่ยว (Geographic Location Travel) หมายถึง งานที่ได้ท่องเที่ยวไปในที่ต่างๆ และได้รับการเรียนรู้จากการท่องเที่ยว

4. ด้านความสนใจ (Interest) หมายถึง งานที่ตนเองสนใจจะกระทำอย่างแท้จริง

5. ด้านการแต่งงาน และครอบครัว (Marriage and Family) หมายถึง งานที่พอจะมีเวลาให้กับครอบครัว บ้าน และสัตว์เลี้ยง

6. ด้านการบริการสังคม (Social Service) หมายถึง งานที่มีโอกาสได้ช่วยเหลือผู้อื่น สามารถทำให้ผู้อื่นได้รับความพอใจได้

7. ด้านการติดต่อกับผู้อื่น (Personal Contact) หมายถึง งานที่มีโอกาสได้พบเพื่อนใหม่ๆ ชอบพบปะกับบุคคลอื่นๆ และได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น

8. ด้านความสามารถ (Preparation Ability) หมายถึง การทำงานที่ต้องใช้ความสามารถอย่างเต็มที่

9. ด้านเกียรติยศ (Prestige) หมายถึง งานที่ทำให้บุคคลอื่นมีความชื่นชมในตน โดยให้การยอมรับ และยกย่อง

10. ด้านเงินเดือน (Salary) หมายถึง งานที่มีรายได้ดีพอที่จะค้ำจุนครอบครัว และเหลือเก็บสะสมไว้

11. ด้านความพอใจ (Satisfaction) หมายถึง งานที่ทำแล้วทำให้เกิดความสุข ความพอใจได้ทำในสิ่งที่ได้ผลคุ้มค่า

12. ด้านจุดมุ่งหมายส่วนตัว (Personal Goals) หมายถึง งานที่สามารถพัฒนาตนเอง และทำให้รู้จักตนเองดีขึ้น

Super (1970 cited in Isaacson, 1985: 199-200) ได้จำแนกค่านิยมในการทำงานเป็น 15 ประเภท คือ

1. การช่วยเหลือผู้อื่น (Altruism) เป็นค่านิยมซึ่งสัมพันธ์กับงานที่สามารถให้สวัสดิการหรือให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์บุคคลอื่น และก่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น

2. การมีสุนทรีย์ (Esthetic) เป็นค่านิยมที่เกี่ยวกับงานที่ช่วยให้บุคคลได้สร้างสิ่งสวยงามและเพิ่มความงดงามให้โลก บุคคลที่มีค่านิยมในด้านนี้ส่วนมากจะเป็นบุคคลที่มีความสนใจทางศิลปะ

3. ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่เกี่ยวกับการประดิษฐ์คิดค้น ออกแบบ และพัฒนาแนวคิดใหม่ๆ ค่านิยมด้านนี้จะพบในบุคคลที่มีความสนใจทางด้านศิลปะ วิทยาศาสตร์ และบุคคลที่ชอบแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเอง

4. การกระตุ้นให้ใช้ปัญญา (Intellectual Stimulation) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลได้ใช้ความคิดอย่างอิสระ ประเมินผลการทำงานของตนเองจากการเรียนรู้ และสามารถคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมได้

5. ความมีสัมฤทธิผล (Achievement) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่ส่งเสริมให้บุคคลประสบผลสำเร็จจากการทำงาน และก่อให้เกิดความพึงพอใจในงาน อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลมุ่งทำงานเพื่องานอย่างเดียว บุคคลที่มีค่านิยมด้านนี้จะมีลักษณะมุ่งมั่นในการทำงาน และต้องการเห็นผลสำเร็จในการทำงาน

6. ความมีอิสระ (Independence) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่ทำให้บุคคลทำงานนั้นอย่างมีอิสระ สามารถทำงานได้ตามที่ตนต้องการ ค่านิยมในด้านนี้แสดงให้เห็นว่า บุคคลจะมุ่งทำงานในด้านความพึงพอใจของตนเอง

7. ความมีศักดิ์ศรี (Prestige) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงาน ซึ่งให้เกียรติกับบุคคลที่ทำงานนั้น ค่านิยมในอาชีพด้านความมีศักดิ์ศรีแสดงให้เห็นว่า บุคคลปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่นมากกว่าจะอยู่ในสถานะที่มีอำนาจเหนือผู้อื่น

8. การบริหารหรือการจัดการ (Management) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่ต้องมีการวางแผน และจัดสรรงานให้ผู้อื่นทำ ค่านิยมด้านนี้จะพบในบุคคลที่ชอบงานทางด้านธุรกิจ หรือบุคคลที่สนใจในการติดต่อกับงานหลายๆ อาชีพ หรือบุคคลที่ชอบวางแผนการทำงานของตนเอง

9. การได้รับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (Economic Returns) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่มีรายได้ดี สามารถนำรายได้มาซื้อสิ่งของเพื่อสนองความต้องการได้

10. ด้านความมั่นคงปลอดภัย (Security) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่มีความมั่นคงปลอดภัย ทำให้ผู้ทำงานนั้นมั่นใจว่า จะมีงานทำตลอดไป

11. สภาพแวดล้อม (Surrounding) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงาน ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศสุขสบาย และบุคคลที่ทำงานในสภาพแวดล้อมนั้นแล้วเกิดความสุข ค่านิยมในด้านนี้เน้นสภาพแวดล้อมทางวัตถุที่ช่วยอำนวยให้บุคคลประสบความสำเร็จในการทำงาน เช่น สภาพที่ทำงานที่สะอาด ไม่มีเสียงดัง มีอุณหภูมิที่เหมาะสม

12. ความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน (Supervisory Relations) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่ต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บังคับบัญชา รวมทั้งผู้บังคับบัญชาจะต้องเป็นบุคคลที่มีเหตุผล และมีความยุติธรรม

13. ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน (Associates) ค่านิยมที่สัมพันธ์กับลักษณะงานที่ทำให้บุคคลได้ติดต่อกับผู้ร่วมงานที่ตนพอใจ โดยเฉพาะผู้ร่วมงานในระดับเดียวกัน หรือต่ำกว่า

14. วิถีชีวิต (Way of Life) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลได้ใช้ชีวิตตามที่ตนต้องการ ชอบ หรืออยากจะเป็น

15. ความหลากหลายของงาน (Variety) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลทำงานหลายๆ ด้าน ในขณะเดียวกันงานที่ทำก็ต้องไม่ซ้ำซาก จำเจ

จากที่กล่าวมาข้างต้นเกี่ยวกับค่านิยมในการทำงาน พบว่า การประเมินค่านิยมในการทำงานนั้นจะทำให้ทราบว่าบุคคลให้ความสำคัญกับงานที่มีลักษณะอย่างไร ซึ่งถ้าบุคคลให้ความสำคัญหรือเห็นว่าลักษณะการทำงานเหล่านั้นมีคุณค่ากับตนก็จะเป็นตัวทำนายได้ว่าบุคคลควรจะเลือกงานหรือเลือกประกอบอาชีพใด ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการทราบว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีค่านิยมในการทำงานเกษตรหรือไม่ แต่จากการทบทวนแนวคิดที่เกี่ยวกับค่านิยมในการทำงานยังไม่พบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในการทำงานเกษตรโดยตรง รวมทั้งประเภทของค่านิยมในการทำงานที่ได้รวบรวมมาข้างต้นยังไม่สามารถประเมินค่านิยมในการทำงานเกษตรได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำจากผลการ ศึกษาของ ดุษฎี โยเหลา และคณะ (2543: 83-88) ที่ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพทางการเกษตรมาประยุกต์กับทฤษฎีค่านิยมในการทำงานของ Super (1970 cited in Isaacson, 1985: 199-200) เพื่อใช้ในวัดค่านิยมในการทำงานเกษตร ซึ่งคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพด้านการเกษตร มีรายละเอียด ดังนี้

คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพด้านการเกษตร

ดุษฎี โยเหลา และคณะ (2543: 83-90) ได้ทำการศึกษาถึงคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยศึกษาภายใต้โครงการวิจัยเรื่อง ระบบการถ่ายทอดทางสังคมเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะและทักษะแก่แรงงานภาคการเกษตร: ศึกษากรณีจังหวัดน่าน ใช้วิธีการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยการศึกษาเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงในภาคสนาม การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับบุคคลที่ประกอบอาชีพเกษตรกร และจากแบบสอบถาม รวมทั้งจากเอกสารต่างๆ ซึ่งผลการศึกษาได้นำเสนอคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพทางการเกษตรแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการทำอาชีพเกษตรกรรมให้ประสบความสำเร็จ ได้แก่

1.1 มีแรงจูงใจ หรือแรงบันดาลใจ ซึ่งแรงบันดาลใจส่วนใหญ่ในการทำการเกษตรของผู้ที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร เช่น มีรายได้ดี หรือเมื่อทำการเกษตรแล้วสามารถเอามาใช้อุปโภคบริโภคได้โดยไม่ต้องซื้อ ส่วนที่เหลือก็สามารถนำไปขายได้ รวมทั้งเป็นการสืบทอดอาชีพจากบรรพบุรุษ เป็นต้น

1.2 มีใจรักในงานที่ทำ การมีความรักในสิ่งที่ตนเองทำ จะทำให้บุคคลเกิดความสนใจและมีความสุขในการทำงาน จะทำให้เรียนรู้ในงานได้เร็วกว่าการทำงานที่ตนไม่รัก ดังนั้น เมื่อบุคคลที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรมีใจรักที่จะทำงานนี้แล้ว จะทำให้เกิดความพากเพียร เอาใจใส่จดจ่อกับงานที่ทำ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน

1.3 ความขยัน งานเกษตรต้องมีความขยัน โดยเฉพาะบุคคลที่เป็นเกษตรกร เช่น ถ้าทำการเพาะปลูกต้องมีการดูแลรดน้ำ ใส่ปุ๋ย และต้องใช้เวลานานกว่าจะนำผลผลิตไปขายได้ ถ้าไม่ขยันดูแล พืชพันธ์ก็จะไม่ให้ผลผลิตตามต้องการ เป็นต้น

1.4 ความอดทน บุคคลที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรโดยตรง เช่น ชาวนา ชาวสวน ชาวไร่ ต้องอาศัยความอดทนทั้งทางกายและจิตใจ เพราะเป็นงานที่หนัก ซึ่งต้องทำงานกลางแจ้งเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งต้องมีความอดทนในเรื่องการตลาด เช่น ถ้ามีปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดมากจะทำให้ราคาผลผลิตอาจจะตกต่ำได้ ดังนั้นเกษตรกรจึงต้องมีจิตใจที่อดทน สามารถอดทนรอคอยต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้นได้

1.5 ความสนใจใฝ่รู้ และชอบศึกษาทดลอง ความสนใจใฝ่รู้จะช่วยให้บุคคลที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรเกิดการเรียนรู้ และเพิ่มพูนความรู้ในงานที่ทำ รวมทั้งต้องมีความสามารถในการเป็นนักวิจัยที่ชอบศึกษาค้นคว้าทดลองอย่างเป็นระบบ

1.6 ความคิดสร้างสรรค์ การที่บุคคลที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรได้เรียนรู้ และปฏิบัติตามสิ่งที่ได้รับการศึกษามานั้นอาจจะไม่เพียงพอ เพราะปัญหาอย่างที่เกิดขึ้นจากการทำงานไม่สามารถใช้วิธีการเดิมๆ ในการแก้ปัญหาได้ การที่บุคคลมีความคิดสร้างสรรค์จะทำให้สามารถหาแนวทางในการแก้ปัญหา หรือใช้ในการพัฒนาผลงานใหม่ๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อ

ส่วนรวมได้ ดังมีคำกล่าวที่ว่า “การทำอาชีพทางการเกษตรใดๆ ก็ตาม หากผู้ที่ประกอบอาชีพมีการเลือกช่องทางการทำกินที่แปลกแหวกแนวกว่าคนอื่น รับรองว่ารวยทันตาเห็น”

1.7 ความมุ่งมั่นตั้งใจจริงในการทำงานจะทำให้เกิดความจดจ่ออยู่กับงาน มีความสม่ำเสมอต่อเนื่องจนงานประสบความสำเร็จ

1.8 ความรับผิดชอบ เมื่อมีงานที่ได้รับมอบหมาย จะต้องลงมือปฏิบัติให้งานนั้นเกิดความสำเร็จ ไม่ทิ้งหน้าที่ของตนเอง และงานที่ต้องทำร่วมกับบุคคลอื่น

1.9 ความซื่อสัตย์ในอาชีพจะส่งผลต่อความสำเร็จในระยะยาว เพราะจะทำบุคคลที่ร่วมงานหรือบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมีความเชื่อถือ และจะส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน

2. คุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ได้แก่

ความมีน้ำใจ และความเอื้อเฟื้อ การประกอบอาชีพทางการเกษตรให้ประสบความสำเร็จนั้น บุคคลที่ประกอบอาชีพต้องมีน้ำใจและเอื้อเฟื้อต่อกัน เช่น บุคคลที่เป็นเกษตรกรอาจมีการนำความรู้ด้านการเกษตรมาแลกเปลี่ยนกัน ช่วยกันหาทางแก้ปัญหา หรืออาจจะช่วยโดยกันลงแรงเพื่อเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น ช่วยกันลงแขกเกี่ยวข้าว เป็นต้น หรือบุคคลที่ประกอบอาชีพเป็น นักวิชาการเกษตร หรือนักส่งเสริมการเกษตร ฯลฯ จะต้องเป็นผู้ที่ถ่ายทอดความรู้ และวิทยาการใหม่ๆ เพื่อช่วยให้เกษตรกรพัฒนาผลผลิตที่มีคุณภาพ เป็นต้น รวมทั้งผู้ที่ประกอบอาชีพในสายงานทางการเกษตรทุกคนต้องช่วยกันพัฒนาการเกษตรของประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า และช่วยให้ประชาชนในประเทศอยู่ดีกินดีต่อไป

3. คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการดำรงอยู่อย่างยั่งยืนในสังคมโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง ได้แก่

3.1 การมีสำนึกต่อส่วนร่วม ปัจจุบันนี้บุคคลที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรได้แสดงถึงการมีสำนึกต่อส่วนรวมให้เห็นชัดเจนมากขึ้น โดยมีการริเริ่มโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เช่น การอนุรักษ์พันธุ์ปลาในแหล่งน้ำ ขึ้นเพื่อเป็นการรักษาสภาพแวดล้อม การไม่ตัดไม้ทำลายป่า การไม่ทิ้งสิ่งปฏิกูลลงในแม่น้ำ เป็นต้น ซึ่งการมีสำนึกต่อส่วนรวมเป็นการช่วยทั้งสังคมและยังส่งเสริมให้บุคคลที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรสามารถประกอบอาชีพ และดำเนินชีวิตได้อย่างยั่งยืนในสภาพที่ทรัพยากรมีจำกัด และสิ่งแวดล้อมถูกทำลายไปมากขึ้น

3.2 มีวิสัยทัศน์และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลายๆ ด้าน เช่น ความต้องการของผู้บริโภค ราคาสินค้า เทคโนโลยี ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลให้บุคคลที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรต้องก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง ต้องเป็นผู้ที่สามารถมองเหตุการณ์ในอนาคต รวมทั้งสามารถวางเป้าหมายของชีวิตและการทำงานของตนให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าคุณลักษณะเหล่านี้เป็นส่วนที่ส่งเสริมให้บุคคลที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรประสบความสำเร็จในการทำงาน ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าคุณลักษณะเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงลักษณะของการทำงานที่เกี่ยวข้องกับอาชีพทางการเกษตรว่าควรที่จะมีลักษณะเป็นอย่างไร ผู้วิจัยจึงได้นำคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพทางการเกษตรของดุษฎี โยเหลา และคณะ (2543: 83-90) มาประยุกต์กับแนวคิดค่านิยมในการทำงานของ Super (1970) เพื่อใช้ในการประเมินค่านิยมในการทำงานเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์สำหรับในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ให้นิยามของค่านิยมในการทำงานเกษตร ว่าหมายถึง ความเชื่อของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่มีต่อลักษณะของงานทางการเกษตรว่ามีค่าและมีความสำคัญต่อการทำงานของตน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่

การกระตุ้นให้ใช้ปัญญา หมายถึง ความเชื่อของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ว่าการได้ทำงานที่ได้ใช้ความสามารถทางสติปัญญาในการศึกษา ค้นคว้าทดลอง เพื่อสร้างผลงานหรือผลผลิตทางการเกษตร เป็นสิ่งที่มีค่า และมีความสำคัญต่อการทำงานของตน

ความคิดสร้างสรรค์ หมายถึง ความเชื่อของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ว่าการได้ทำงานที่เกี่ยวกับการประดิษฐ์ คิดค้น ออกแบบ และพัฒนาแนวคิดใหม่ๆ ทางการเกษตร เป็นสิ่งที่มีค่า และมีความสำคัญต่อการทำงานของตน

การมีวิสัยทัศน์ หมายถึง ความเชื่อของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ว่าการได้ทำงานที่ต้องใช้ความสามารถในการคาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้น เพื่อวางแผนการทำงานทางการเกษตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมให้ เป็นสิ่งที่มีค่า และมีความสำคัญต่อการทำงานของตน

ความขยัน หมายถึง ความเชื่อของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ว่าการได้ทำงานที่ต้องมีความตั้งใจ ความเพียรพยายามในการทำหน้าที่ของตนอย่างต่อเนื่องจนงานนั้นประสบความสำเร็จ เป็นสิ่งที่มีค่าและมีความสำคัญต่อการทำงานของตน

การช่วยเหลือผู้อื่น หมายถึง ความเชื่อของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ว่าการได้ทำงานที่ได้ให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์บุคคลอื่นๆ ให้ได้รับประโยชน์ เป็นสิ่งที่มีค่าและมีความสำคัญต่อการทำงานของตน

การมีสำนึกต่อส่วนรวม หมายถึง ความเชื่อของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ว่าการได้ทำงานที่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา ป้องกัน หรืออนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติให้คงอยู่ และไม่ถูกทำลาย เป็นสิ่งที่มีค่า และมีความสำคัญต่อการทำงานของตน

ความซื่อสัตย์ หมายถึง ความเชื่อของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ว่าการได้ทำงานที่ต้องมีความจริงใจ ไม่หลอกลวง หรือมีอคติต่อผู้ร่วมงาน และบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นสิ่งที่มีค่า และมีความสำคัญต่อการทำงานของตน

แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง

ความเชื่อเป็นสิ่งที่อยู่ในความคิด และความเข้าใจของบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรม เมื่อบุคคลมีความเชื่อในเรื่องใดความเชื่อนั้นจะเป็นตัวกำหนดให้บุคคลประพฤติปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเชื่อ ทั้งที่ความเชื่อในบางครั้งอาจไม่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงก็ตาม (Rokeach, 1970: 214) จากการรวบรวมเอกสารเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง (Locus of Control) ได้มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองไว้ดังต่อไปนี้

ความหมายของความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง

ได้มีผู้ให้ความหมายของความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองไว้ ดังนี้

Rotter (1966 cited in Wik, 2006: 1) กล่าวว่า ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง หมายถึง ความคาดหวัง หรือ ความเชื่อเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นว่าเกิดจากปัจจัยภายใน หรือภายนอกตนเอง ซึ่งความเชื่อนี้มีอิทธิพลต่อความรู้สึก ความคิด และการกระทำของบุคคล

Strickland (1977: 220) ให้ความหมายว่า ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล อาจทำให้บุคคลมีความรู้สึกเป็นอิสระ มีความพอใจกับงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน ตื่นตัว กล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง และพอใจในความสามารถของตนเอง

Meyers (1998: 15) กล่าวถึง ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง หมายถึง การอธิบายถึงผลลัพธ์ของบุคคลว่าเกิดจากการควบคุมภายใน เช่น ความพยายาม และการกระทำของตนเอง หรือจะเกิดจากการควบคุมภายนอก เช่น การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

จากความหมายทั้งหมดเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง สามารถสรุปได้ว่า ความเชื่ออำนาจควบคุม ตนเอง หมายถึง ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดจากปัจจัยภายในตนเอง และภายนอกตนเอง ซึ่งมีอิทธิพลต่อความรู้สึก ความคิด และพฤติกรรมของบุคคล

แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง

ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง เป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมการปฏิบัติตนของบุคคล จากการศึกษาเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองนั้น Rotter (1966 cited in Rotter, 1982: 171-172) ได้อธิบายลักษณะทั่วไปของความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง โดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) โดยอธิบายว่า ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองแบ่งเป็นความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน (Internal Locus of Control) และความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน (External Locus of Control) ซึ่งความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนเกิดขึ้นเป็นขั้นตอนตามลำดับเริ่มต้น จากผลการตอบแทนอันหนึ่งที่ได้มาจากพฤติกรรมของบุคคลย่อมก่อให้เกิดความหวัง (Expectancy) ที่จะได้รับผลตอบแทนเช่นเดียวกันจากพฤติกรรมใหม่ที่มีสภาพคล้ายกับสภาพเดิม และถ้าเป็นไปตามที่บุคคลคาดไว้ความคาดหวังของบุคคลจะเพิ่มขึ้น แต่ถ้าผิดหวังความคาดหวังของบุคคลจะลดลง แสดงว่าการลดหรือเพิ่มความคาดหวังนี้ก่อตัวขึ้นจากพฤติกรรมอันใดอันหนึ่งก่อน แล้วจึงขยายครอบคลุมจากพฤติกรรม หรือเหตุการณ์อื่นที่คล้ายคลึงหรือเกี่ยวข้องกับสถานการณ์เดิมกลายเป็นบุคลิกภาพที่สำคัญในตัวบุคคล ถ้าประสบการณ์ที่ผ่านมาบุคคลที่ได้รับการเสริมแรงเป็นประจำจากการแสดงพฤติกรรมใดๆ จะทำให้บุคคลนั้นเชื่อว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นผลมาจากทักษะ หรือความสามารถของตัวเอง ซึ่งความเชื่อนี้เรียกว่า ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน แต่ถ้าไม่ค่อยได้รับการเสริมแรงจะทำให้บุคคลรับรู้ว่าสิ่งที่ได้รับนั้นไม่ใช่ผลจากการกระทำของตัวเอง แต่เป็นเพราะโชค เคราะห์ ความบังเอิญ หรือสิ่งแวดล้อมบันดาล

ให้เป็นไป ซึ่งเรียกความเชื่อนี้ว่า ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน ความเชื่อหรือการรับรู้ดังกล่าวนี้เองจะย้อนกลับไปสู่ความคาดหวังในผลตอบแทนพฤติกรรมใหม่อีก กล่าวคือผู้ที่เชื่อโชคลางย่อมจะหวังในผลตอบแทนจากการกระทำของตัวเองได้น้อยกว่าผู้ที่เชื่อในความสามารถหรือทักษะของตัวเอง ความเชื่อเช่นนี้น่าจะเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ระดับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุคคลแตกต่างกัน ดังแสดงในภาพที่ 1 ดังนี้

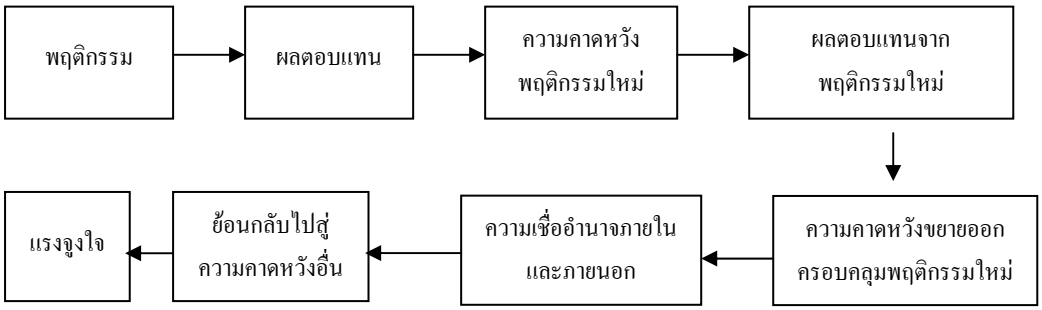

ภาพที่ 1 รูปแบบการพัฒนาความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง
ที่มา: Rotter (1966 cited in Rotter, 1982: 171-172)

จากแผนภาพข้างต้น จะทำให้มองเห็นอนุกรมของความเกี่ยวพันของพฤติกรรม แรงเสริม (Reinforcement) ความคาดหวัง และความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง จากคำอธิบายข้างต้นแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของความเชื่อนำไปสู่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ซึ่งความคาดหวังที่เกิดจากพฤติกรรมในสถานการณ์ที่แตกต่างกันจะมีผลต่อการเลือกที่จะแสดงพฤติกรรมในครั้งต่อไป ซึ่งอาจจะแตกต่างพฤติกรรมเดิม

ประเภทของความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง

Rotter (1966 cited in James, 2006: 1) ได้แบ่งประเภทความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองออกตามลักษณะที่บุคคลรับรู้ต่อผลการตอบแทนการกระทำของบุคคลนั้น ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน (Internal Locus of Control) เป็นความเชื่อหรือการรับรู้ว่าเหตุการณ์หรือสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนนั้นเป็นผลมาจากการกระทำหรือความสามารถของตนเอง ความสำเร็จ หรือความล้มเหลวที่ตนได้รับเกิดจากการกระทำของตนเอง ตนสามารถควบคุมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้

บุคคลประเภทนี้จะเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพเป็นตัวของตัวเอง มีความกระตือรือร้นต่อการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม และพยายามปรับปรุงสภาพให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมนั้นๆ เห็นคุณค่าของทักษะและความพยายามของตนเองและมีแรงจูงใจ สามารถปรับตัวเอง และควบคุมสภาพการณ์ได้ มีความเชื่อมั่นในเหตุผล

2. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน (External Locus of Control) เป็นความเชื่อที่บุคคลรับรู้ว่าเหตุการณ์ หรือสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนนั้นเป็นผลมาจากอิทธิพลภายนอกตนไม่สามารถควบคุมได้ เช่นโชคลาง เคราะห์กรรม อำนาจเหนือธรรมชาติหรืออำนาจของผู้อื่น ซึ่งตนเองไม่สามารถเข้าไปยุ่งเกี่ยวได้ ความล้มเหลว หรือความสำเร็จของตนเองเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดหรือบันดาลให้เป็นไปโดยที่ตนเองไม่อาจควบคุมได้

บุคลิกลักษณะของบุคคลประเภทนี้จะเป็นผู้มีบุคลิกลักษณะเฉื่อยชา ขาดความกระตือรือร้น ไม่พยายามแสวงหาข้อมูล เพื่อแก้ปัญหาของตนเอง ขาดความพยายาม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ มีความวิตกกังวลสูง มักเสาะแสวงหาสิ่งที่คิดว่ามีอิทธิพลต่อตนเอง สามารถรับคำแนะนำต่างๆ ได้โดยง่าย

โดยปกติบุคคลมักจะมีความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองแตกต่างกัน โดยทั่วไปบุคคลจะมีความเชื่อเรื่องอำนาจควบคุมตนเองอยู่ 2 ลักษณะคือ ทั้งเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน และเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน หากแต่มักจะเอนเอียงไปทางใดมากน้อยไม่เท่ากัน บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจควบคุมภายในสูงกว่าความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอก เรียกว่า บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน (Internal Locus of Control) ในทางตรงข้ามบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจควบคุมภายในต่ำกว่าความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอก เรียกว่า เป็นผู้ที่มีความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน (External Locus of Control)

นอกจากนี้ Strickland (1977: 230-240) ได้กล่าวถึงความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองในลักษณะต่างๆ ดังนี้

1. การต่อต้าน และการคล้อยตามต่ออิทธิพลสังคม (Resistance and Conformity of Social Influence) ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์กับการคล้อยตามบุคคลอื่น และมีพฤติกรรมการให้ความร่วมมืออย่างใกล้ชิด บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนจะมีการตัดสินใจที่มั่นคงและเด็ดเดี่ยว ถึงแม้จะอยู่ภายใต้การกดกันทางสังคม แต่บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจ

ควบคุมภายนอกตนมักจะแพ้แรงกดดันภายนอก โดยเฉพาะบุคคลที่มีอำนาจเหนือตน ซึ่งตรงกันข้ามกับผู้มีความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน นอกจากนี้ยังมีความต้องการที่จะรักษาอำนาจของตนไว้ และปฏิเสธอิทธิพลต่างๆ ที่มาจากที่อื่น

2. การค้นหาข้อมูล และการทำงาน (Information Seeking and Task Performance) บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตนจะสนองตอบต่อความต้องการของผู้อื่นมากกว่าบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน และมีความรู้สึกไวต่ออิทธิพลของสังคมทุกชนิด มีการทำงานตามความต้องการของสังคม แต่บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนจะมุ่งอยู่ที่การทำงานโดยไม่คำนึงถึงอิทธิพลของสังคม ทำงานเป็นระบบระเบียบ ใช้กระบวนการแก้ปัญหาในการทำงานก่อนจะตัดสินใจแต่ละครั้งจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ จะแสดงความชื่นชมต่อความสำเร็จในงานที่ยาก และจะแสดงความไม่พอใจถ้าประสบความล้มเหลวในงานที่ง่ายๆ มีความตั้งใจในการศึกษาหาความรู้ สามารถค้นหาสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจที่ดี จะเรียนรู้ข้อมูลที่ได้จากการทำงานมากกว่าที่จะเรียนรู้จากบุคคลอื่นหรืออิทธิพลของสังคม เพื่อช่วยในการตัดสินใจ บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนมักจะสนใจต่อการงานมากกว่าที่จะสนใจต่อสิ่งแวดล้อม

3. พฤติกรรมความสำเร็จ และความสามารถ (Achievement and Competence Behaviors) บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนจะมีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อพฤติกรรมความสำเร็จ นอกจากจะเป็นบุคคลที่สนใจต่อการเรียนแล้วยังได้คะแนนดีจากการเรียนอีกด้วย ซึ่งเป็นรางวัลอย่างหนึ่งที่กระตุ้นให้บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนประสบความสำเร็จในการศึกษา เพราะมีความเชื่อว่า ความสามารถของตนเองมีมากกว่าบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตนที่ต้องการความช่วยเหลือจากผู้อื่น

4. พฤติกรรมระหว่างบุคคล (Interpersonal Behaviors) บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน มักจะเป็นคนที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีในหมู่เพื่อน และเข้ากันได้ดีกับบุคคลที่ไม่คุ้นเคยมาก่อนโดยไม่มีความรู้สึกลำบากใจเมื่อต้องมีความสัมพันธ์กับบุคคลที่ไม่ความคุ้นเคยมาก่อน บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนมักจะอารมณ์ดี ไม่โกรธง่าย มีสัมพันธภาพที่ดี และเป็นบุคคลที่ดึงดูดความสนใจ

จากการศึกษาค้นคว้า และทบทวนเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง พบว่า ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองเป็นความเชื่อของแต่ละบุคคลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นอิสระ ซึ่งความเชื่อนี้จะสามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้ รวมทั้งจากแนวคิดของ Crites (1978 cited

in Kornspan and Etzel, 2001: 2) กล่าวว่า ถ้าบุคคลมีความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองแล้วก็จะส่งผลต่อระดับของวุฒิภาวะทางอาชีพได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำแนวคิดของ Rotter (1966 cited in Rotter, 1982: 171-172) ในเรื่องความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยให้นิยามความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองว่าหมายถึง การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เชื่อโดยรับรู้ว่าผลต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวเองนั้น ไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ผลดีหรือผลเสีย และสามารถควบคุมผลที่เกิดขึ้นให้เป็นไปตามความต้องการสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน และความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน

1. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน หมายถึง การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เชื่อโดยรับรู้ว่าเหตุการณ์ และสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองนั้น เป็นผลจากการกระทำหรือความสามารถของตนเอง ความสำเร็จหรือความล้มเหลวที่ตนได้รับเกิดจากการกระทำของตนเอง ดังนั้นการกระทำหรือเหตุการณ์ และสิ่งต่างๆ สามารถที่จะควบคุมผลที่เกิดขึ้นให้เป็นตามความต้องการได้

2. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน หมายถึง การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เชื่อโดยรับรู้ว่าเหตุการณ์ และสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองนั้น เป็นผลมาจากอิทธิพลภายนอกตนที่ไม่สามารถควบคุมได้ ได้แก่ อำนาจของบุคคลภายนอก สภาพแวดล้อมเป็นตัวช่วยกระทำ ความสำเร็จหรือความล้มเหลวที่ตนได้รับเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดให้เป็นไปโดยที่ตนเองไม่อาจควบคุมได้

แนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค

ผู้วิจัยศึกษาความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษคำว่า Adversity Quotient หรือ AQ โดยมีผู้แปลเป็นภาษาไทยไว้หลากหลาย เช่น ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค ความสามารถในการเผชิญและฟันฝ่าอุปสรรค เป็นต้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คำแปลภาษาไทยว่า “ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค” โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ความหมายของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค

ได้มีผู้ให้ความหมายของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคไว้ ดังนี้

Stoltz (1997: 6-7) ได้ให้ความหมายของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคไว้ว่า หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการตอบสนองต่อเหตุการณ์ในยามที่ต้องเผชิญกับความทุกข์ยาก หรือความลำบาก

วิทยา นาควัชระ (2544: 91) ได้ให้ความหมายของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคว่า หมายถึง ความสามารถในการเอาชนะอุปสรรค หรือความอดทนเมื่อมีอุปสรรค และสามารถฟันฝ่าอุปสรรคได้อย่างคนที่มีกำลังใจ พร้อมกับมีความหวังอยู่เสมอ โดยไม่คำนึงถึงผลการฟันฝ่าอุปสรรคนั้น และให้ถือว่าได้ลงมือปฏิบัติในสิ่งที่ควรกระทำแล้ว ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในชีวิตและการทำงาน เพราะจะส่งผลให้มีผลงานในการทำงานมากกว่าผู้อื่น อีกทั้งการมีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคจะทำให้อดทน มีความคิดที่ดี มีพลังในการฟันฝ่าอุปสรรคได้มากและชีวิตโดยรวมมีความสุขมากขึ้น ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค เป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้ผู้ที่มีเชาวน์ปัญญา เชาวน์อารมณ์ และความฉลาดทางจริยธรรมที่ดี ให้สามารถรอดพ้นจากอุปสรรค ไม่ท้อถอยง่าย สามารถพบความดี และความสุขในชีวิต

ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์ (2544: 103) ให้ความหมายของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคไว้ว่า คือรูปแบบปฏิกิริยาตอบสนอง หรือพฤติกรรมของคนๆ นั้นต่อปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นหรือเป็นรูปแบบพฤติกรรมการตอบสนองต่อปัญหาอุปสรรคในชีวิต ซึ่งเป็นกลไกของสมองเกิดจากใยประสาทต่างๆ ที่ถูกสร้างขึ้น ฝึกฝนขึ้น

จากความหมายทั้งหมดของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการตอบสนองต่อเหตุการณ์ในยามที่ต้องเผชิญกับความทุกข์ยาก หรือความลำบากด้วยความมุ่งมั่น อดทน จนทำให้ประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้

แนวคิดและทฤษฎีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค

Stoltz (1997: 6-7 อ้างใน ธีระศักดิ์ กำบรรณารักษ์, 2551: 132)) กล่าวว่า ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคเป็นแนวคิดที่ถูกสร้างขึ้นมาจากพื้นฐานของงานวิจัยทั่วโลก โดยประกอบด้วยศาสตร์ความรู้ 3 แขนง คือ จิตวิทยาการรู้คิด (Cognitive Psychology) สรีรประสาทวิทยา (Neurophysiology) และจิตเวชประสาทและภูมิคุ้มกันวิทยา (Psychoneuroimmunology)

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถบอกถึงความอดทนอดกลั้น ความพากเพียร และความสามารถในการก้าวข้ามวิกฤตได้ และทำให้เป็นไปตามที่คาดหวังไว้

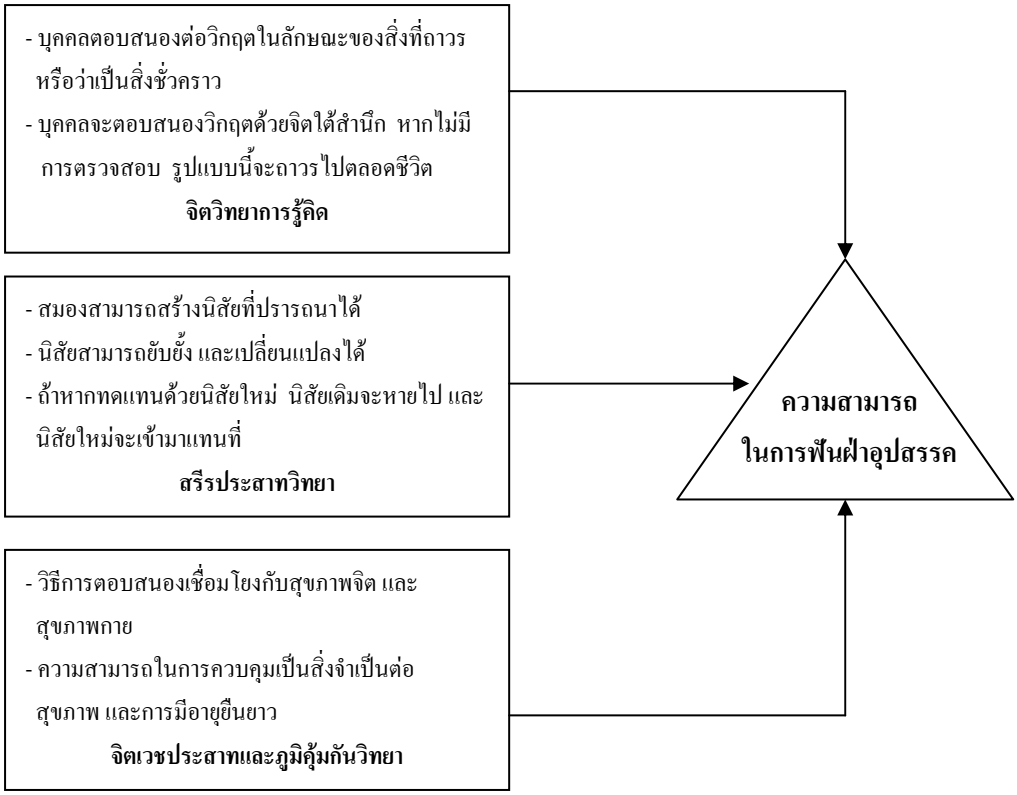

ภาพที่ 2 แสดงศาสตร์ความรู้ทั้ง 3 ที่สามารถอธิบายความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค
ที่มา: Stoltz (1997: 83 อ้างใน ธีระศักดิ์ กำบรรณารักษ์, 2551: 132)

Stoltz (1997: 9) อธิบายว่า ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถใช้ได้ดีในระดับบุคคล และส่งผลให้ทีมงาน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ครอบครัว องค์การ วัฒนธรรม สังคม และชุมชนเกิดประสิทธิผล และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถพยากรณ์ความสำเร็จได้ถึง 17 ประการ คือ

1. ผลการปฏิบัติงาน
2. ความเข้มแข็งทางอารมณ์
3. แรงจูงใจ
4. สุขภาพทางกาย
5. การมีอำนาจ

6. ความมั่นคง
7. การเรียนรู้
8. เจตคติ
9. ความคิดสร้างสรรค์
10. การปรับปรุงตนเองตลอดเวลา
11. การมีผลิตผล
12. ความสามารถในการฟื้นตัว
13. พลังงาน
14. การมีอายุยืน
15. ความหวัง
16. การตอบโต้ต่อการเปลี่ยนแปลง
17. ความสุข ความเข้มแข็ง และความสนุกสนาน

องค์ประกอบของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค

Stoltz (1997: 106-124) ได้เสนอถึงองค์ประกอบของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค ประกอบด้วย 4 มิติ คือ CO_2RE ซึ่งสามารถแสดงให้เห็นถึงระดับของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคของบุคคลได้อย่างดี และละเอียด โดยองค์ประกอบทั้ง 4 มิติของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค ได้แก่

มิติที่ 1 ความสามารถในการควบคุม (Control; C) หมายถึง การรับรู้ถึงความสามารถในการควบคุมตนเองของบุคคลให้สามารถผ่านพ้นอุปสรรคไปได้ สามารถรับมือต่อสถานการณ์ที่เป็นปัญหา และสามารถตัดสินใจได้ว่าควรปฏิบัติอย่างไรให้เกิดผล สำหรับลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคในมิติความสามารถในการควบคุมสูง และต่ำ มีลักษณะดังนี้

1.1 ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคในมิติความสามารถในการควบคุมสูง จะมีการรับรู้ถึงความสามารถที่จะควบคุมตนเองให้ผ่านพ้นเหตุการณ์ ความยากลำบาก อุปสรรค เป็นผู้มีความคิดเชิงรุก ไม่ย่อท้อหรือล้มเลิก มีความกระฉับกระเฉง พยายามหาทางออกให้กับอุปสรรคที่ประสบอยู่เสมอ การมีความสามารถในการควบคุมทำให้สามารถรับรู้ได้มากขึ้นนำไปสู่แนวทางการมีอำนาจในตนเอง สุขภาพดี นอกจากจะทนทานต่อความยากลำบากต่างๆ

แล้วยังสามารถรักษาความมั่นคง และการกระทำที่รวดเร็วในการแสวงหาหนทางแก้ไขปัญหามากขึ้น คะแนนที่สูงแสดงให้เห็นถึงการแน่วแน่ที่จะต่อสู้กับความยากลำบาก

1.2 ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคในมิติความสามารถในการควบคุมต่ำ จะรับรู้ว่าตนเองไม่มีศักยภาพ ความสามารถ พลังอำนาจในการกระทำเพื่อป้องกันหรือนิยามปัญหา หมดความกระตือรือร้นในการต่อสู้กับปัญหา เพิกเฉย เย็นชา พลังความรู้สึกในการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์มีต่ำ เกิดความเหนื่อยหน่าย อ่อนล้าเกินความจำเป็นจากปัญหาที่เกิดขึ้นหรือเหตุการณ์ไม่ปกติไปจากชีวิตประจำวัน นำไปสู่การล้มเลิกความตั้งใจในการแก้ไขปัญหา

มิติที่ 2 การรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหา (Origin; O) และการรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง (Ownership; O) หมายถึง การที่บุคคลคิดวิเคราะห์สาเหตุของการเกิดปัญหาหรืออุปสรรคนั้น เมื่อเกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้นจะไม่กล่าวโทษตัวเองเกินความจำเป็น มีความพอเหมาะ และถูกต้อง โดยจะนำการกล่าวโทษตนเองนำไปประเมินในสิ่งที่ทำ และสิ่งใดที่ควรปรับปรุง เป็นพื้นฐานในการพัฒนาตนเอง รักษาความหวังและพลังในการแก้ไขปัญหาต่อไป รวมทั้งการที่บุคคลมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ตระหนักรู้ได้ถึงความเป็นเจ้าของปัญหา แสดงความรับผิดชอบต่อปัญหาอย่างเหมาะสม โดยไม่ผลักภาระปัญหาไปให้บุคคลอื่น หรือรับผิดชอบปัญหาของบุคคลอื่นไว้ที่ตนเองทั้งหมด สำหรับลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคในมิติการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหา และการรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเองสูง และต่ำ มีลักษณะดังนี้

2.1 ลักษณะบุคคลที่มีการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหา และการรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเองสูง จะมีความสามารถในการค้นหาว่าเหตุการณ์ที่ร้ายแรง อุปสรรคที่พบนั้นมีจุดเริ่มต้นหรือสาเหตุพื้นฐานมาจากตนเอง หรือปัจจัยภายนอกที่เกิดขึ้นจากบุคคลอื่น สามารถหลีกเลี่ยงการกล่าวโทษตัวเองโดยไม่จำเป็นอย่างชัดเจน และยอมรับผิดชอบตามสัดส่วนของปัญหาที่เป็นจริง การมีอำนาจร่วมการกล่าวโทษเฉพาะที่ตนเองกระทำ และการยอมรับความเป็นเจ้าของผลลัพธ์ของปัญหาหรืออุปสรรคมาเป็นของตนอย่างเหมาะสม จะทำให้บุคคลสามารถขับเคลื่อนกระบวนการคิดแก้ไขปัญหา สามารถสะท้อนความสามารถที่จะรู้สึกผิดได้อย่างเหมาะสม และเรียนรู้ความผิดพลาดของตนเอง

2.2 ลักษณะบุคคลที่มีการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหา และการรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเองต่ำ บุคคลจะเห็นว่าอุปสรรคมีพื้นฐานมาจากความผิดของตนเอง และเข้าสู่การปัดความรับผิดชอบในการเป็นเจ้าของปัญหานั้น บุคคลจะพยายามไม่เข้าไปมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบการทำงาน และนำไปสู่การล้มเลิกในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่างๆ การเชื่อมโยง

การรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหา และการรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเองกับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค ซึ่งส่งผลแก่ตัวบุคคล ดังภาพนี้

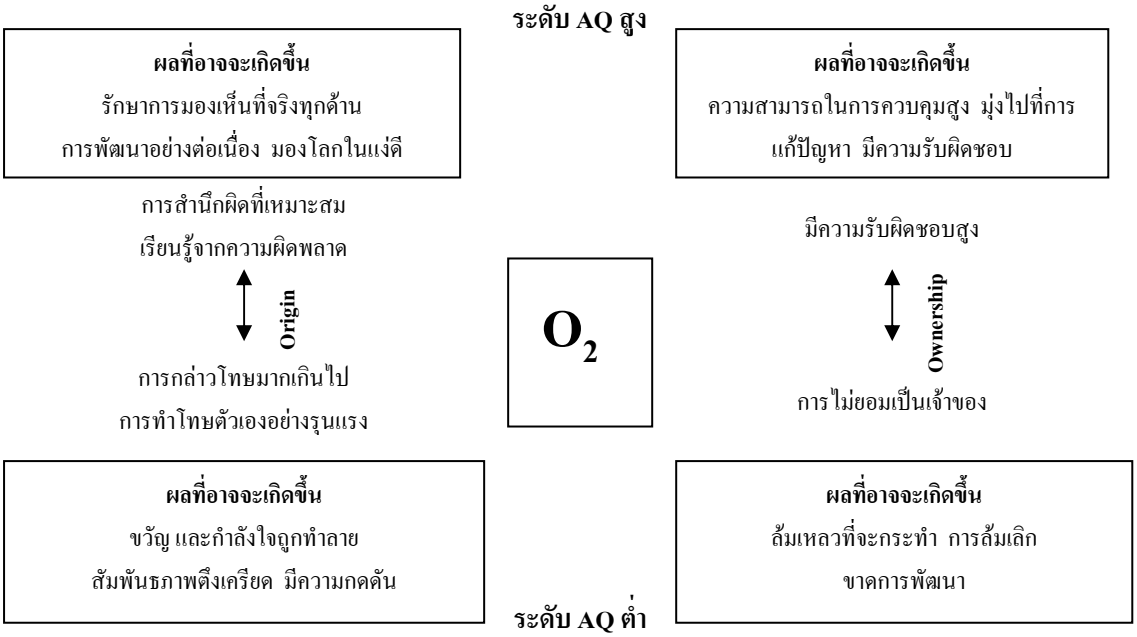

ภาพที่ 3 การรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหา และการรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเองกับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค

ที่มา: Stoltz (1977: 15)

มิติที่ 3 ความสามารถในการรับรู้ผลกระทบของปัญหา (Reach; R) หมายถึงความสามารถในการควบคุมผลกระทบของปัญหาให้อยู่ในขอบเขตของปัญหาที่มีผลกระทบโดยไม่กระทบต่อส่วนอื่นๆ ในการดำเนินชีวิต พร้อมทั้งระวังและมีสติอยู่เสมอ ไม่หวั่นวิตกต่อปัญหาที่เกิดขึ้นมากเกินความจำเป็น จนส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตในด้านอื่นๆ สำหรับลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคในมิติความสามารถในการควบคุมการรับรู้ผลกรทบของปัญหาสูง และต่ำ มีลักษณะดังนี้

3.1 ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการรับรู้ผลกระทบของปัญหา สูง บุคคลจะตอบสนองกับปัญหาอุปสรรค ว่าเป็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง และสามารถควบคุมผลกระทบ บุคคลรู้สึกได้รับอำนาจมากขึ้น และลดความตื่นตระหนก อีกทั้งมีแนวคิดในการแยกพิจารณาปัญหาออกจากชีวิตประจำวัน ลดความยุ่งยาก และสามารถจัดการกับปัญหาได้ง่าย ลดความคับข้องใจ ทำให้มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหายิ่งขึ้น บุคคลมีแนวคิดในการดำเนินชีวิตในแง่บวก ไม่ทำให้ชีวิตชะงักงัน

สามารถประกอบกิจการอื่นๆ ได้ ไม่อยู่กับความทุกข์ การควบคุมผลกระทบยังส่งผล ให้บุคคลสามารถรักษาสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่นได้ สามารถฟันฝ่าอุปสรรคได้อย่างเข้มแข็ง

3.2 ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการรับรู้ผลกระทบของปัญหาต่ำ บุคคลจะมีความคิดว่า ปัญหาอุปสรรคส่งผลกระทบต่อชีวิต ทำลายทุกอย่าง ทำให้ชีวิตดำรงอยู่บนความทุกข์ ซึ่งจะส่งผลให้ท้อแท้ใจ เหนื่อยหน่าย ทำให้ต้องการพลังงานที่เพิ่มขึ้นในการทำสิ่งที่ถูกต้อง บิดเบือนภาพของปัญหา หรืออุปสรรคให้ดูรุนแรง และทำให้บุคคลไร้ความสามารถในการหาหนทางแก้ไขปัญหาที่จำเป็น

มิติที่ 4 ความอดทนต่อปัญหา (Endurance; E) หมายถึง การรับรู้ถึงความคงอยู่ของปัญหาและการรับมือกับปัญหาเมื่อเกิดขึ้นอีกครั้ง และความพยายามขจัดปัญหาอย่างถูกวิธี มองโลกในแง่ดี สามารถมองปัญหาว่าเป็นสิ่งชั่วคราวแก้ไขได้และจะผ่านพ้นไปได้ สามารถขจัดปัญหาให้หมดไปอย่างถูกวิธี สำหรับลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคในมิติความอดทนต่อปัญหาสูง และต่ำ มีลักษณะดังนี้

4.1 ลักษณะของบุคคลที่มีมิติด้านความอดทนต่อปัญหาสูง เป็นบุคคลที่มองโลกในแง่ดี เห็นภาพความสำเร็จของตนเองได้ยาวนาน และมองอุปสรรคเป็นสิ่งที่ไม่ถาวร ส่งผลให้บุคคลนั้นสามารถแก้ไขปัญหาได้ดี สุขภาพจิตดี และมีแนวโน้มตามธรรมชาติที่จะมองเห็นทางออกจากปัญหาเสมอ มีความแข็งแกร่งเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาในขณะที่อยู่ในภาวะท้าทายที่สุด

4.2 ลักษณะของบุคคลที่มีมิติด้านความอดทนต่อปัญหาต่ำ จะเป็นผู้ที่มองโลกในแง่ร้าย เห็นว่าสาเหตุของปัญหา อุปสรรค สิ่งเลวร้ายที่เกิดขึ้นจะคงอยู่ตลอดไป และเหตุการณ์ที่ดีจะผ่านพ้นไปอย่างรวดเร็ว เป็นการตอบสนองของบุคคลที่สร้างความรู้สึกไร้ความสามารถ และการสูญเสียความหวังของตนเองส่งผลให้แก้ปัญหาได้น้อยลง เพราะบุคคลคิดว่าปัญหานั้นจะคงอยู่ถาวร

การแบ่งประเภทของบุคคลที่มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค

วิทยา นาควัชระ (2544: 94-96) ได้กล่าวถึงการแบ่งชนิดของบุคคลที่มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค โดยเปรียบเทียบกับคนที่ปีนป่ายภูเขา แบ่งเป็น 3 ชนิด คือ

ชนิดที่ 1 พวกยอมแพ้ง่ายเมื่อเห็นอุปสรรค และมองความสำเร็จที่อยู่ไกล ไม่กระตือรือร้น เรียบเฉย

ชนิดที่ 2 เปรียบเสมือนพวกที่เริ่มปีนเขาได้น้อย เริ่มท้อ แรงบันดาลใจปานกลาง การตัดสินใจไม่แน่นอน มีเงื่อนไขกับตัวเองในการฟันฝ่าอุปสรรคหลายประการ

ชนิดที่ 3 บุคคลที่มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสูง จะรู้สึกตื่นตัว ท้าทายความสามารถ ยิ่งอยากฟันฝ่าไปให้ถึงความสำเร็จ มีความเป็นผู้นำ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีแรงบันดาลใจสูง

Stoltz (1997: 14-27 อ้างใน ธีระศักดิ์ กำบรรณารักษ์, 2551: 31-49) ได้เสนอประเภทของบุคคลที่มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคว่ามี 3 ประเภท ซึ่งบุคคลแต่ละประเภทย่อมมีการตอบสนองต่อการฟันฝ่าอุปสรรคที่แตกต่างกัน และมีความสุข ความสำเร็จที่แตกต่างกัน ดังนี้

ประเภทที่ 1 เป็นบุคคลที่มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคต่ำ หรือเรียกว่า “คนไม่สู้” (Quitter) เป็นบุคคลที่ไม่เลือกทำสิ่งใดจะหลบเลี่ยง ถอยหนีเสมอ และถอนตัว ละทิ้งการปีนขึ้นที่สูง ปฏิเสธโอกาสที่เข้ามาในชีวิต หลีกหนีจากการเปลี่ยนแปลง ไม่มีความกระตือรือร้น ไม่ขวนขวาย ชอบความสบายเรียบง่าย ไม่ค่อยสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น ในการทำงานจะทำแค่พอผ่านพ้นไป ใช้ความพยายามน้อย และคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐาน มีความคิดสร้างสรรค์น้อย ยกเว้นความคิดสร้างสรรค์เพื่อหลีกเลี่ยงจากความท้าทายใหญ่ๆ บุคคลประเภทนี้จะมีการใช้ภาษาที่จำกัดขอบเขตของความสามารถของตนเอง และตีค่าตนเองว่าเป็นบุคคลไร้ความสามารถ เช่น ทำไม่ได้ เป็นไปไม่ได้ ไม่คุ้มค่า ฉันแก่เกินไป เป็นต้น

ประเภทที่ 2 เป็นบุคคลที่มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคปานกลาง หรือเรียกว่า “นักตั้งแคมป์” (Camper) คือ กลุ่มคนที่ฟันฝ่าอุปสรรคไปได้ระยะหนึ่งแล้วพบกับความยากลำบาก บุคคลจะยุติความพยายามที่ไปสู่ความสำเร็จขั้นต่อไป และจะพอใจกับความสำเร็จที่ด้อยกว่าความสามารถของตนเอง มีรูปแบบในการดำเนินชีวิตคล้ายคลึงกับบุคคลที่ไม่สู้ คือใช้ชีวิตเรียบง่าย อะลุ่มอล่วย แต่ต่างกันที่ว่าบุคคลประเภทนี้มีระดับการอะลุ่มอล่วยน้อยกว่า ส่วนในการทำงานจะแสดงความคิดริเริ่มบางส่วน และมีความพยายามอยู่บ้าง จะทำงานหนักบางเรื่องที่จะทำให้ตนเองสามารถรักษาสิ่งที่มีอยู่แล้วให้คงอยู่ต่อไป ภาษาที่บุคคลประเภทนี้ใช้จะเป็นคำพูดที่

ประนีประนอม อะลุ่มอล่วย เช่น ดีพออยู่แล้ว ระดับต่ำที่สุดที่จำเป็นต่องานนี้คือเท่าไหร่ คำพูดที่แสดงถึงการไม่อยากก้าวไปข้างหน้า

ประเภทที่ 3 เป็นบุคคลที่มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสูง หรือเรียกว่า “นักปีนเขา” (Climber) เป็นบุคคลที่ทุ่มเทตลอดทั้งชีวิตเพื่อความสำเร็จที่สูงขึ้นไปเรื่อยๆ จะไม่คำนึงถึงอุปสรรค ปัญหา หรือสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิดมาเป็นข้อจำกัดทำให้ไม่ประสบความสำเร็จ คิดว่าทุกสิ่งทุกอย่างสามารถเป็นไปได้ มีความมุ่งมั่น มีชีวิตที่สมบูรณ์ มีพลังในการฟันฝ่าอุปสรรคตลอดเวลา มีความสุขที่จะก้าวไปข้างหน้า ในการทำงานของบุคคลประเภทนี้จะชอบความท้าทาย กระตือรือร้น มีแรงขับสูง มุ่งมั่นที่จะไปถึงจุดสูงสุดของชีวิต ทุ่มเทตัวเองเพื่อที่จะเติบโตขึ้น มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทำงานอย่างมีวิสัยทัศน์และด้วยจิตวิญญาณ ภาษาที่ใช้จะเป็นคำพูดเกี่ยวกับสิ่งที่สามารถทำได้ด้วยคำพูดที่ไม่ท้อถอย เช่น ทำให้ดีที่สุด ต้องมีหนทางอยู่เสมอ เวลาที่ต้องทำคือตอนนี้

การแบ่งประเภทของอุปสรรคความยากลำบากในชีวิต

Stoltz (1997: 38-43) กล่าวว่า อุปสรรค ความยากลำบากในชีวิต หรือวิกฤติของบุคคลที่ต้องเผชิญตลอดชีวิต และอุปสรรคนั้นได้กระจายรอบตัวจนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต และไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ แบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ ดังภาพ

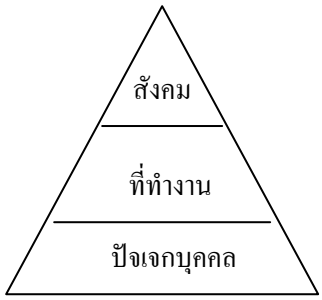

ภาพที่ 4 แสดงประเภทของอุปสรรคความยากลำบาก
ที่มา: Stoltz (1997: 39)

จากภาพที่ 4 Stoltz (1997: 39-43) ได้กล่าวว่า เป็นรูปพีระมิดที่แตกต่างจากพีระมิดทั่วๆ ไป ที่จะเริ่มต้นจากด้านล่างขึ้นไปด้านบน แต่พีระมิดรูปนี้เริ่มจากด้านบน คือสังคม แล้วลงมาด้านล่าง คือ ปัจเจกบุคคล

1. อุปสรรคทางสังคม (Societal Adversity) คือ ความทุกข์ หรือความยากลำบากที่เกิดจากสังคมที่บุคคลอาศัยอยู่ เช่น การผันแปรอย่างรุนแรงของเศรษฐกิจ ความหวาดกลัวต่ออาชญากรรม ความเสื่อมทางศีลธรรม การสูญเสียความศรัทธาต่อสถาบันศาสนาไปถึงระบบการศึกษา การทำลายสิ่งแวดล้อม ยาเสพติด

2. อุปสรรคจากการทำงาน (Workplace Adversity) คือ ความไม่มั่นคงด้านอาชีพการงาน คนส่วนใหญ่เมื่อไปทำงานจะคาดหวังว่าสิ่งดีๆ จะเกิดขึ้น ในปัจจุบันมีการบริหารเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อบุคคลที่ทำงาน ดังเช่นการปรับระบบการจัดการใหม่ การปรับระบบโครงสร้างพื้นฐานองค์การใหม่ ปรับขนาดให้เหมาะ ปรับขนาดให้เล็กลง การฟื้นฟูใหม่ และการกระจายอำนาจ ส่งผลให้คนทำงานจะต้องดิ้นรนอยู่ตลอดเวลา เพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะของตนเอง บุคคลจะทำงานมากขึ้นแต่รายได้น้อยลง ค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น และภาษีที่ต้องจ่ายมากขึ้น

3. อุปสรรคในระดับปัจเจกบุคคล (Individual Adversity) เป็นความทุกข์ยากที่กระทบมาถึงระดับบุคคล โดยที่เป็นการกระทบมาเป็นขั้นๆ จากอุปสรรคทางสังคมและจากการทำงาน การที่จะเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขอุปสรรคต่างๆ ต้องเริ่มที่ตัวบุคคลก่อน เพื่อที่จะส่งผลย้อนกลับขึ้นไปในระดับการทำงาน และระดับทางสังคมในภาพรวม ดังนั้นบุคคลต้องมีการพัฒนาความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคให้อยู่ในระดับที่สูง

การวัดและแปลผลการประเมินความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค

Stoltz (1997: 105) ได้นำเสนอแบบทดสอบความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค ที่เรียกว่า ARP (The Adversity Response Profile) ได้ใช้ทดสอบบุคคลที่มีความหลากหลายทั้ง อายุ เชื้อชาติ วัฒนธรรม แบบทดสอบนี้ใช้ได้อย่างเที่ยงตรงกับบุคคลที่มีภูมิหลังหลากหลาย Stoltz ยังได้ศึกษาความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคของประชากรกว่า 7,500 คน พบว่า การกระจายของคะแนนของคนส่วนใหญ่อยู่ในระดับกลาง ซึ่งจากการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำมาเขียน เป็นแผนภูมิที่มีการกระจายของคะแนนเป็นเส้นโค้งระฆังคว่ำ ดังนี้

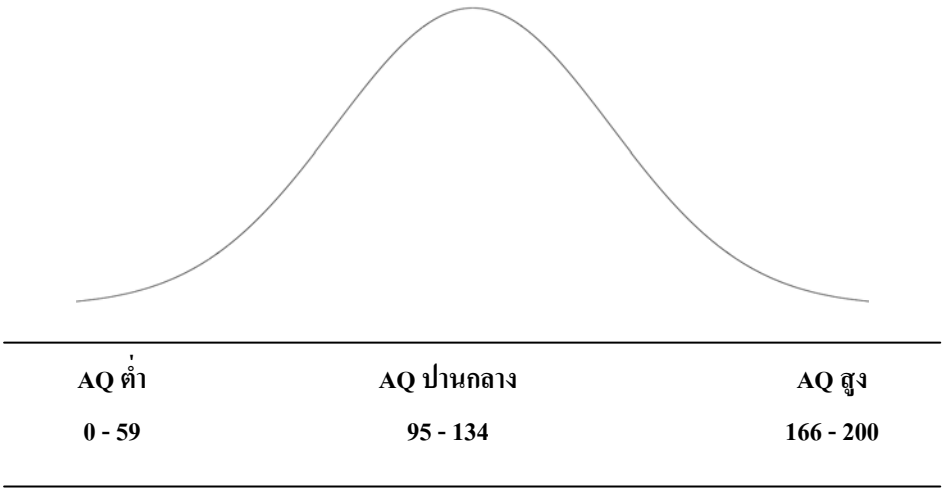

ภาพที่ 5 ระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค
ที่มา: Stoltz (1997: 105)

การแปลผลคะแนน

Stoltz (1997: 105-106) ได้แบ่งระดับคะแนนไว้ 5 ระดับ ได้เสนอการแปลผล และเปรียบเทียบคะแนนกับลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค แต่ละช่วงไว้ดังนี้

คะแนน 166 – 200 บุคคลที่มีคะแนนอยู่ในช่วงนี้ สามารถทนทานกับปัญหาอุปสรรคที่ยิ่งใหญ่ และยังคงก้าวต่อไปข้างหน้า รวมทั้งฟันฝ่าไปสู่จุดมุ่งหมายในชีวิตได้อย่างต่อเนื่อง

คะนน 135 – 165 ถ้าคะแนนความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคอยู่ในช่วงนี้ บุคคลจะมีความอดทนปานกลาง เพื่อผ่านพ้นภาวะวิกฤติ และปลดปล่อยศักยภาพของตนเองในสัดส่วนที่ดี สามารถเพิ่มประสิทธิผลของตนเองได้

คะแนน 95 – 134 บุคลดำเนินชีวิตไปอย่างราบเรียบ อาจเจ็บปวดโดยไม่จำเป็นต้องล้มเหลว หรืออาจถอดใจจากการสะสมภาระความคับแค้นใจ หรือวิกฤติของชีวิตได้

คะแนน 60 – 94 บุคคลมีแนวโน้มที่จะใช้ประโยชน์จากศักยภาพของตัวเองไม่เต็มที่ มองว่าปัญหา และอุปสรรคก่อให้เกิดความสูญเสียที่ยิ่งใหญ่ และเกินความจำเป็น ซึ่งส่งผลให้เกิดความยากลำบากต่อความพยายามสู่จุดมุ่งหมายของตัวเองต่อไป ต้องต่อสู้กับความไร้ความสามารถของตนเอง และความสิ้นหวัง

คะแนน 59 และต่ำกว่า ถ้าระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคของบุคคลตกอยู่ในของคะแนนช่วงนี้ พวกเขาจะทุกข์ทรมาน โดยไม่จำเป็น แรงจูงใจ พลังงาน สุขภาพจะถดถอย

จากการศึกษาค้นคว้า และทบทวนเอกสารต่างๆ ผู้วิจัยได้เลือกแนวคิดความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค (Adversity Quotient; AQ) ตามทฤษฎีของ Stoltz (1997) เนื่องจากเป็นเจ้าของทฤษฎีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค และทฤษฎีนี้สามารถนำไปใช้ได้กับบุคคลทุกประเภท ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษากับนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ ซึ่งเป็นกลุ่มนิสิตที่ใกล้จะสำเร็จการศึกษา และเตรียมออกไปประกอบอาชีพ นิสิตจะต้องมีการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชีวิตการทำงาน รวมทั้งนิสิตที่จะออกไปประกอบอาชีพเกษตรกร ถือว่าอาชีพนี้เป็นอาชีพที่จะต้องเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน เช่น เกิดพายุ น้ำท่วม ความแห้งแล้ง โรคระบาด ราคาผลผลิตไม่คงที่ หรือการขาดแคลนทรัพยากรการผลิตทางการเกษตรต่างๆ เหล่านี้ล้วนทำให้ผลผลิตเกิดความเสียหาย ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคในระดับที่สูงแล้ว ก็จะส่งผลให้นิสิตสามารถผ่านพ้นเหตุการณ์วิกฤติ หรืออุปสรรคที่เป็นปัญหาในชีวิต และสามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้ประสบความสำเร็จ โดยผู้วิจัยได้นิยามความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค ตามแนวคิดของ Stoltz (1997) คือ ความสามารถของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ในการตอบสนองต่อเหตุการณ์เมื่อต้องเผชิญกับความทุกข์ยาก หรือความลำบากด้วยความมุ่งมั่น อดทน ไม่ย่อท้อ มีกำลังใจเข้มแข็ง มีความหวังต่อการเอาชนะอุปสรรคที่ขัดวาง จนประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหวังไว้ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม หมายถึง ความสามารถของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ในการรับรู้ว่าตนเองสามารถรับมือ และจัดการกับเหตุการณ์ที่เป็นอุปสรรค สามารถตัดสินใจได้ว่าควรจะทำอย่างไรเพื่อให้เกิดผลดี รู้จักพลิกแพลงและควบคุมสถานการณ์ต่างๆ เพื่อทำให้ตนเองผ่านพ้นอุปสรรค และความยากลำบากไปได้ด้วยดี

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง หมายถึง ความสามารถของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ในการรับรู้ถึงสาเหตุของปัญหา มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ตระหนักรู้ถึงความเป็นเจ้าของปัญหา และแสดงความรับผิดชอบต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างเหมาะสม

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา หมายถึง ความสามารถของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ในการรับรู้ถึงผลกระทบของปัญหา โดยที่สามารถจัดการกับปัญหา หรืออุปสรรคต่างๆ โดยไม่ส่งผลกระทบต่อส่วนอื่นๆ ในการดำเนินชีวิต และสามารถผ่านพ้นปัญหาหรืออุปสรรคไปได้ด้วยดี

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา หมายถึง ความสามารถของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์และสามารถผ่านพ้นปัญหาหรืออุปสรรคไปได้ด้วยดี ในการรับมือเมื่อเกิดปัญหาซ้ำขึ้นอีก มีความพยายามขจัดปัญหาอย่างถูกวิธี มองปัญหาว่าเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นชั่วคราว และมีความเชื่อว่าหลัง จากผ่านพ้นอุปสรรคไปแล้วจะพบกับความสำเร็จ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการตรวจสอบเอกสารวิชาการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ดังต่อไปนี้

Kornspan and Etzel (2001) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และตัวแปรทางจิตวิทยากับวุฒิภาวะทางอาชีพของนักศึกษากีฬา ชั้นปีที่ 3 ซึ่งปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ เชื้อชาติ และจำนวนปีที่เข้าศึกษา และปัจจัยทางจิตวิทยา ประกอบด้วย คุณลักษณะการเป็นนักกีฬา การรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และความเชื่ออำนาจควบคุมในอาชีพ กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาสาขากีฬาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัย Midwestern จำนวน 259 คน ผลการศึกษาพบว่า ความเชื่ออำนาจควบคุมในอาชีพ และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพ สามารถทำนาย วุฒิภาวะทางอาชีพของนักศึกษาได้ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลที่สามารถทำนายวุฒิภาวะทางอาชีพ คือ เพศ และอายุ

Luzzo (1995) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้ความสามารถของตนเอง และความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองที่สามารถพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพของนักศึกษา สาขาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัย Midwest กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 113 คน ผลการศึกษา พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองสามารถพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

Luzzo, Darrell Anthony (1995) ได้ทำการศึกษาวุฒิภาวะทางอาชีพ และการรับรู้อุปสรรคในการพัฒนาอาชีพของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีเพศต่างกัน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัย Southern California จำนวน 401 คน ผลการศึกษาพบว่า เพศมีผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของนักศึกษา โดยนักศึกษาหญิงมีระดับวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านักศึกษาชาย

อัจฉรา สุขารมณ์ และคณะ (2540) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการเลือกงานของนิสิตระดับปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 4 ทุกวิชาเอก และทุกคณะของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร จำนวน 735 คน ผลการศึกษาพบว่า เพศ อาชีพของบิดามารดา การศึกษาของบิดามารดา และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรไม่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มอาชีพการเลือกงานของนิสิตชั้นปีที่ 4 ส่วนองค์ประกอบทางจิตวิทยาได้แก่ วุฒิภาวะทางอาชีพ ค่านิยมในอาชีพ และบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์ระหว่างกันในทางบวก และแรงจูงใจในการเลือกงาน และบุคลิกภาพมีแนวโน้มที่จะมีอิทธิพลต่อการจำแนกกลุ่มอาชีพการเลือกงานของนิสิต

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องวุฒิภาวะทางอาชีพของนิสิตระดับอุดมศึกษานั้นในประเทศไทยยังมีไม่มาก ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีแนวทางในการเลือกศึกษาต่อหลังจากสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับอาชีพที่นักเรียนชอบ และอยากจะทำ แต่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรกับกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่ใกล้จะสำเร็จการศึกษา และเตรียมตัวเข้าสู่โลกของการทำงาน ผู้วิจัยจึงศึกษาวุฒิภาวะทางอาชีพในขอบเขตของความพร้อมของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่จะออกไปประกอบอาชีพเกษตร สามารถเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม และตรงตามสาขาวิชาที่เรียนมา

สรุปแนวคิดและทฤษฎีสู่กรอบแนวคิดการวิจัย

จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ามาดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล เป็นคุณลักษณะเฉพาะของบุคคลที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งน่าจะเป็นตัวแปรที่จะมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพ

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนบุคคล และวุฒิภาวะทางอาชีพ พบว่า ผลงานวิจัยของ Kornspan and Etzel (2001) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และตัวแปรทางจิตวิทยา กับวุฒิภาวะทางอาชีพของนักศึกษากีฬา ชั้นปีที่ 3 ซึ่งปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ เชื้อชาติ และจำนวนปีที่เข้าศึกษา ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่สามารถทำนายวุฒิภาวะทางอาชีพ คือ เพศ และอายุ และจากการศึกษาของ Luzzo (1995) ได้ทำการศึกษาวุฒิภาวะทางอาชีพ และการรับรู้อุปสรรคในการพัฒนาอาชีพ ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีเพศต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า เพศมีผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพของนักศึกษา โดยนักศึกษาหญิงมีระดับวุฒิภาวะทางอาชีพสูงกว่านักศึกษาชาย และปัจจัยส่วนบุคคลที่เหลือนั้นยังไม่มีการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งส่วนใหญ่แล้วจะเป็นงานวิจัยที่ศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าปัจจัยส่วนบุคคลที่น่าจะมีอิทธิพลกับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร ประกอบด้วย เพศ เกรดเฉลี่ยสะสม จำนวนพี่น้อง ลำดับการเกิด อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้ของครอบครัว ภูมิลำเนาเดิม เขตที่อยู่อาศัยและประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรมาเป็นตัวแปรในการศึกษากับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

2. ค่านิยมในการทำงานเกษตร

ค่านิยมในการทำงานจะเป็นสิ่งที่กำหนดว่าบุคคลจะเลือกงานหรือเลือกประกอบอาชีพอะไร จากแนวคิดของ Super (1970 cited in Isacson, 1985: 199-200) กล่าวว่า ค่านิยมในการทำงานเป็นสิ่งที่บุคคลมีความเชื่อว่ามีค่า และมีความสำคัญต่อการทำงาน เป็นความรู้สึกพึงพอใจที่ได้รับจากการทำงาน ค่านิยมในการทำงานจะเป็นตัวบ่งชี้ได้ว่าบุคคลจะเลือกประกอบอาชีพตาม

ค่านิยมที่ตนมีอยู่ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการทราบว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีค่านิยมในการทำงานเกษตรหรือไม่ แต่จากการทบทวนแนวคิดที่เกี่ยวกับค่านิยมในการทำงานยังไม่พบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในการทำงานเกษตรโดยตรง ผู้วิจัยจึงได้นำผลการศึกษาของ ดุษฎี โยเหลา และคณะ (2543: 83-88) ที่ได้ทำการศึกษาคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพทางการเกษตรมาประยุกต์กับทฤษฎีค่านิยมในการทำงานของ Super (1970 cited in Isaacson, 1985: 199-200) เพื่อใช้ในวัดค่านิยมในการทำงานเกษตร ดังนั้นถ้าบุคคลมีค่านิยมในการทำงานเกษตร ก็อาจจะส่งผลให้บุคคลมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรได้

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมในการทำงานเกษตร และวุฒิภาวะทางอาชีพ พบว่า ยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาถึงอิทธิพลของค่านิยมในการทำงานเกษตรกับวุฒิภาวะทางอาชีพโดยตรง แต่พบเพียงงานวิจัยที่ทำการศึกษาถึงองค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการเลือกงานของนิสิต ซึ่งผลการวิจัยพบว่าปัจจัยทางจิตวิทยาที่นำมาใช้ในการศึกษามีความสัมพันธ์กัน เป็นผลการศึกษาวิจัยของอัจฉรา สุขารมณ์ และคณะ (2540) ซึ่งได้ทำการศึกษาองค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการเลือกงานของนิสิตระดับปริญญาตรี กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตชั้นปีที่ 4 ทุกสาขาวิชาเอกและทุกคณะ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า องค์ประกอบทางจิตวิทยา ได้แก่ วุฒิภาวะทางอาชีพ ค่านิยมในทำงาน และบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์ระหว่างกันในทางบวก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำค่านิยมในการทำงานเกษตรมาเป็นตัวแปรในการศึกษากับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

3. ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง

ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง เป็นความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ถือว่าเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล ทำให้บุคคลมีความรู้สึกเป็นอิสระ มีความพอใจกับงานที่ทำอยู่ ตื่นตัว กล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง และพอใจในความสามารถของตนเอง จากแนวคิดของ Rotter (1966 cited in Wik, 2006: 1) กล่าวว่า ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองเป็นความคาดหวัง หรือความเชื่อเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นว่าเกิดจากปัจจัยภายในหรือ ภายนอกตนเอง ซึ่งความเชื่อนี้มีอิทธิพลต่อความรู้สึก ความคิด และการกระทำของบุคคล ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองเป็นความเชื่อของแต่ละบุคคลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นอิสระซึ่งความเชื่อนี้จะสามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลได้

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และวุฒิภาวะทางอาชีพ พบว่า จากแนวคิดของ Crites (1978 cited in Kornspan and Etzel, 2001: 2) กล่าวว่า ถ้าบุคคลมีความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองจะส่งผลต่อระดับของวุฒิภาวะทางอาชีพได้ ซึ่งจากผลงานวิจัยของ Kornspan and Etzel (2001) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และตัวแปรทางจิตวิทยากับวุฒิภาวะทางอาชีพของนักศึกษากีฬาชั้นปีที่ 3 ซึ่งปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ เชื้อชาติ และจำนวนปีที่เข้าศึกษา และปัจจัยทางจิตวิทยา ประกอบด้วย คุณลักษณะการเป็นนักกีฬา การรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพ และความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองในอาชีพ ผลการศึกษา พบว่า ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองในอาชีพ และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการตัดสินใจเลือกอาชีพ สามารถทำนายวุฒิภาวะทางอาชีพของนักศึกษาได้ รวมทั้งผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ Ohler, Levinson and Sanders, 1995 (cited in Levinson *et al.,* 1998: 475) ที่กล่าวว่า วุฒิภาวะทางอาชีพมีความสัมพันธ์กับปัจจัยต่างๆ ได้แก่ 1) การประเมินตนเองตามความเป็นจริง 2) ประสบการณ์ทางสิ่งแวดล้อม 3) ความเหนียวแน่นภายในครอบครัว 4) คุณลักษณะส่วนบุคคลอื่นๆ เช่น สติปัญญา ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และ ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองมาเป็นตัวแปรในการศึกษากับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

4. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค จากแนวคิดของ Stoltz (1997: 6-7) กล่าวว่า เป็นความสามารถของบุคคลในการตอบสนองต่อเหตุการณ์ในยามที่ต้องเผชิญกับความทุกข์ยาก หรือความลำบาก ซึ่งความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในชีวิตและการทำงาน

จากการทบทวนเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคและวุฒิภาวะทางอาชีพ พบว่ายังไม่มีการศึกษาว่าความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคมีความ สัมพันธ์หรือมีอิทธิพลกับวุฒิภาวะทางอาชีพ แต่ผู้วิจัยเห็นว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่กำลังศึกษาอยู่คณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ใกล้จะสำเร็จการศึกษา และเตรียมออกไปประกอบอาชีพ ซึ่งนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์จะต้องมีการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชีวิตการทำงาน รวมทั้งนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่จะออกไปประกอบอาชีพเกษตรกรถือว่าอาชีพนี้มีลักษณะการทำงานที่ต้องใช้ความอดทนเป็นอย่าง

มาก รวมทั้งต้องเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน เช่น เกิดพายุ น้ำท่วม ความแห้งแล้ง โรคระบาด ราคาผลผลิตไม่คงที่ หรือการขาดแคลนทรัพยากรการผลิตทางการเกษตรต่างๆ เหล่านี้ ล้วนทำให้ผลผลิตเกิดความเสียหาย ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ถ้านิสิตมีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค ก็จะสามารถผ่านพ้นเหตุการณ์วิกฤติ หรืออุปสรรคที่เป็นปัญหาในชีวิต และสามารถดำเนินชีวิตส่วนตัว และชีวิตในการทำงานต่อไปได้ประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคมาเป็นตัวแปรในการศึกษากับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร แนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมในการทำงานเกษตร แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และแนวคิดเกี่ยวกับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค จึงสรุปตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

   1.1 เพศ
   1.2 เกรดเฉลี่ยสะสม
   1.3 จำนวนพี่น้อง
   1.4 ลำดับการเกิด
   1.5 อาชีพของบิดา
   1.6 อาชีพของมารดา
   1.7 รายได้ของครอบครัว
   1.8 ภูมิลำเนาเดิม
   1.9 เขตที่อยู่อาศัย
   1.10 ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร

2. ค่านิยมในการทำงานเกษตร โดยใช้แนวคิดค่านิยมในการทำงานของ Super (1970 cited in Isaacson, 1985) และการศึกษาของ ดุษฎี โยเหลา และคณะ (2543: 83-88) มาประยุกต์เป็นแนวคิดของผู้วิจัย ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่

2.1 การกระตุ้นให้ใช้ปัญญา
2.2 ความคิดสร้างสรรค์
2.3 การมีวิสัยทัศน์
2.4 ความขยัน
2.5 การช่วยเหลือผู้อื่น
2.6 การมีสำนึกต่อส่วนรวม
2.7 ความซื่อสัตย์

3. ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง โดยใช้แนวคิดของ Rotter (1966 cited in Rotter, 1982) แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

3.1 ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน
3.2 ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน

4. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค โดยใช้แนวคิดของ Stoltz (1997) ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่

4.1 ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม
4.2 ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง
4.3 ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา
4.4 ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่

วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร โดยใช้แนวคิดของ Super (1955 cited in Sharf, 1992) มาประยุกต์เป็นแนวคิดของผู้วิจัยประกอบด้วย 5 องค์ประกอบได้แก่

1. การกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร
2. การแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร
3. ความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร
4. การเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน
5. การเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

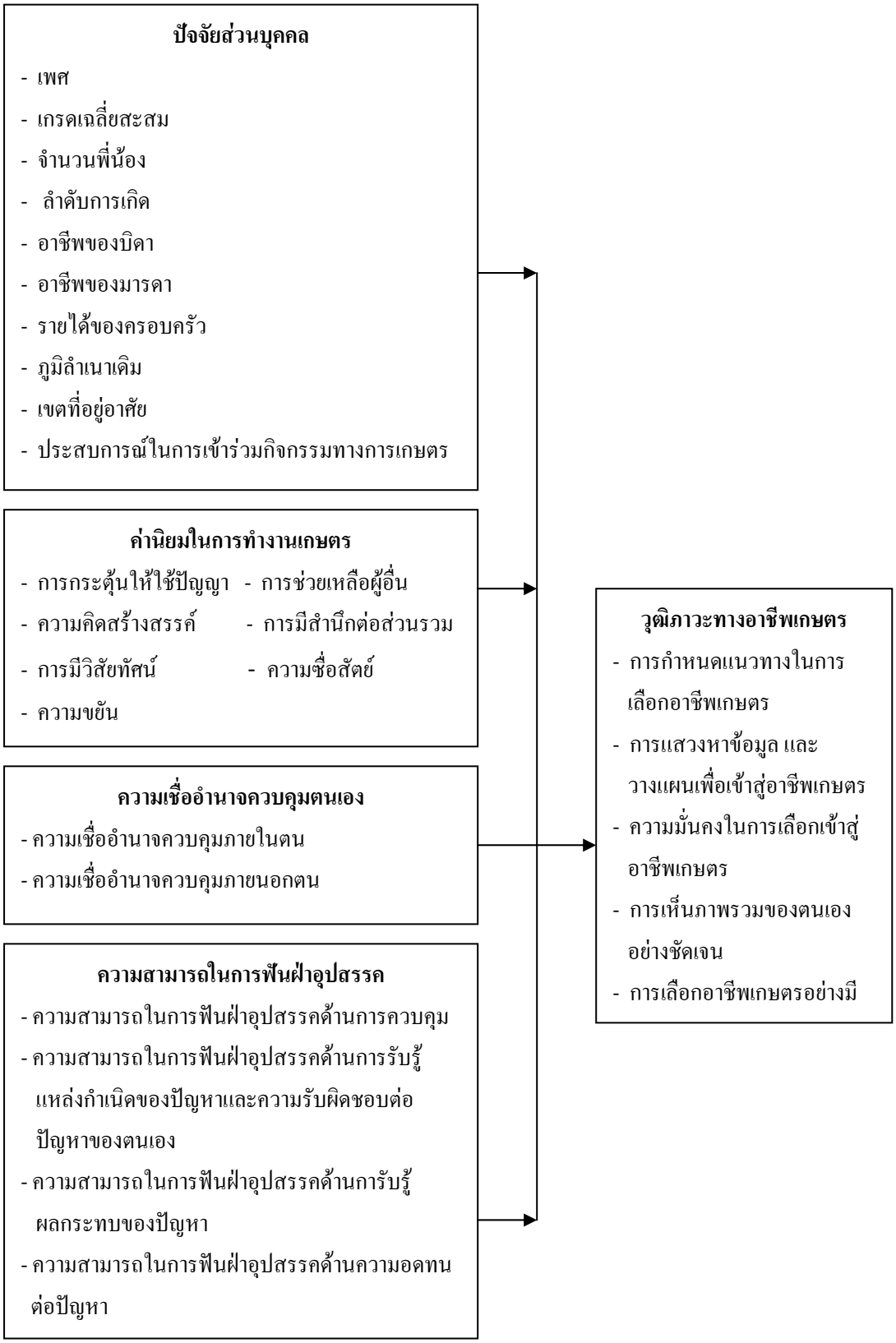

สมมติฐานในการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ โดยมีสมมุติฐานย่อย ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

2. ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูล และวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

3. ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

4. ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

5. ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาอิทธิพลของค่านิยมในการทำงานด้านการเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ ซึ่งได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะเกษตร คณะประมง คณะวนศาสตร์ และคณะอุตสาหกรรมเกษตร มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในปีการศึกษา 2551 ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 1,121 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 8 ตุลาคม 2551)

กลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

1. การคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ โดยใช้โปรแกรม Power and Precision ของ Borenstein, Cohen, and Rothstein (2001) คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 โดยเลือกใช้สถิติ Regression Analysis ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 414 คน มีอำนาจการคำนวณทางสถิติได้ถูกต้องร้อยละ 95

2. การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคในการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling) ตามจำนวนนิสิตชั้นปีที่ 4 ในคณะตามสาขาวิชาของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษา ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชาของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

คณะ/ สาขาวิชา	จำนวนนิสิต (คน)	ร้อยละ	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
เกษตร			
การจัดการศัตรูพืช	45	4.0	17
คหกรรมศาสตร์	63	5.6	23
เคมีการเกษตร	41	3.7	15
วิทยาศาสตร์เกษตร	137	12.2	51
ประมง			
การจัดการประมง	36	3.2	13
ชีววิทยาประมง	34	3.0	12
ผลิตภัณฑ์ประมง	47	4.2	18
เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	52	4.6	19
วิทยาศาสตร์ทางทะเล	47	4.2	17
วนศาสตร์			
การจัดการทรัพยากรป่าไม้	83	7.4	31
เทคโนโลยีเยื่อและกระดาษ	17	1.5	6
วนศาสตร์ชุมชน	6	0.5	2
วนศาสตร์ชุมชน-สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา	45	4.0	17
วิทยาศาสตร์ชีวภาพป่าไม้	84	7.5	31
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทางไม้	28	2.5	10
วิศวกรรมป่าไม้	20	1.8	8
อุตสาหกรรมเกษตร			
เทคโนโลยีการบรรจุ	83	7.4	31
เทคโนโลยีชีวภาพ	44	3.9	16
พัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเกษตร	41	3.7	15
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร	79	7.1	29
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสิ่งทอ	49	4.4	18
วิศวกรรมอาหาร	40	3.6	15
รวม	**1,121**	**100.0**	**414**

3. เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก เพื่อให้ได้รายชื่อนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละสาขาวิชา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อทำการรวบรวมข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาทบทวนแนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 7 ข้อ โดยมีข้อคำถามแบบเติมข้อความลงในช่องว่างที่กำหนดให้และตรวจรายการ (Check List) ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ เพศ เกรดเฉลี่ยสะสม จำนวนพี่น้อง ลำดับการเกิด อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้ของครอบครัว ภูมิลำเนาเดิม เขตที่อยู่อาศัย และประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับค่านิยมในการทำงานเกษตร โดยใช้แนวคิดของ Super (1970 cited in Isaacson, 1985) และผลการศึกษาของ ดุษฎี โยเหลา และคณะ (2543) เกี่ยวกับคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพทางการเกษตร มาประยุกต์เป็นแนวคิดของผู้วิจัยโดยมีคำถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยลักษณะข้อคำถามมีความหมายทางบวก จำนวน 28 ข้อโดยมีองค์ประกอบ คือ

1. การกระตุ้นให้ใช้ปัญญา	จำนวน 4 ข้อ	ได้แก่ ข้อที่ 1-4
2. ความคิดสร้างสรรค์	จำนวน 4 ข้อ	ได้แก่ ข้อที่ 5-8
3. การมีวิสัยทัศน์	จำนวน 4 ข้อ	ได้แก่ ข้อที่ 9-12
4. ความขยัน	จำนวน 4 ข้อ	ได้แก่ ข้อที่ 13-16
5. การช่วยเหลือผู้อื่น	จำนวน 4 ข้อ	ได้แก่ ข้อที่ 17-20
6. การมีสำนึกต่อส่วนรวม	จำนวน 4 ข้อ	ได้แก่ ข้อที่ 21-24
7. ความซื่อสัตย์	จำนวน 4 ข้อ	ได้แก่ ข้อที่ 25-28

คำถามมีกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน คือ

สำคัญมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
สำคัญมาก	ให้	4	คะแนน
สำคัญปานกลาง	ให้	3	คะแนน
สำคัญน้อย	ให้	2	คะแนน
สำคัญน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

เมื่อรวบรวมข้อมูล และจำแนกความถี่แล้ว ผู้วิจัยได้จำแนกเกณฑ์การวัดค่านิยมในการทำงานเกษตรเป็น 5 ระดับ คือ ระดับต่ำมาก ระดับต่ำ ระดับปานกลาง ระดับสูง ระดับสูงมาก นำมาจัดการกระจายข้อมูล เพื่อให้ได้ความกว้างของอันตรภาคชั้นที่เหมาะสม ตามสูตรการคำนวณดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5 - 1}{5}$$

$$= 0.80$$

เมื่อค่าความกว้างของอันตรภาคชั้น ผู้วิจัยได้นำค่าที่ได้มาจำแนกเป็นเกณฑ์แบ่งระดับค่านิยมในการทำงานเกษตร ดังนี้

ช่วงคะแนน	ความหมาย
1.00 – 1.80	มีค่านิยมในการทำงานเกษตรอยู่ในระดับต่ำมาก
1.81 – 2.60	มีค่านิยมในการทำงานเกษตรอยู่ในระดับต่ำ
2.61 – 3.40	มีค่านิยมในการทำงานเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง
3.41 – 4.20	มีค่านิยมในการทำงานเกษตรอยู่ในระดับสูง
4.21 – 5.00	มีค่านิยมในการทำงานเกษตรอยู่ในระดับสูงมาก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง ใช้แนวคิดของ Rotter (1966 cited in Rotter, 1982) โดยมีคำถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยลักษณะข้อคำถามมีความหมายทางบวก จำนวน 20 ข้อ โดยมีองค์ประกอบ คือ

1. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1-10
2. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 11-20

คำถามมีกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน คือ

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วยมาก	ให้	4	คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	ให้	3	คะแนน
เห็นด้วยน้อย	ให้	2	คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

เมื่อรวบรวมข้อมูล และจำแนกความถี่แล้ว ผู้วิจัยได้จำแนกเกณฑ์การวัดความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง เป็น 5 ระดับ คือ ระดับต่ำมาก ระดับต่ำ ระดับปานกลาง ระดับสูง ระดับสูงมาก นำมาจัดการกระจายข้อมูล เพื่อให้ได้ความกว้างของอันตรภาคชั้นที่เหมาะสม ตามสูตรการคำนวณดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5 - 1}{5}$$

$$= 0.80$$

เมื่อค่าความกว้างของอันตรภาคชั้น ผู้วิจัยได้นำค่าที่ได้มาจำแนกเป็นเกณฑ์แบ่งระดับความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง ดังนี้

ช่วงคะแนน	ความหมาย
1.00 – 1.80	มีความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองด้านนั้นอยู่ในระดับต่ำมาก
1.81 – 2.60	มีความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองด้านนั้นอยู่ในระดับต่ำ
2.61 – 3.40	มีความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองด้านนั้นอยู่ในระดับปานกลาง
3.41 – 4.20	มีความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองด้านนั้นอยู่ในระดับสูง
4.21 – 5.00	มีความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองด้านนั้นอยู่ในระดับสูงมาก

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค ใช้แนวคิดของ Stoltz (1997) โดยมีคำถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยลักษณะข้อคำถามมีความหมายทางบวก จำนวน 32 ข้อ โดยมีองค์ประกอบ คือ

1. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1-8
2. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 9-16
3. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 17-24
4. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 25-32

คำถามมีกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน คือ

จริงมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริงมาก	ให้	4	คะแนน
จริงปานกลาง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

เมื่อรวบรวมข้อมูล และจำแนกความถี่แล้ว ผู้วิจัยได้จำแนกเกณฑ์การวัดความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคเป็น 5 ระดับ คือ ระดับต่ำมาก ระดับต่ำ ระดับปานกลาง ระดับสูง ระดับสูงมาก

นำมาจัดการกระจายข้อมูล เพื่อให้ได้ความกว้างของอันตรภาคชั้นที่เหมาะสม ตามสูตรการคำนวณดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5 - 1}{5}$$

$$= 0.80$$

เมื่อค่าความกว้างของอันตรภาคชั้น ผู้วิจัยได้นำค่าที่ได้มาจำแนกเป็นเกณฑ์แบ่งระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค ดังนี้

ช่วงคะแนน	ความหมาย
1.00 – 1.80	มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านนั้นอยู่ในระดับต่ำมาก
1.81 – 2.60	มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านนั้นอยู่ในระดับต่ำ
2.61 – 3.40	มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านนั้นอยู่ในระดับปานกลาง
3.41 – 4.20	มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านนั้นอยู่ในระดับสูง
4.21 – 5.00	มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านนั้นอยู่ในระดับสูงมาก

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร ประยุกต์ใช้แนวคิดของ Super (1955 cited in Sharf, 1992) โดยมีคำถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยลักษณะข้อคำถามมีความหมายทางบวก จำนวน 34 ข้อ โดยมีองค์ประกอบ คือ

1. การกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1-7
2. การแสวงหาข้อมูล และวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 8-14
3. ความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 15-21
4. การเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 22-27
5. การเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 28-34

คำถามมีกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน คือ

จริงมากที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริงมาก	ให้	4	คะแนน
จริงปานกลาง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

เมื่อรวบรวมข้อมูล และจำแนกความถี่แล้ว ผู้วิจัยได้จำแนกเกณฑ์การวัดวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรเป็น 5 ระดับ คือ ระดับต่ำมาก ระดับต่ำ ระดับปานกลาง ระดับสูง ระดับสูงมาก นำมาจัดการกระจายข้อมูล เพื่อให้ได้ความกว้างของอันตรภาคชั้นที่เหมาะสม ตามสูตรการคำนวณดังนี้

$$\text{ความกว้างของอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5 - 1}{5}$$

$$= 0.80$$

เมื่อค่าความกว้างของอันตรภาคชั้น ผู้วิจัยได้นำค่าที่ได้มาจำแนกเป็นเกณฑ์แบ่งระดับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร ดังนี้

ช่วงคะแนน	ความหมาย
1.00 – 1.80	มีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรอยู่ในระดับต่ำมาก
1.81 – 2.60	มีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรอยู่ในระดับต่ำ
2.61 – 3.40	มีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง
3.41 – 4.20	มีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรอยู่ในระดับสูง
4.21 – 5.00	มีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรอยู่ในระดับสูงมาก

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ ได้แก่ ข้อคำถามเกี่ยวกับค่านิยมในการทำงานด้านการเกษตร โดยผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ Super (1970 cited in Isaacson, 1985) และผลการศึกษาของ ดุษฎี โยเหลา และคณะ (2543) เกี่ยวกับคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพทางการเกษตร มาประยุกต์เป็นแนวคิดของผู้วิจัย ข้อคำถามเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองใช้แนวคิดของ Rotter (1966 cited in Rotter, 1982) ข้อคำถามเกี่ยวกับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคใช้แนวคิดของ Stoltz (1997) และข้อคำถามเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรประยุกต์ใช้แนวคิดของ Super (1955 cited in Sharf, 1992) เป็นหลักในการสร้างข้อคำถาม

2. สร้างแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีระดับการประมาณค่า 5 ระดับ

3. การทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างจากการศึกษาแนวคิด ผลงานวิจัย ขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และนำมาปรับปรุงแก้ไข

4. ทดสอบเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนิสิตคณะเกษตร คณะประมง คณะวนศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมเกษตร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่น ดังนี้

1. การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของคำถาม และนำมาแก้ไขปรับปรุงคำถามในด้านภาษา และความชัดเจน เพื่อความเข้าใจได้ง่ายต่อการตอบแบบสอบถาม

2. การตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรง มาทดสอบกับนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน (Try Out) และนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นเป็นรายข้อ และรายด้าน และนำข้อมูลที่ได้มาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Reliability Coefficient Alpha) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ผลการวัดค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับค่านิยมในการทำงานเกษตร ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .961 ซึ่งมีองค์ประกอบ 7 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา	ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .897
1.2 ด้านความคิดสร้างสรรค์	ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .899
1.3 ด้านการมีวิสัยทัศน์	ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .859
1.4 ด้านความขยัน	ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .914
1.5 ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น	ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .916
1.6 ด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม	ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .903
1.7 ด้านความซื่อสัตย์	ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .856

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง ซึ่งมีองค์ประกอบ ได้แก่

2.1 ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน	ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .839
2.2 ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน	ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .900

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .946 ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่

3.1 ด้านการควบคุม ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .851

3.2 ด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .868

3.3 ด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหาได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .771

3.4 ด้านความอดทนต่อปัญหา ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .886

4. แบบสอบถามเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .961 ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่

4.1 ด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .839

4.2 ด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .934

4.3 ด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .944

4.4 ด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .881

4.5 ด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .942

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย ดังนี้

1. ทำหนังสือขออนุญาตในการดำเนินการเก็บข้อมูลจากภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ถึงคณบดีคณะเกษตร คณะประมง คณะวนศาสตร์ และคณะอุตสาหกรรมเกษตร ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยนำแบบสอบถามไปขอความอนุเคราะห์เจ้าหน้าที่ที่สำนักเลขานุการของคณะเกษตร คณะประมง คณะวนศาสตร์ และคณะอุตสาหกรรมเกษตร ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในการช่วยดำเนินการเก็บข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการอธิบายรายละเอียดให้แก่เจ้าหน้าที่ของแต่ละคณะ ในวิธีการดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายกับนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการจับสลากรายชื่อของนิสิต พร้อมทั้งอธิบายวิธีการ

ตอบแบบสอบถามจนเป็นที่เข้าใจ และนัดหมายวันที่จะไปขอรับแบบสอบถามกลับคืน โดยแบบสอบถามมีทั้งหมด 414 ชุด สามารถเก็บคืนได้ทั้งสิ้น 414 ชุด หลังจากนั้นดำเนินการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 100

3. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา โดยนำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องครอบถ้วนของข้อมูลในแบบสอบถาม

4. ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

5. นำแบบสอบถามที่ได้ไปบันทึกคะแนนโดยลงรหัส (Coding) ในแบบสอบถาม และบันทึกข้อมูล (Data Entry) ลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้แล้ว จากนั้นทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบสอบถาม นำข้อมูลที่ได้มาบันทึกแบบลงรหัส แล้วนำมาวิเคราะห์ และประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์เพื่อบรรยายลักษณะของข้อมูล ได้แก่

   1.1 สัดส่วนร้อยละ (Percentage) ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
   1.2 การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้แปลความของข้อมูล
   1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)ใช้หาอิทธิพลของตัวแปรตามตัวหนึ่งซึ่งส่งผลจากตัวอิสระตั้งแต่ 2 ตัวแปรขึ้นไป โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Enter Method เพื่อการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระทั้งหมดที่ร่วมกันทำนายหรือพยากรณ์ตัวแปรตาม

การกำหนดสมมุติฐานการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติไว้ คือ มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 .01 และ .05

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

$\overline{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย
S.D.	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
n	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่าง
p-value	หมายถึง	ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ
R	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์
R^2_{adj}	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เมื่อปรับแล้ว
a	หมายถึง	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์
b	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Beta	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
SEb	หมายถึง	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ b
*	หมายถึง	มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	หมายถึง	มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	หมายถึง	มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา อิทธิพลของค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ โดยแบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 6 ตอน ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับค่านิยมในการทำงานเกษตร

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 2 การกระจายจำนวนและร้อยละของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

(n = 414)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	159	38.4
หญิง	255	61.6
เกรดเฉลี่ยสะสม		
0.00-2.50	138	33.3
2.51-3.00	162	39.1
3.01-4.00	81	19.6
ไม่ตอบ	33	8.0
เกรดเฉลี่ยสะสมโดยเฉลี่ย = 2.65	ผลการเรียนสูงสุด = 3.89	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0.43	ผลการเรียนต่ำสุด = 1.20	
จำนวนพี่น้อง		
พี่น้อง 1 คน	47	11.4
พี่น้อง 2 คน	214	51.7
พี่น้อง 3 คน	102	24.6
พี่น้องมากกว่า 3 คน	51	12.3
จำนวนพี่น้องโดยเฉลี่ย = 2.49 คน	จำนวนพี่น้องมากที่สุด = 9 คน	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.14 คน	จำนวนพี่น้องน้อยที่สุด = 1 คน	
ลำดับการเกิด		
ลูกคนที่ 1	193	46.6
ลูกคนที่ 2	142	34.4
ลูกคนที่ 3	58	14.0
ลูกคนที่ 4 และสูงกว่า	21	5.1
ลำดับการเกิดโดยเฉลี่ย = 1.83	ลำดับการเกิดมากที่สุด = 8	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.05	ลำดับการเกิดน้อยที่สุด = 1	

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 414)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพบิดา		
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	137	33.1
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	172	41.5
เกษตรกร	76	18.4
ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต	26	6.3
ไม่ตอบ	3	0.7
อาชีพมารดา		
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	96	23.2
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	173	41.8
เกษตรกร	60	14.5
ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต	83	20.0
ไม่ตอบ	2	0.5
รายได้ของครอบครัว (ต่อเดือน)		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20,000 บาท	155	37.4
20,001-40,000 บาท	123	29.7
มากกว่า 40,000บาท	115	27.8
ไม่ตอบ	21	5.1
รายได้เฉลี่ย = 38,035.39 บาท	รายได้สูงสุด = 500,000 บาท	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 45,383.74 บาท	รายได้ต่ำสุด = 3,000 บาท	
ภูมิลำเนาเดิม		
ภาคเหนือ	59	14.3
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	51	12.3
ภาคกลาง	131	31.6
ภาคใต้	59	14.3
กรุงเทพมหานคร	113	27.3
ไม่ตอบ	1	0.2

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 414)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เขตที่อยู่อาศัย		
เขตเมือง	264	63.8
เขตชนบท	147	35.5
ไม่ตอบ	3	0.7
ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร		
เคย	152	36.7
ไม่เคย	254	61.4
ไม่ตอบ	8	1.9

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สรุปได้ ดังนี้

เพศ พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.6 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 38.4

เกรดเฉลี่ยสะสม พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่ มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในระหว่าง 2.51 – 3.00 คิดเป็นร้อยละ 39.1 รองลงมามีผลการเรียนระหว่าง 0.00 – 2.50 คิดเป็นร้อยละ 33.3 และผลการเรียนระหว่าง 3.01 – 4.00 มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 19.6

จำนวนพี่น้อง พบว่า จำนวนพี่น้องของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีจำนวนพี่น้อง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 51.7 รองลงมามีจำนวนพี่น้อง 3 คน คิดเป็นร้อยละ 24.6 และมีจำนวนพี่น้อง 1 คน ซึ่งมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 11.4

ลำดับการเกิด พบว่า ลำดับการเกิดของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นลูกคนที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 46.6 รองลงมาเป็นลูกคนที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 34.3 และเป็นลูกคนที่ 4 ขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.1

อาชีพของบิดา พบว่า อาชีพของบิดาของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 41.5 รองลงมามีอาชีพข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 33.1 อาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 18.4 และไม่ประกอบอาชีพหรือเสียชีวิตมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 6.3

อาชีพของมารดา พบว่า อาชีพของมารดาของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 41.8 รองลงมามีอาชีพข้าราชการหรือรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 23.2 ไม่ประกอบอาชีพหรือเสียชีวิต คิดเป็นร้อยละ 20.0 และอาชีพเกษตรกร มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.5

รายได้ของครอบครัว พบว่า ครอบครัวของของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 37.4 รองลงมาคือ 20,001 – 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.7 และมีรายได้มากกว่า 40,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 27.8

ภูมิลำเนาเดิม พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 31.6 รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 27.3 ภาคเหนือและภาคใต้ มีจำนวนเท่ากัน คือ คิดเป็นร้อยละ 14.3 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.3

เขตที่อยู่อาศัย พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเขตที่อยู่อาศัยในเขตเมือง คิดเป็นร้อยละ 63.8 และในเขตชนบท คิดเป็นร้อยละ 35.5

ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 61.4 และเคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 36.7

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับค่านิยมในการทำงานเกษตร

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของค่านิยมในการทำงานเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายข้อ

(n = 414)

ค่านิยมในการทำงานเกษตร	$\overline{X}$	S.D.	ระดับค่านิยมในการทำงานเกษตร
การกระตุ้นให้ใช้ปัญญา			
1. การได้ใช้ความสามารถทางสติปัญญาในการศึกษาค้นคว้าเพื่อสร้างผลงานทางการเกษตร	3.27	.99	ปานกลาง
2. การได้สร้างการทดลองเพื่อผลิตผลผลิตทางการเกษตร	2.96	.09	ปานกลาง
3. การได้ค้นคว้า วิจัยเพื่อพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร	3.18	.04	ปานกลาง
4. การใช้ความคิดในการพัฒนาผลงานทางการเกษตรอย่างต่อเนื่อง	3.39	.01	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา	**3.20**	**.85**	**ปานกลาง**
ความคิดสร้างสรรค์			
5. การได้ประดิษฐ์ คิดค้นสิ่งใหม่ๆ ทางการเกษตร	3.36	.03	ปานกลาง
6. การได้พัฒนาแนวคิดใหม่ๆ ทางการเกษตร	3.05	.22	ปานกลาง
7. การได้สร้างผลงานทางการเกษตรที่ทันสมัย	3.16	.05	ปานกลาง
8. การได้สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ทางการเกษตร	3.63	.99	สูง
ค่าเฉลี่ยด้านความคิดสร้างสรรค์	**3.30**	**.84**	**ปานกลาง**
การมีวิสัยทัศน์			
9. การได้พัฒนาผลผลิตทางการเกษตรให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงยุคปัจจุบัน	3.84	.94	สูง
10. การได้วางแผนเพื่อพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรให้ทันสมัย	3.36	1.03	ปานกลาง
11. การมีวิสัยทัศน์กว้างไกลที่จะพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรให้มีคุณภาพ	3.13	1.09	ปานกลาง
12. การได้เล็งเห็นแนวทางที่จะพัฒนาผลงานทางเกษตร	2.98	1.04	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยด้านการมีวิสัยทัศน์	**3.33**	**.76**	**ปานกลาง**

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 414)

ค่านิยมในการทำงานเกษตร	$\overline{X}$	S.D.	ระดับค่านิยมในการทำงานเกษตร
ความขยัน			
13. การมีความตั้งใจทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจนประสบความสำเร็จ	2.61	1.24	ปานกลาง
14. การมีความเพียรพยายามในการทำงานอยู่ตลอดเวลา	3.93	.86	สูง
15. การให้ความทุ่มเทให้กับงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่	3.96	.88	สูง
16. การใช้ความพยายามในการทำงานอย่างสุดความสามารถ	3.53	.97	สูง
ค่าเฉลี่ยด้านความขยัน	**3.51**	**.65**	**สูง**
การช่วยเหลือผู้อื่น			
17. การได้ช่วยให้ประชาชนอยู่ดีกินดี	3.67	.97	สูง
18. การได้ช่วยพัฒนาให้การเกษตรของประเทศให้มีความก้าวหน้า	3.33	.99	ปานกลาง
19. การได้ทำให้ประชาชนได้ใช้ผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพ	3.18	1.13	ปานกลาง
20. การได้พัฒนาให้ผลผลิตทางการเกษตรมีคุณภาพ	3.31	1.01	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยด้านการช่วยเหลือผู้อื่น	**3.37**	**.64**	ปานกลาง
การมีสำนึกต่อส่วนรวม			
21. การได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ	3.66	1.04	สูง
22. การได้เป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.31	1.25	ปานกลาง
23. การได้ช่วยป้องกันไม่ให้ทรัพยากรทางธรรมชาติถูกทำลาย	3.44	1.12	สูง
24. การได้ให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3.56	1.08	สูง

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 414)

ค่านิยมในการทำงานเกษตร	$\overline{X}$	S.D.	ระดับค่านิยมในการทำงานเกษตร
ความซื่อสัตย์			
25. การมีความจริงใจกับผู้ร่วมงาน	3.51	1.07	สูง
26. การไม่โกหก ไม่หลอกลวงบุคคลอื่น	3.27	1.28	ปานกลาง
27. การมีความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน	3.57	1.02	สูง
28. การไม่มีอคติต่อเพื่อนร่วมงาน	3.37	1.04	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยด้านความซื่อสัตย์	**3.43**	**.91**	**สูง**
ค่าเฉลี่ยค่านิยมในการทำงานเกษตร	**3.38**	**.39**	**ปานกลาง**

จากการวิเคราะห์ข้อมูลค่านิยมในการทำงานเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในตารางที่ 3 แสดงรายละเอียดค่านิยมในการทำงานเกษตรรายข้อ สรุปได้ดังนี้

ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา เมื่อวิเคราะห์รายละเอียด พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมในการทำงานด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.20) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อการใช้ความคิดในการพัฒนาผลงานทางการเกษตรอย่างต่อเนื่อง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 3.39) ส่วนข้อการได้สร้างการทดลองเพื่อผลิตผลผลิตทางการเกษตร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\overline{X}$ = 2.96)

ด้านความคิดสร้างสรรค์ เมื่อวิเคราะห์รายละเอียด พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.30) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อการได้สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ทางการเกษตร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 3.63) ส่วนข้อการได้พัฒนาแนวคิดใหม่ๆ ทางการเกษตร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\overline{X}$ = 3.05)

ด้านการมีวิสัยทัศน์ เมื่อวิเคราะห์รายละเอียด พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมในการทำงานด้านการมีวิสัยทัศน์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.33) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อการได้พัฒนาผลผลิตทางการเกษตรให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงยุคปัจจุบัน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 3.84) ส่วนข้อการได้เล็งเห็นแนวทางที่จะพัฒนาผลงานทางเกษตร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\overline{X}$ = 2.98)

ด้านความขยัน เมื่อวิเคราะห์รายละเอียด พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมในการทำงานด้านความขยัน อยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.51) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อการให้ความทุ่มเทให้กับงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 3.96) ส่วนข้อการมีความตั้งใจทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจนประสบความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\overline{X}$ = 2.61)

ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น เมื่อวิเคราะห์รายละเอียด พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมในการทำงานด้านการช่วยเหลือผู้อื่น อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.37) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อการได้ช่วยให้ประชาชนอยู่ดีกินดี มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 3.67) ส่วนข้อการได้ทำให้ประชาชนได้ใช้ผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\overline{X}$ = 3.18)

ด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม เมื่อวิเคราะห์รายละเอียด พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมในการทำงานด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม อยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.49) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อการได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 3.66) ส่วนข้อการได้เป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\overline{X}$ = 3.31)

ด้านความซื่อสัตย์ เมื่อวิเคราะห์รายละเอียด พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมในการทำงานด้านความซื่อสัตย์ อยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.43) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อการมีความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 3.57) ส่วนข้อการไม่โกหก ไม่หลอกลวงบุคคลอื่น มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\overline{X}$ = 3.27)

ตารางที่ 4 ร้อยละ จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของค่านิยมในการทำงานเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายด้าน

(n = 414)

ค่านิยมในการทำงานเกษตรรายด้าน	ร้อยละและจำนวนของระดับค่านิยมในการทำงานเกษตร					$\overline{X}$	S.D.	ระดับค่านิยมในการทำงานเกษตร
	สูงมาก	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำมาก			
ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา	14.0 (58)	28.7 (119)	30.9 (128)	20.5 (85)	5.8 (24)	3.20	.85	ปานกลาง
ด้านความคิดสร้างสรรค์	17.1 (71)	30.2 (125)	30.7 (127)	17.1 (71)	4.8 (20)	3.30	.84	ปานกลาง
ด้านการมีวิสัยทัศน์	15.0 (62)	33.3 (138)	33.6 (139)	13.5 (56)	4.6 (19)	3.33	.77	ปานกลาง
ด้านความขยัน	16.4 (68)	40.3 (167)	34.1 (141)	8.0 (33)	1.2 (5)	3.51	.65	สูง
ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น	11.4 (47)	39.9 (165)	36.5 (151)	11.1 (46)	1.2 (5)	3.37	.65	ปานกลาง
ด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม	26.8 (111)	26.3 (109)	29.0 (120)	14.0 (58)	3.9 (16)	3.49	.93	สูง
ด้านความซื่อสัตย์	21.5 (89)	32.1 (133)	27.5 (114)	13.5 (56)	5.3 (22)	3.43	.91	สูง
ค่าเฉลี่ยค่านิยมในการทำงานเกษตร						**3.37**	**.39**	**ปานกลาง**

จากการวิเคราะห์ข้อมูลค่านิยมในการทำงานเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ในตารางที่ 4 พบว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมในการทำงานเกษตรโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.37) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความขยัน ($\overline{X}$ = 3.51) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา ($\overline{X}$ = 3.20) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายข้อ

(n = 414)

ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน
1. การทำสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับการกระทำของฉันเอง	4.23	.71	สูงมาก
2. ฉันเชื่อว่าฉันสามารถทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จได้	4.29	.71	สูงมาก
3. ฉันเชื่อว่าหากจะได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่นนั้นขึ้นอยู่กับสิ่งที่ฉันทำ	4.20	.72	สูง
4. ฉันเชื่อว่าการเรียนให้ได้เกียรตินิยมขึ้นอยู่กับความตั้งใจของฉันเอง	4.06	.80	สูง
5. ฉันวางแผนการดำเนินชีวิตด้วยตัวฉันเอง	4.02	.74	สูง
6. ฉันจะวางแผนการเลือกอาชีพเมื่อเรียนจบด้วยตัวฉันเอง	4.07	.78	สูง
7. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ฉันสามารถแก้ไขปัญหาให้ผ่านพ้นไปได้	3.96	.70	สูง
8. ฉันสามารถจัดการกับความเครียดด้วยตัวฉันเอง	3.83	.76	สูง
9. ฉันเชื่อว่าความผิดพลาดต่างๆ ที่เกิดขึ้น ฉันสามารถจัดการให้ผ่านพ้นไปได้	3.97	.68	สูง
10. ฉันเชื่อว่าฉันจะไม่ติด F ถ้าฉันตั้งใจเรียน	4.34	.78	สูงมาก
ค่าเฉลี่ยความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน	**4.10**	**.46**	**สูง**

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในตารางที่ 5 พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน อยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 4.10) ซึ่งเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อฉันเชื่อว่าฉันจะไม่ติด F ถ้าฉันตั้งใจเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.34) ส่วนข้อฉันสามารถจัดการกับความเครียดด้วยตัวฉันเอง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\overline{X}$ = 3.83)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตนของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายข้อ

(n = 414)

ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน
11. ฉันเชื่อว่าโชคชะตามีส่วนสำคัญในการกำหนดสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต	3.36	.96	ปานกลาง
12. ฉันเชื่อว่าการเรียนให้ได้เกียรตินิยมต้องอาศัยโชคชะตา	2.95	1.17	ปานกลาง
13. ฉันจะทำสิ่งต่างๆ ตามความคิดเห็นของผู้อื่น	3.21	.91	ปานกลาง
14. ฉันเชื่อว่าหากให้พ่อแม่เป็นผู้วางแผนการดำเนินชีวิตให้กับฉัน ฉันจะประสบผลสำเร็จ	3.60	.95	สูง
15. ฉันเชื่อว่าความผิดพลาดต่างๆ ที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ฉันไม่สามารถควบคุมได้	3.26	1.01	ปานกลาง
16. เมื่อฉันได้คะแนนสอบไม่ดี ฉันเชื่อว่าเป็นเพราะโชคไม่เข้าข้าง	2.90	1.19	ปานกลาง
17. ฉันเชื่อว่าในการจัดการปัญหาต่างๆ ต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น	3.25	.90	ปานกลาง
18. เมื่อฉันมีเรื่องไม่สบายใจ ฉันต้องพึ่งพาเพื่อนๆ เพื่อทำให้ฉันรู้สึกดีขึ้น	3.41	.91	สูง
19. ฉันเชื่อว่าการบนบานขอพรต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์จะทำให้ฉันสอบผ่าน	3.04	1.06	ปานกลาง
20. ถึงแม้ว่าฉันเรียนไม่ดี แต่ฉันเชื่อว่าอาจารย์จะเมตตาจนทำให้เกรดเฉลี่ยของฉันดีขึ้น	3.02	1.16	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน	**3.20**	**.76**	**ปานกลาง**

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตนของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในตารางที่ 6 พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน อยู่ในระดับปานกลาง

($\overline{X}$ = 3.20) ซึ่งเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อฉันเชื่อว่าหากให้พ่อแม่เป็นผู้วางแผนการดำเนินชีวิตให้กับฉัน ฉันจะประสบผลสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\overline{X}$ = 3.60) ส่วนข้อเมื่อฉันได้คะแนนสอบไม่ดี ฉันเชื่อว่าเป็นเพราะโชคไม่เข้าข้าง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\overline{X}$ = 2.90)

ตารางที่ 7 ร้อยละ จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(n = 414)

ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง	ระดับและจำนวนของของความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง					$\overline{X}$	S.D.	ระดับความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง
	สูงมาก	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำมาก			
ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน	41.5 (172)	48.3 (200)	9.9 (41)	0.2 (1)	0.0 (0)	4.10	.47	สูง
ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน	13.5 (56)	23.4 (97)	38.4 (159)	22.2 (91)	2.7 (11)	3.20	.76	ปานกลาง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในตารางที่ 7 พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน อยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 4.10) และมีความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.20)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายข้อ

(n = 414)

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค
ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม			
1. เมื่อเกิดความท้อแท้ในการเรียน ฉันมีวิธีการสร้างกำลังใจให้กับตนเอง	3.91	.68	สูง
2. หากฉันได้รับเลือกให้เป็นประธานกลุ่มในการทำกิจกรรม ฉันคิดว่าฉันสามารถทำกิจกรรมนั้นให้ประสบความสำเร็จได้	3.72	.80	สูง
3. หากฉันมีปัญหาขัดแย้งกับเพื่อน ฉันสามารถควบคุมอารมณ์ของตนไม่ให้โต้ตอบด้วยความรุนแรงได้	3.68	.84	สูง
4. แม้ฉันจะตื่นเต้นเมื่อต้องนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน แต่ฉันก็สามารถทำออกมาได้เป็นอย่างดี	3.68	.75	สูง
5. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจากการเรียน ฉันสามารถตัดสินใจได้ว่าควรจะทำอย่างไร	3.77	.71	สูง
6. เมื่อเกิดความขัดแย้งในการทำงานกลุ่ม ฉันเชื่อว่า ฉันจะสามารถควบคุมให้เพื่อนๆ ในกลุ่มทำงานต่อไปจนสำเร็จได้	3.62	.72	สูง
7. หากคะแนนสอบออกมาไม่ดี ฉันรู้ว่าจะทำอย่างไรเพื่อให้คะแนนสอบครั้งต่อไปเพิ่มขึ้น	3.95	.68	สูง
8. เมื่อเกิดความท้อแท้ในการเรียน ฉันรู้ว่าจะทำอย่างไรเพื่อให้ตัวเองรู้สึกดีขึ้นได้	3.90	.63	สูง
ค่าเฉลี่ยความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม	**3.78**	**.48**	**สูง**

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(n = 414)

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค
ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง			
9. เมื่อเกิดปัญหาต่างๆ ขึ้น ฉันสามารถวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาได้	3.73	.69	สูง
10. ฉันยินดีรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของฉันเอง	4.04	.74	สูง
11. ในการทำงานกลุ่ม เมื่อผลงานของกลุ่มเกิดความผิดพลาด ฉันยอมรับว่าตนเองเป็นสาเหตุหนึ่งที่ต้องร่วมรับผิดชอบ	3.97	.73	สูง
12. หากฉันทำข้อสอบไม่ได้ ฉันคิดว่าเป็นเพราะตัวเองที่เตรียมตัวไม่พร้อม	4.15	.78	สูง
13. หากเกิดความเครียดในการเรียน ฉันสามารถรู้ได้ว่าเกิดจากสาเหตุใด	3.79	.75	สูง
14. หากฉันไม่สามารถส่งรายงานตามเวลาที่กำหนดได้ ฉันรู้ว่าเกิดจากสาเหตุใด	4.03	.81	สูง
15. หากผลการเรียนออกมาไม่ดี ฉันสามารถวิเคราะห์หาสาเหตุได้ว่าเป็นเพราะอะไร	4.00	.73	สูง
16. ในการหาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ นั้น ฉันจะพิจารณาว่าตัวเองมีส่วนที่ทำเกิดปัญหานั้นๆหรือไม่	3.97	.70	สูง
ค่าเฉลี่ยความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง	**3.96**	**.53**	**สูง**

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(n = 414)

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค
ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา			
17. หากฉันทำข้อสอบของครั้งนี้ไม่ได้ ฉันยังตั้งใจอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบในครั้งต่อไป	3.99	.78	สูง
18. หากฉันทะเลาะกับเพื่อนในเรื่องส่วนตัว ฉันยังสามารถทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อนคนนั้นได้	3.72	.87	สูง
19. แม้ฉันจะยังทำรายงานเดี่ยวของตนเองไม่เสร็จ แต่ฉันยังสามารถแบ่งเวลาไปช่วยทำงานกลุ่มกับเพื่อนๆ ได้	3.80	.75	สูง
20. แม้ฉันจะมีความเครียดในการเรียน แต่ฉันก็ยังสามารถเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยได้	3.82	.76	สูง
21. ถึงแม้ฉันจะเครียดจากการสอบย่อยที่เพิ่งเสร็จสิ้นไป ฉันก็ยังสามารถนำเสนอรายงานในวิชาต่อไปได้	3.82	.74	สูง
22. การเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย จะไม่ส่งผลกระทบต่อการเรียนของฉัน	3.67	.80	สูง
23. หากสมาชิกในกลุ่มไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน ฉันสามารถกระตุ้นให้ทุกคนทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	3.60	.77	สูง
24. ฉันสามารถแบ่งเวลาเพื่อทำกิจกรรมควบคู่ไปกับการเรียนได้	3.73	.74	สูง
ค่าเฉลี่ยความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา	**3.77**	**.51**	**สูง**
ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา			
25. หากปัญหาเดิมเกิดขึ้นอีก ฉันเชื่อว่าฉันจะสามารถจัดการให้ผ่านพ้นไปได้	3.14	1.22	ปานกลาง
26. หากมีปัญหาเกิดขึ้น ฉันคิดว่าจะสามารถผ่านพ้นไปได้	3.49	1.02	สูง
27. ฉันคิดว่าปัญหาต่างๆ ต้องมีวันที่สิ้นสุดลง	3.46	.99	สูง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(n = 414)

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค	$\overline{X}$	S.D.	ระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค
28. ฉันคิดว่าอุปสรรคในชีวิต จะเกิดขึ้นเพียงชั่วคราว	3.54	1.00	สูง
29. ฉันมีความเชื่อว่า ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จย่อมอยู่ที่นั่น	3.78	.88	สูง
30. ฉันเชื่อว่าปัญหาทุกอย่างจะผ่านพ้นไปได้ถ้าใช้ความอดทน	3.83	.85	สูง
31. ฉันเชื่อว่าปัญหาจะเกิดขึ้นหนักเพียงใดก็ย่อมมีหนทางแก้ไขได้	3.80	.83	สูง
32. ฉันรู้ว่าตัวเองมีศักยภาพมากพอที่จะผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิตได้	3.98	.72	สูง
ค่าเฉลี่ยความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา	**3.62**	**.63**	**สูง**
ค่าเฉลี่ยความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค	**3.78**	**0.37**	**สูง**

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในตารางที่ 8 แสดงรายละเอียดความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรครายข้อ สรุปได้ดังนี้

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม เมื่อวิเคราะห์รายละเอียด พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม อยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.78) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อหากคะแนนสอบออกมาไม่ดี ฉันรู้ว่าจะทำอย่างไรเพื่อให้คะแนนสอบครั้งต่อไปเพิ่มขึ้นมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\overline{X}$ = 3.95) ส่วนข้อเมื่อเกิดความขัดแย้งในการทำงานกลุ่ม ฉันเชื่อว่า ฉันจะสามารถควบคุมให้เพื่อนๆ ในกลุ่มทำงานต่อไปจนสำเร็จได้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\overline{X}$ = 3.62)

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง เมื่อวิเคราะห์รายละเอียด พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง อยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.96) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อหากฉันทำข้อสอบไม่ได้ ฉันคิดว่าเป็นเพราะตัวเองที่เตรียมตัวไม่พร้อม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.15) ส่วนข้อเมื่อเกิดปัญหาต่างๆ ขึ้น ฉันสามารถวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาได้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\overline{X}$ = 3.73)

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา เมื่อวิเคราะห์รายละเอียด พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา อยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.77) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อหากฉันทำข้อสอบของครั้งนี้ไม่ได้ ฉันยังตั้งใจอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบในครั้งต่อไปมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\overline{X}$ = 3.99) ส่วนข้อหากสมาชิกในกลุ่มไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน ฉันสามารถกระตุ้นให้ทุกคนทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\overline{X}$ = 3.60)

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา เมื่อวิเคราะห์รายละเอียด พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา อยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.62) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อฉันรู้ว่าตัวเองมีศักยภาพมากพอที่จะผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิตได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\overline{X}$ = 3.98) ส่วนข้อหากปัญหาเดิมเกิดขึ้นอีก ฉันเชื่อว่าฉันจะสามารถจัดการให้ผ่านพ้นไปได้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\overline{X}$ = 3.14)

ตารางที่ 9 ร้อยละ จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายด้าน

(n = 414)

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรครายด้าน	ร้อยละและจำนวนของระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค					$\overline{X}$	S.D.	ระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค
	สูงมาก	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำมาก			
1. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม	18.4 (76)	58.5 (242)	22.7 (94)	0.5 (2)	0.0 (0)	3.78	.48	สูง
2. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง	34.8 (144)	48.1 (199)	16.7 (69)	0.5 (2)	0.0 (0)	3.96	.53	สูง
3. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา	22.2 (92)	52.4 (217)	24.4 (101)	1.0 (4)	0.0 (0)	3.77	.51	สูง
4. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา	20.8 (86)	37.9 (157)	34.3 (142)	7.0 (29)	0.0 (0)	3.63	.63	สูง
ค่าเฉลี่ยความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค						**3.78**	**.37**	**สูง**

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ในตารางที่ 11 พบว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคโดยรวม อยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.78) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง ($\overline{X}$ = 3.96) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา($\overline{X}$ = 3.63) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายข้อ

(n = 414)

วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร	$\overline{X}$	S.D.	ระดับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร
การกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร			
1. ฉันขอรับคำปรึกษาจากอาจารย์ในภาควิชาเกี่ยวกับการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่การทำงานในสายงานทางอาชีพเกษตร	2.85	1.04	ปานกลาง
2. ฉันขอรับคำแนะนำจากบุคคลที่ประกอบอาชีพเกษตรเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าทำงานในสายงานทางอาชีพเกษตร	3.85	.85	สูง
3. ฉันพูดคุยกับบุคคลที่ประกอบอาชีพเกษตรเกี่ยวกับลักษณะการทำงานในอาชีพนั้น	3.45	.98	สูง
4. ฉันค้นหาตำแหน่งงานในสายงานของอาชีพเกษตรจากสื่อต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ต หนังสือหางาน เป็นต้น	3.32	1.02	ปานกลาง
5. ฉันสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับลักษณะการทำงานของอาชีพเกษตร	3.19	.96	ปานกลาง
6. ฉันติดตามข่าวการประกาศรับสมัครงานที่เกี่ยวกับอาชีพในสายงานทางการเกษตร	3.86	.85	สูง
7. ฉันติดตามข่าวการรับสมัครงานของหน่วยงานต่างๆ ที่มีความต้องการบุคลากรทางการเกษตร	3.41	.90	สูง
ค่าเฉลี่ยด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร	**3.42**	**.64**	**สูง**
การแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร			
8. ฉันค้นคว้าข้อมูลความรู้ต่างๆ ทางการเกษตร	3.90	0.81	สูง
9. ฉันหาข้อมูลความรู้ที่เป็นวิทยาการใหม่ๆ ทางการเกษตร	3.89	0.81	สูง
10. ฉันรวบรวมความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรเพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพในอนาคต	3.13	.93	ปานกลาง
11. ฉันติดตามผลการวิจัยทางการเกษตร	3.22	.97	ปานกลาง

ตารางที่ 10 (ต่อ)

(n = 414)

วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร	$\overline{X}$	S.D.	ระดับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร
12. เมื่อมีการเผยแพร่องค์ความรู้ใหม่ๆ ทางการเกษตร ฉันจะค้นคว้าข้อมูลเหล่านั้นมาศึกษา	3.37	.95	ปานกลาง
13. เมื่อฉันมีเวลาว่าง ฉันจะค้นคว้าหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรจากหนังสือวิชาการต่างๆ	3.25	1.04	ปานกลาง
14. ฉันค้นหาความรู้จากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้	3.44	.91	สูง
ค่าเฉลี่ยด้านการแสวงหาข้อมูล และวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร	**3.45**	**.55**	**สูง**
ความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร			
15. ฉันตัดสินใจว่า เมื่อสำเร็จการศึกษา ฉันจะทำงานตามสาขาวิชาที่เรียนมา	3.56	.96	สูง
16. ฉันตั้งเป้าหมายในการทำงานไว้ว่า เมื่อสำเร็จการศึกษา ฉันจะเข้าทำงานในอาชีพเกษตร	3.52	1.01	สูง
17. ฉันบอกกับเพื่อนๆ ว่า อาชีพทางการเกษตร เป็นอาชีพที่ฉันตั้งใจจะเข้าไปทำ	3.32	.99	ปานกลาง
18. ฉันวางแผนไว้ว่าเมื่อเรียนจบ ฉันจะเลือกประกอบอาชีพในสายงานทางการเกษตร	3.46	1.00	สูง
19. จุดมุ่งหมายในการทำงาน คือ ได้ประกอบอาชีพในสายงานทางการเกษตร	3.46	1.04	สูง
20. ฉันเชื่อว่าฉันสามารถเป็นบุคลากรทางการเกษตรที่มีความสามารถในอนาคตได้	3.27	1.01	ปานกลาง
21. ถึงแม้จะมีอาชีพอื่นที่สามารถสร้างรายได้มากมายให้กับฉัน ฉันก็จะเลือกทำงานในสายงานทางการเกษตร	3.09	1.01	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร	**3.38**	**.76**	**ปานกลาง**

ตารางที่ 10 (ต่อ)

(n = 414)

วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร	$\overline{X}$	S.D.	ระดับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร
การเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน			
22. ฉันเชื่อว่า อาชีพทางการเกษตรเป็นอาชีพที่สร้างประโยชน์ให้กับสังคม	3.90	.81	สูง
23. ฉันคิดว่า อาชีพทางการเกษตรเป็นอาชีพที่น่าภาคภูมิใจ	3.89	.81	สูง
24. เมื่อมีเวลาว่าง ฉันจะเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร	3.37	.95	ปานกลาง
25. ฉันชอบเข้าร่วมการออกค่ายเชิงเกษตร	3.34	.97	ปานกลาง
26. ฉันเข้ารับฟังการประชุมวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร	3.29	.89	ปานกลาง
27. ฉันสมัครเป็นสมาชิกของวารสารทางการเกษตร	3.22	.97	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน	**3.50**	**.59**	**สูง**
การเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ			
28. ฉันพิจารณาแล้วว่า ฉันมีความสนใจที่จะทำงานในสายอาชีพทางการเกษตร	3.25	1.06	ปานกลาง
29. ฉันพิจารณาบุคลิกภาพของฉันแล้วว่ามีความเหมาะสมกับการประกอบอาชีพในสายงานทางการเกษตร	3.25	1.01	ปานกลาง
30. ฉันพิจารณาแล้วว่า ฉันมีความชำนาญในงานด้านการเกษตร เพียงพอที่จะประกอบอาชีพนี้	3.37	0.95	ปานกลาง
31. สมาชิกในครอบครัวสนับสนุนให้ฉันประกอบอาชีพทางการเกษตร	3.89	.81	สูง
32. ฉันพิจารณาแล้วว่าความรู้ทางการเกษตรที่ฉันมีสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพทางการเกษตรได้	3.90	.81	สูง
33. ฉันประเมินแล้วว่า ฉันมีความสามารถทางการเกษตรเพียงพอที่จะประกอบอาชีพในสายงานนี้ได้	3.22	.97	ปานกลาง

ตารางที่ 10 (ต่อ)

(n = 414)

วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร	$\overline{X}$	S.D.	ระดับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร
34. ฐานะทางการเงินของผู้ปกครองส่งเสริมให้ฉันประกอบอาชีพทางการเกษตรได้	3.53	.98	สูง
ค่าเฉลี่ยด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ	**3.48**	**.63**	**สูง**
ค่าเฉลี่ยวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร	**3.45**	**.54**	**สูง**

จากการวิเคราะห์ข้อมูลวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในตารางที่ 10 แสดงรายละเอียดวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรรายข้อสรุปได้ดังนี้

ด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร เมื่อวิเคราะห์รายละเอียด พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร อยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.42) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อฉันติดตามข่าวการประกาศรับสมัครงานที่เกี่ยวกับอาชีพในสายงานทางการเกษตร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\overline{X}$ = 3.86) ส่วนข้อฉันขอรับคำปรึกษาจากอาจารย์ในภาควิชาเกี่ยวกับการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่การทำงานในสายงานทางอาชีพเกษตร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\overline{X}$ = 2.85)

ด้านการแสวงหาข้อมูล และวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร เมื่อวิเคราะห์รายละเอียด พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูล และวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร อยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.45) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อฉันค้นคว้าข้อมูลความรู้ต่างๆ ทางการเกษตร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\overline{X}$ = 3.90) ส่วนข้อฉันรวบรวมความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรเพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพในอนาคต มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\overline{X}$ = 3.13)

ด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร เมื่อวิเคราะห์รายละเอียด พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.38) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อฉันตัดสินใจว่าเมื่อสำเร็จการศึกษา ฉันจะทำงานตามสาขาวิชาที่เรียนมา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\overline{X}$ = 3.56) ส่วนข้อถึงแม้จะมีอาชีพอื่นที่สามารถสร้างรายได้มากมายให้กับฉัน ฉันก็จะเลือกทำงานในสายงานทางการเกษตร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\overline{X}$ = 3.09)

ด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน เมื่อวิเคราะห์รายละเอียด พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน อยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.50) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อฉันเชื่อว่า อาชีพทางการเกษตรเป็นอาชีพที่สร้างประโยชน์ให้กับสังคม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\overline{X}$ = 3.90) ส่วนข้อฉันสมัครเป็นสมาชิกของวารสารทางการเกษตร มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\overline{X}$ = 3.22)

ด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ เมื่อวิเคราะห์รายละเอียด พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ อยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.48) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อฉันพิจารณาแล้วว่าความรู้ทางการเกษตรที่ฉันมีสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพทางการเกษตรได้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\overline{X}$ = 3.90) ส่วนข้อฉันประเมินแล้วว่า ฉันมีความสามารถทางการเกษตรเพียงพอที่จะประกอบอาชีพในสายงานนี้ได้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\overline{X}$ = 3.22)

ตารางที่ 11 ร้อยละ จำนวน ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับของวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายด้าน

(n = 414)

วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรรายด้าน	ร้อยละและจำนวนของระดับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร					$\overline{X}$	S.D.	ระดับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร
	สูงมาก	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	ต่ำมาก			
1. ด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร	10.1 (42)	44.9 (186)	34.8 (144)	9.4 (39)	0.7 (3)	3.42	.64	สูง
2. ด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร	8.2 (34)	48.6 (201)	36.2 (150)	7.0 (29)	0.0 (0)	3.45	.55	สูง
3. ด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร	14.5 (60)	38.2 (158)	31.6 (131)	12.3 (51)	3.4 (14)	3.38	.76	ปานกลาง
4. ด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน	10.1 (42)	45.7 (189)	38.4 (159)	5.8 (24)	0.0 (0)	3.50	.59	สูง
5. ด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ	12.3 (51)	47.6 (197)	31.2 (129)	8.0 (33)	1.0 (4)	3.48	.63	สูง
ค่าเฉลี่ยวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร						**3.45**	**.54**	**สูง**

จากการวิเคราะห์ข้อมูลวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ในตารางที่ 11 พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวม อยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.45) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\overline{X}$ = 3.48) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร ($\overline{X}$ = 3.38) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ในการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ได้มีการกำหนดข้อตกลงและมีขั้นตอน ดังนี้

1. ตัวแปรตามและตัวแปรอิสระต้องเป็นตัวแปรที่มีระดับการวัดประเภทช่วง (Interval Scale) ขึ้นไป หากตัวแปรอิสระไม่มีระดับการวัดที่เป็นประเภทช่วง (Interval Scale) ต้องแปลงเป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) (สุชาต ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2540: 77-80) ดังตารางแสดงระดับการวัดของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ต่อไปนี้

ตารางที่ 12 ตารางแสดงระดับการวัดของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปร	ระดับการวัด
1. เพศ	มาตรานามบัญญัติ (Nominal Scale) และทำให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) ได้กำหนดให้เพศชาย เป็นกลุ่มอ้างอิง โดยกำหนดให้เพศชาย = 1 เพศหญิง = 0
2. ผลการเรียนเกรดเฉลี่ยสะสม	มาตราอัตราส่วน (Ratio Scale)
3. จำนวนพี่น้อง	มาตราอัตราส่วน (Ratio Scale)
4. ลำดับการเกิด	มาตราอัตราส่วน (Ratio Scale)

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับการวัด
5. อาชีพของบิดา	อาชีพของบิดา ได้แบ่งอาชีพเป็นกลุ่มต่างๆ ดังนี้ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกร (เป็นกลุ่มอ้างอิง) ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ซึ่งอาชีพในข้างต้น เป็นตัวแปรมาตรานามบัญญัติ (Nominal Scale) และเมื่อทำเป็น ตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) โดยกำหนดให้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ - เลือกอาชีพในกลุ่มนั้น = 1 - เลือกอาชีพในกลุ่มอื่น = 0
6. อาชีพของมารดา	อาชีพของมารดา ได้แบ่งอาชีพเป็นกลุ่มต่างๆ ดังนี้ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกร (เป็นกลุ่มอ้างอิง) ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ซึ่งอาชีพในข้างต้น เป็นตัวแปรมาตรานามบัญญัติ (Nominal Scale) และเมื่อทำเป็น ตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) โดยกำหนดให้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ - เลือกอาชีพในกลุ่มนั้น = 1 - เลือกอาชีพในกลุ่มอื่น = 0
7. รายได้ของครอบครัว	มาตราอัตราส่วน (Ratio Scale)

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับการวัด
8. ภูมิลำเนาเดิม	ภูมิลำเนาเดิม ได้แบ่งเป็นกลุ่มต่างๆ ดังนี้ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ กรุงเทพมหานคร (เป็นกลุ่มอ้างอิง) ซึ่งภูมิลำเนาเดิมในข้างต้น เป็นตัวแปรมาตรานามบัญญัติ (Nominal Scale) และเมื่อทำเป็น ตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) โดยกำหนดให้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ - เลือกภาคนั้น = 1 - เลือกภาคอื่น = 0
9. เขตที่อยู่อาศัย	มาตรานามบัญญัติ (Nominal Scale) และทำให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable)ได้กำหนดให้เขตเมืองเป็นกลุ่มอ้างอิง โดยกำหนดให้เขตเมือง = 1 เขตชนบท = 0
10. ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร	มาตรานามบัญญัติ (Nominal Scale) และทำให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy Variable)ได้กำหนดให้เคยเข้าร่วมกิจกรรมเป็นกลุ่มอ้างอิง โดยกำหนดให้เคย = 1 ไม่เคย = 0
11. ค่านิยมในการทำงานเกษตร	มาตราอันตรภาคชั้น (Interval Scale) เป็นค่าคะแนน
12. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน	มาตราอันตรภาคชั้น (Interval Scale) เป็นค่าคะแนน
13. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน	มาตราอันตรภาคชั้น (Interval Scale) เป็นค่าคะแนน
14. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค	มาตราอันตรภาคชั้น (Interval Scale) เป็นค่าคะแนน
15. วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร	มาตราอันตรภาคชั้น (Interval Scale) เป็นค่าคะแนน

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์และอักษรย่อของแต่ละตัวแปรในการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

(S) เพศ

(G) เกรดเฉลี่ยสะสม

(Re) จำนวนพี่น้อง

(Order) ลำดับการเกิด

(Ocf1) อาชีพของบิดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ)

(Ocf2) อาชีพของบิดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว)

(Ocf3) อาชีพของบิดา (เกษตรกร)

(Ocf4) อาชีพของบิดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต)

(Ocm1) อาชีพของมารดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ)

(Ocm2) อาชีพของมารดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว)

(Ocm3) อาชีพของมารดา (เกษตรกร)

(Ocm4) อาชีพของมารดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต)

(Ic) รายได้ของครอบครัว

(Nh1) ภูมิลำเนา (ภาคเหนือ)

(Nh2) ภูมิลำเนา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

(Nh3) ภูมิลำเนา (ภาคกลาง)

(Nh4) ภูมิลำเนา (ภาคใต้)

(Nh5) ภูมิลำเนา (กรุงเทพมหานคร)

(Ht) เขตที่อยู่อาศัย

(Ac) ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร

(Wv1) ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา

(Wv2) ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์

(Wv3) ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีวิสัยทัศน์

(Wv4) ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความขยัน

(Wv5) ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่น

(Wv6) ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม

(Wv7) ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความซื่อสัตย์

(Lc1) ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน

(Lc2) ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน

(Aq1) ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม

(Aq2) ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง

(Aq3) ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา

(Aq4) ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา

(Cm) วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวม

(Cm1) วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร

(Cm2) วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูล และวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร

(Cm3) วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร

(Cm4) วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน

(Cm5) วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ

2. การทดสอบความเป็นอิสระต่อกันของตัวแปรอิสระ เนื่องจากตัวแปรอิสระแต่ละตัวต้องเป็นอิสระจากกันและกัน ซึ่งตัวแปรอิสระจะต้องไม่มีค่าความสัมพันธ์กัน สูงเกิน .80 เพราะถ้าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันมากอาจเกิดให้เกิดปฏิกิริยาต่อกันและจะมีผลต่อตัวแปรตามได้ หรืออาจเกิดปัญหาที่เรียกว่า Multicollinearity Problem และทำให้ไม่สามารถใช้เทคนิคการวิเคราะห์ดังกล่าวได้ (สุชาต ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2540: 77) ตัวแปรอิสระทั้งหมดในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค ผู้วิจัยได้นำตัวแปรอิสระทั้งหมดไปทดสอบความสัมพันธ์กันเอง ดังตารางที่จะนำเสนอต่อไปนี้

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค

	(S)	(G)	(Re)	(Order)	(Ocf1)	(Ocf2)	(Ocf3)	(Ocf4)	(Ocm1)
(S)									
(G)	-.069								
(Re)	-.033	.043							
(Order)	-.013	.081	.699**						
(Ocf1)	-.060	-.044	-.186**	-.154					
(Ocf2)	.080	.106*	.054	.012	-.600**				
(Ocf3)	.010	-.069	.206**	.195**	-.337	-.404**			
(Ocf4)	-.062	-.017	-.077	-.035	-.184**	-.220**	-.124*		
(Ocm1)	-.034	-.012	-.165**	-.059	.575**	-.355**	-.218**	-.051	
(Ocm2)	-.014	.071	-.061	-.061	.257**	.469**	-.286**	.001	-.474**
(Ocm3)	.014	-.098	.174**	.139**	-.281**	-.339**	.792**	-.024	-.230
(Ocm4)	.042	.012	.097*	.015	-.046	.100*	-.199*	.075	-.273
(Ic)	.008	.043	.068	.092	-.038	.052	-.173**	-.094	-.037
(Nh1)	-.058	-.086	-.064	-.072	-.006	-.013	.093	-.048	-.029
(Nh2)	-.025	-.125*	.052	.097*	.034	-.089	.095	.028	-.035
(Nh3)	-.024	.064	.152**	.127*	.122*	-.079	.055	.007	.022
(Nh4)	-.024	-.055	-.132**	-.125*	-.078	-.149**	.019	.036	.051
(Nh5)	.177*	.173**	.013	.002	.090	.253**	-.244**	-.004	-.002
(Ht)	.009	.091	-.080	-.026	.002	.240**	-.418**	.006	-138**
(Ac)	-.037	-.101	.032	.066	.000	-.093	.096	.035	-.026
(Wv1)	.028	-.061	.074	.008	.002	.003	.049	-.089	.030
(Wv2)	.008	-.029	.044	-.002	-.024	.080	-.004	-.109*	.012
(Wv3)	.053	-.005	.003	.013	-.013	-.022	.044	-.001	.015
(Wv4)	-.007	.020	.033	.028	.014	-.029	.066	-.074	-.026
(Wv5)	-.061	.020	-.042	-.026	-.029	-.037	.082	.002	-.033
(Wv6)	-.010	.001	-.063	-.051	-.102*	.054	.023	.051	-.035
(Wv7)	-.051	.032	-.013	-.022	-.125	.082	-.015	.100*	-.040
(Lc1)	-.062	.012	-.005	.025	-.016	-.040	-.011	.128**	.076
(Lc2)	.106*	-.094	.061	-.020	.017	.061	-.040	-.092	.037

ตารางที่ 13 (ต่อ)

	(Ocm2)	(Ocm3)	(Ocm4)	(Ic)	(Nh1)	(Nh2)	(Nh3)	(Nh4)	(Nh5)
(Ocf3)									
(Ocf4)									
(Ocm1)									
(Ocm2)									
(Ocm3)	-.355**								
(Ocm4)	-.422**	-.204**							
(Ic)	-.037	-.147**	-.010						
(Nh1)	.007	.105*	-.070	-.084					
(Nh2)	-.008	.073	-.019	-.046	-.256**				
(Nh3)	-.021	.009	-.007	-.081	-.278**	-.153**			
(Nh4)	-.055	.065	-.045	.086	-.278**	-.153**	-.167**		
(Nh5)	.058	-.223**	.128**	.120*	-.418**	-.230**	-.251**	-.251**	
(Ht)	.127*	-.379**	.034	.155**	-.078	-.212**	-.082	-.100*	.380**
(Ac)	-.055	.090	.016	-.047	.049	.106*	-.001	-.069	-.075
(Wv1)	.008	.003	-.045	-.039	-.078	.057	.035	.027	-.009
(Wv2)	.018	.015	-.048	.034	-.082	-.003	-.004	.127**	-.009
(Wv3)	-.005	.010	-.020	-.096	-.034	-.053	.050	.098*	-.042
(Wv4)	.032	.014	-.025	-.066	.083	-.056	.056	-.044	-.055
(Wv5)	-.019	.079	-.012	-.108*	.123*	-.028	-.077	-.034	-.020
(Wv6)	.043	.029	-.042	-.116*	.092	.044	-.020	-.051	-.074
(Wv7)	.076	-.041	-.015	.058	.064	.091	-.061	-.002	-.085
(Lc1)	-.053	.003	-.018	.067	.091	.013	-.037	-.006	-.070
(Lc2)	-.015	-.075	.045	-.001	.023	-.088	-.021	-.106*	.141**
(Aq1)	-.003	-.009	-.039	.016	.076	.043	.000	-.041	-.079
(Aq2)	-.007	-.034	.000	.034	.103*	-.021	-.006	-.055	-.044
(Aq3)	-.010	-.047	-.030	.025	.078	-.004	.028	-.048	-.063
(Aq4)	.009	-.040	.020	.054	-.016	-.043	-.042	-.035	.108*

ตารางที่ 13 (ต่อ)

	(Ht)	(Ac)	(Wv1)	(Wv2)	(Wv3)	(Wv4)	(Wv5)	(Wv6)	(Wv7)
(Ocf2)									
(Ocf3)									
(Ocf4)									
(Ocm1)									
(Ocm2)									
(Ocm3)									
(Ocm4)									
(Ic)									
(Nh1)									
(Nh2)									
(Nh3)									
(Nh4)									
(Nh5)									
(Ht)									
(Ac)	-.119*								
(Wv1)	.038	-.079							
(Wv2)	.011	-.153**	.551**						
(Wv3)	.071	-.110*	.069	.138**					
(Wv4)	.021	-.090	.001	.107*	.402**				
(Wv5)	.014	.026	-.069	-.029	.101*	.377**			
(Wv6)	.003	-.062	-.093	-.043	.034	.015	.081		
(Wv7)	.001	-.016	-.077	-.047	-.015	.050	.051	.663**	
(Lc1)	.054	.004	-.009	-.036	-.003	-.051	.114*	.118*	.099*
(Lc2)	.059	.077	.280**	.251**	.004	-.019	-.043	.083	.059
(Aq1)	.071	.047	.063	.064	.007	-.090	.040	.062	.071
(Aq2)	.080	-.004	-.024	-.023	-.036	-.014	.163**	.117*	.068
(Aq3)	.057	.016	.060	.057	-.032	-.007	.138**	.129**	.055
(Aq4)	.071	-.058	.075	.136**	.058	.040	-.009	.012	-.015

ตารางที่ 13 (ต่อ)

	(Lc1)	(Lc2)	(Aq1)	(Aq2)	(Aq3)	(Aq4)
(Lc1)						
(Lc2)	-.068					
(Aq1)	.570**	.011				
(Aq2)	.616**	-.045	.646**			
(Aq3)	.463**	.026	.600**	.607**		
(Aq4)	.072	.198**	.065	.077	.064	
(S)	-.062	.106*	.032	-.045	-.014	-.070
(G)	.012	-.094	.038	.041	.032	.015
(Re)	-.005	.061	.016	-.004	-.062	-.002
(Order)	.025	-.020	.013	-.014	-.060	-.028
(Ocf1)	-.016	.017	.035	.020	.064	.012
(Ocf2)	-.040	.061	-.043	-.020	-.020	.012
(Ocf3)	-.011	-.040	-.012	-.071	-.086	-.006
(Ocf4)	.128**	-.092	.038	.113*	.054	.004
(Ocm1)	.076	.037	.047	.036	.055	.004

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 12 พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดในการวิจัยครั้งนี้มีความสัมพันธ์ไม่เกิน .80 ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรอิสระทั้งหมด ได้แก่ เพศ เกรดเฉลี่ยสะสม จำนวนพี่น้อง ลำดับการเกิด อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา รายได้ของครอบครัว ภูมิลำเนา เขตที่อยู่อาศัย ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Enter วิธี Multiple Regression Analysis แบบ Enter Method เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยต่อไป

สมมติฐานหลัก ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

ตัวแปร	b	SEb	Beta	t	p-value
1. เพศ (S) (ชาย = 1 หญิง = 0)	.120	.054	.112	2.215	.027
2. เกรดเฉลี่ยสะสม (G)	-.069	.059	-.058	-1.165	.245
3. จำนวนพี่น้อง (Re)	-.034	.032	-.075	-1.064	.288
4. ลำดับการเกิด (Order)	.015	.034	.030	.432	.666
5. อาชีพของบิดา					
- เกษตรกร (Ocf3) (กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-
- ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (Ocf1)	-.095	.120	-.086	-.789	.431
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (Ocf2)	-.112	.116	-.106	-.967	.335
- ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต (Ocf4)	-.073	.148	-.033	-.496	.620
6. อาชีพของมารดา					
- เกษตรกร (Ocm3) (กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-
- ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (Ocm1)	.030	.134	.024	.222	.825
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (Ocm2)	.061	.121	.058	.502	.616
- ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต (Ocm4)	.004	.124	.003	.036	.971
7. รายได้ของครอบครัว (Ic)	.000	.000	-.068	-1.328	.185
8. ภูมิลำเนา					
- กรุงเทพมหานคร (Nh5) (กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-
- ภาคเหนือ (Nh1)	.067	.073	.060	.920	.358
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Nh2)	.199	.104	.120	1.920	.056
- ภาคกลาง (Nh3)	.131	.089	.089	1.476	.141
- ภาคใต้ (Nh4)	.120	.090	.083	1.321	.187
9. เขตที่อยู่อาศัย (Ht) (เขตเมือง = 1 เขตชนบท = 0)	-.069	.064	-.064	-1.074	.283
10. ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร (Ac) (เคย = 1 ไม่เคย = 0)	.241	.055	.224	4.382	.000

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ตัวแปร	b	SEb	Beta	t	p-value
11. ค่านิยมในการทำงานเกษตร					
- ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา (Wv1)	-.036	.037	-.059	-.985	.325
- ด้านความคิดสร้างสรรค์ (Wv2)	.092	.037	.149	2.462	.014
- ด้านการมีวิสัยทัศน์ (Wv3)	.039	.037	.058	1.060	.290
- ด้านความขยัน (Wv4)	.000	.049	.000	.003	.997
- ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น (Wv5)	.109	.045	.135	2.454	.015
- ด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม (Wv6)	.051	.038	.089	1.341	.181
- ด้านความซื่อสัตย์ (Wv7)	.029	.038	.051	.773	.440
12. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน (Lc1)	-.115	.074	-.103	-1.558	.120
13. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน (Lc2)	.015	.038	.022	.409	.683
14. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค					
- ด้านการควบคุม (Aq1)	.148	.087	.128	1.702	.090
- ด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง (Aq2)	.000	.077	.000	-.004	.997
- ด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา (Aq3)	.243	.068	.234	3.567	.000
- ด้านความอดทนต่อปัญหา (Aq4)	-.049	.042	-.059	-1.171	.242
ค่าคงที่ (a)	1.779				
R = .530 **R^2 = .281**	**R^2_{adj} = .213**		**F = 4.148**	**Sig = .000**	

จากตารางที่ 14 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อพยากรณ์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ด้วยวิธี Multiple Regression Analysis แบบ Enter Method พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 33 ตัว ร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสามารถอธิบายได้ร้อยละ 28.1 (R^2 = .281) โดยพบว่า ตัวแปรจำนวน 5 ตัวสามารถพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .05 คือ ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา และประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และค่านิยมใน

การทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น และเพศ มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวคือ หากควบคุมตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่นำมาศึกษาแล้ว พบว่า ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหาเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมเพิ่มขึ้น .243 หน่วย (b = .243)

ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร จะส่งผลให้มีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมมากกว่านิสิตที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร .241 เท่า (b = .241)

นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เพศชายมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมมากกว่านิสิตเพศชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์หญิง .120 เท่า (b = .120)

ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่นเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมเพิ่มขึ้น .109 หน่วย (b = .109)

และถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมเพิ่มขึ้น .092 หน่วย (b = .092)

ส่วนตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพิ่มขึ้นแต่ยังไม่มากเพียงพอที่จะทำให้มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ลำดับการเกิด อาชีพของมารดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ) อาชีพของมารดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว) อาชีพของมารดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต) ภูมิลำเนา (ภาคเหนือ) ภูมิลำเนา (ภาคกลาง) ภูมิลำเนา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ภูมิลำเนา (ภาคใต้) ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีวิสัยทัศน์ ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความขยัน ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความซื่อสัตย์ ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง

และตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ลดลงแต่ยังไม่มากเพียงพอที่จะทำให้มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เกรดเฉลี่ยสะสม จำนวนพี่น้อง อาชีพของบิดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ) อาชีพของบิดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว) อาชีพของบิดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต) รายได้ของครอบครัว เขตที่อยู่อาศัย ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา

เมื่อนำตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มาเขียนสมการจากคะแนนดิบวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวม ดังนี้

Cm = 1.779 + .120(S) - .069(G) - .034(Re) + .015(Order) - .095(Ocf1) - .112(Ocf2) - .073(Ocf4) + .030(Ocm1) + .061(Ocm2) + .004(Ocm4) + .000(Ic) + .067(Nh1) + .199(Nh2) + .131(Nh3) + .120(Nh4) - .069(Ht) + .241(Ac) - .036(Wv1) + .092(Wv2) + .039(Wv3) + .000(Wv4) + .109(Wv5) + .051(Wv6) + .029(Wv7) - .115(Lc1) + .015(Lc2) + .148(Aq1) + .000(Aq2) + .243(Aq3) - .049(Aq4)

จากสมการวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ พบว่า ตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา
2. ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร
3. ภูมิลำเนา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)
4. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม
5. ภูมิลำเนา (ภาคกลาง)
6. เพศ
7. ภูมิลำเนา (ภาคใต้)
8. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่น
9. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์
10. ภูมิลำเนา (ภาคเหนือ)
11. อาชีพของมารดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว)

12. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม
13. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีวิสัยทัศน์
14. อาชีพของมารดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ)
15. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความซื่อสัตย์
16. ลำดับการเกิด
17. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน
18. อาชีพของมารดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต)
19. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความขยัน
20. รายได้ของครอบครัว
21. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง
22. จำนวนพี่น้อง
23. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา
24. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา
25. เกรดเฉลี่ยสะสม
26. เขตที่อยู่อาศัย
27. อาชีพของบิดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต)
28. อาชีพของบิดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ)
29. อาชีพของบิดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว)
30. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 15 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

ตัวแปร	b	SEb	Beta	t	p-value
1. เพศ (S) (ชาย = 1 หญิง = 0)	.108	.069	.084	1.554	.121
2. เกรดเฉลี่ยสะสม (G)	-.097	.076	-.068	-1.283	.201
3. จำนวนพี่น้อง (Re)	-.002	.041	-.003	-.040	.968
4. ลำดับการเกิด (Order)	-.008	.044	-.013	-.175	.861
5. อาชีพของบิดา					
- เกษตรกร (Ocf3) (กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-
- ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (Ocf1)	.040	.154	.030	.260	.795
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (Ocf2)	-.002	.149	-.002	-.014	.989
- ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต (Ocf4)	.120	.189	.045	.634	.527
6. อาชีพของมารดา					
- เกษตรกร (Ocm3) (กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-
- ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (Ocm1)	-.146	.171	-.097	-.853	.394
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (Ocm2)	-.057	.155	-.045	-.365	.716
- ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต (Ocm4)	-.080	.159	-.051	-.506	.613
7. รายได้ของครอบครัว (Ic)	.000	.000	-.036	-.665	.507
8. ภูมิลำเนา					
- กรุงเทพมหานคร (Nh5) (กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-
- ภาคเหนือ (Nh1)	.010	.094	.008	.110	.913
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Nh2)	.120	.133	.061	.906	.366
- ภาคกลาง (Nh3)	-.034	.114	-.019	-.299	.765
- ภาคใต้ (Nh4)	.024	.116	.014	.206	.837
9. เขตที่อยู่อาศัย (Ht)					
(เขตเมือง = 1 เขตชนบท = 0)	-.091	.083	-.070	-1.103	.271

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ตัวแปร	b	SEb	Beta	t	p-value
10. ประสบการณ์ในการเข้าร่วม กิจกรรมทางการเกษตร (Ac) (เคย = 1 ไม่เคย = 0)	.151	.071	.117	2.140	.033
11. ค่านิยมในการทำงานเกษตร					
- ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา (Wv1)	.002	.047	.003	.046	.964
- ด้านความคิดสร้างสรรค์ (Wv2)	.047	.048	.064	.980	.328
- ด้านการมีวิสัยทัศน์ (Wv3)	.002	.048	.003	.048	.962
- ด้านความขยัน (Wv4)	.097	.062	.099	1.555	.121
- ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น (Wv5)	.061	.057	.063	1.072	.285
- ด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม (Wv6)	.040	.048	.059	.829	.407
- ด้านความซื่อสัตย์ (Wv7)	.075	.048	.109	1.546	.123
12. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน (Lc1)	-.187	.095	-.140	-1.974	.049
13. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน (Lc2)	.040	.048	.049	.837	.403
14. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค (Aq)					
- ด้านการควบคุม (Aq1)	.203	.111	.147	1.817	.070
- ด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของ ปัญหาและความรับผิดชอบต่อ ปัญหาของตนเอง (Aq2)	-.028	.099	-.023	-.284	.777
- ด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา (Aq3)	.223	.087	.180	2.561	.011
- ด้านความอดทนต่อปัญหา (Aq4)	-.075	.054	-.075	-1.394	.164
ค่าคงที่ (a)	2.034				
R = .419	**R^2 = .176**	**R^2_{adj} = .098**	**F = 2.257**	**Sig = .000**	

จากตารางที่ 15 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อพยากรณ์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ด้วยวิธี Multiple Regression Analysis แบบ Enter Method พบว่า ตัวแปร

อิสระทั้ง 33 ตัว ร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสามารถอธิบายได้ร้อยละ 17.6 (R^2 = .176) โดยพบว่า ตัวแปรจำนวน 3 ตัวสามารถพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 05 คือ ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร และความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวคือ หากควบคุมตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่นำมาศึกษาแล้ว พบว่า ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหาเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรเพิ่มขึ้น .223 หน่วย (b = .223)

ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร จะส่งผลให้มีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรมากกว่านิสิตที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร .151 เท่า (b = .151)

และถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรลดลง .187 หน่วย (b = -.187)

ส่วนตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพิ่มขึ้นแต่ยังไม่มากเพียงพอที่จะทำให้มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศ อาชีพของบิดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ) อาชีพของบิดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต) ภูมิลำเนา (ภาคเหนือ) ภูมิลำเนา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ภูมิลำเนา (ภาคใต้) ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์ ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีวิสัยทัศน์ ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความขยัน ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความซื่อสัตย์ ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม

และตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ลดลง แต่ยังไม่มากเพียงพอที่จะทำให้มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เกรดเฉลี่ยสะสม จำนวนพี่น้อง ลำดับการเกิด อาชีพของบิดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว) อาชีพของมารดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ) อาชีพของมารดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว) อาชีพของมารดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต) รายได้ของครอบครัว ภูมิลำเนา (ภาคกลาง) เขตที่อยู่อาศัย ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา

เมื่อนำตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ มาเขียนสมการจากคะแนนดิบวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร ดังนี้

Cm1 = 2.034 + .108(S) - .097(G) - .002(Re) - .008(Order) + .040(Ocf1) - .002(Ocf2) + .120(Ocf4) - .146(Ocm1) - .057(Ocm2) - .080(Ocm4) + .000(Ic) + .010(Nh1) + .120(Nh2) - .034(Nh3) + .024(Nh4) - .091(Ht) + .151(Ac) + .002(Wv1) + .047(Wv2) + .002(Wv3) + .097(Wv4) + .061(Wv5) + .040(Wv6) + .075(Wv7) - .187(Lc1) + .040(Lc2) + .203(Aq1) - .028(Aq2) + .223(Aq3) - .075(Aq4)

จากสมการวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ พบว่า ตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเรียงตามลำดับดังนี้

1. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา
2. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม
3. ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร
4. ภูมิลำเนา (ภาคกลาง)
5. อาชีพของบิดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต)
6. เพศ
7. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความขยัน
8. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความซื่อสัตย์

9. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่น

10. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์

11. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม

12. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน

13. อาชีพของบิดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ)

14. ภูมิลำเนา (ภาคใต้)

15. ภูมิลำเนา (ภาคเหนือ)

16. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา

17. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีวิสัยทัศน์

18. รายได้ของครอบครัว

19. จำนวนพี่น้อง

20. อาชีพของบิดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว)

21. ลำดับการเกิด

22. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง

23. ภูมิลำเนา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

24. อาชีพของมารดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว)

25. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา

26. อาชีพของมารดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต)

27. เขตที่อยู่อาศัย

28. เกรดเฉลี่ยสะสม

29. อาชีพของมารดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ)

30. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

ตัวแปร	b	SEb	Beta	t	p-value
1. เพศ (S) (ชาย = 1 หญิง = 0)	.127	.055	.115	2.310	.022
2. เกรดเฉลี่ยสะสม (G)	-.014	.060	-.011	-.229	.819
3. จำนวนพี่น้อง (Re)	-.035	.032	-.076	-1.083	.279
4. ลำดับการเกิด (Order)	.010	.035	.020	.296	.767
5. อาชีพของบิดา					
- เกษตรกร (Ocf3) (กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-
- ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (Ocf1)	-.163	.122	-.144	-1.342	.181
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (Ocf2)	-.201	.118	-.186	-1.711	.088
- ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต (Ocf4)	-.114	.150	-.050	-.761	.447
6. อาชีพของมารดา					
- เกษตรกร (Ocm3) (กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-
- ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (Ocm1)	-.018	.135	-.014	-.132	.895
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (Ocm2)	.050	.123	.046	.406	.685
- ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต (Ocm4)	-.018	.126	-.013	-.144	.886
7. รายได้ของครอบครัว (Ic)	.000	.000	-.034	-.667	.506
8. ภูมิลำเนา					
- กรุงเทพมหานคร (Nh5) (กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-
- ภาคเหนือ (Nh1)	.077	.074	.067	1.037	.301
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Nh2)	.229	.105	.135	2.186	.030
- ภาคกลาง (Nh3)	.119	.090	.079	1.322	.187
- ภาคใต้ (Nh4)	.175	.092	.119	1.906	.057
9. เขตที่อยู่อาศัย (Ht) (เขตเมือง = 1 เขตชนบท = 0)	.064	.065	.057	.979	.329

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ตัวแปร	b	SEb	Beta	t	p-value
10. ประสบการณ์ในการเข้าร่วม กิจกรรมทางการเกษตร (Ac) (เคย = 1 ไม่เคย = 0)	.298	.056	.271	5.344	.000
11. ค่านิยมในการทำงานเกษตร					
- ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา (Wv1)	-.029	.037	-.047	-.789	.431
- ด้านความคิดสร้างสรรค์ (Wv2)	.080	.038	.127	2.114	.035
- ด้านการมีวิสัยทัศน์ (Wv3)	.016	.038	.023	.431	.666
- ด้านความขยัน (Wv4)	-.011	.049	-.014	-.231	.817
- ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น (Wv5)	.082	.045	.099	1.814	.071
- ด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม (Wv6)	.044	.038	.075	1.144	.253
- ด้านความซื่อสัตย์ (Wv7)	.042	.038	.072	1.108	.269
12. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน (Lc1)	-.203	.075	-.177	-2.711	.007
13. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน (Lc2)	.010	.038	.014	.259	.796
14. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค					
- ด้านการควบคุม (Aq1)	.187	.088	.159	2.119	.035
- ด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของ ปัญหาและความรับผิดชอบต่อ ปัญหาของตนเอง (Aq2)	.033	.078	.032	.419	.675
- ด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา (Aq3)	.260	.069	.245	3.770	.000
- ด้านความอดทนต่อปัญหา (Aq4)	-.065	.042	-.077	-1.538	.125
ค่าคงที่ (a)	1.895				
R = .542 **R^2 = .294**	**R^2_{adj} = .228**		**F = 4.419**	**Sig = .000**	

จากตารางที่ 16 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อพยากรณ์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ด้วยวิธี Multiple Regression Analysis แบบ Enter Method พบว่าตัวแปรอิสระทั้ง 33 ตัว ร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสามารถอธิบายได้

ร้อยละ 29.4 (R^2 = .294) โดยพบว่า ตัวแปรจำนวน 7 ตัวสามารถพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 .01 และ. 05 คือ ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหามีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูล และวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา ภูมิลำเนา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์ และเพศมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวคือ หากควบคุมตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่นำมาศึกษาแล้ว พบว่า ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร จะส่งผลให้มีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรมากกว่านิสิตที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร .298 เท่า (b = .298)

ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรเพิ่มขึ้น .260 หน่วย (b = .260)

นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรมากกว่านิสิตที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร .229 เท่า (b = .229)

ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรเพิ่มขึ้น .187 หน่วย (b = .187)

นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เพศชายมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรมากกว่านิสิตเพศหญิงชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ .127 เท่า (b = .127)

ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับค่านิยมในการทำงานด้านการเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรเพิ่มขึ้น .080 หน่วย (b = .080)

และถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรลดลง .203 หน่วย (b = -.203)

ส่วนตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพิ่มขึ้น แต่ยังไม่มากเพียงพอที่จะทำให้มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ลำดับการเกิด อาชีพของมารดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว) ภูมิลำเนา (ภาคเหนือ) ภูมิลำเนา (ภาคกลาง) ภูมิลำเนา (ภาคใต้) เขตที่อยู่อาศัย ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีวิสัยทัศน์ ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความซื่อสัตย์ ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง

และตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ลดลง แต่ยังไม่มากเพียงพอที่จะทำให้มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เกรดเฉลี่ยสะสม จำนวนพี่น้อง อาชีพของบิดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ) อาชีพของบิดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว) อาชีพของบิดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต) อาชีพของมารดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ) อาชีพของมารดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต) รายได้ของครอบครัว ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความขยัน และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา

เมื่อนำตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ มาเขียนสมการจากคะแนนดิบวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร ดังนี้

Cm2 = 1.895 + .127(S) - .014(G) - .035(Re) + .010(Order) - .163(Ocf1) - .201(Ocf2) - .114(Ocf4) - .018(Ocm1) + .050(Ocm2) - .018(Ocm4) + .000(Ic) + .077(Nh1) + .229(Nh2) + .119(Nh3) + .175(Nh4) + .064(Ht) + .298(Ac) - .029(Wv1) + .080(Wv2) + .016(Wv3) - .011(Wv4) + .082(Wv5) + .044(Wv6) + .042(Wv7) - .203(Lc1) + .010(Lc2) + .187(Aq1) + .033(Aq2) + .260(Aq3) - .065(Aq4)

จากสมการวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรของนิสิต ชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์พบว่า ตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร
2. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา
3. ภูมิลำเนา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)
4. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม
5. ภูมิลำเนา (ภาคใต้)
6. เพศ
7. ภูมิลำเนา (ภาคกลาง)
8. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่น
9. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์
10. ภูมิลำเนา (ภาคเหนือ)
11. เขตที่อยู่อาศัย
12. อาชีพของมารดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว)
13. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม
14. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความซื่อสัตย์
15. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง
16. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีวิสัยทัศน์
17. ลำดับการเกิด
18. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน
19. รายได้ของครอบครัว
20. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความขยัน

21. เกรดเฉลี่ยสะสม
22. อาชีพของมารดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ)
23. อาชีพของมารดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต)
24. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา
25. จำนวนพี่น้อง
26. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา
27. อาชีพของบิดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต)
28. อาชีพของบิดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ)
29. อาชีพของบิดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว)
30. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

ตัวแปร	b	SEb	Beta	t	p-value
1. เพศ (S) (ชาย = 1 หญิง = 0)	.115	.082	.074	1.404	.161
2. เกรดเฉลี่ยสะสม (G)	-.138	.089	-.080	-1.539	.125
3. จำนวนพี่น้อง (Re)	-.107	.048	-.163	-2.202	.028
4. ลำดับการเกิด (Order)	.074	.052	.103	1.429	.154
5. อาชีพของบิดา (Ocf)					
- เกษตรกร (Ocf3) (กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-
- ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (Ocf1)	-.039	.181	-.024	-.215	.830
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (Ocf2)	-.014	.176	-.009	-.079	.937
- ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต (Ocf4)	-.106	.223	-.033	-.474	.636
6. อาชีพของมารดา (Ocm)					
- เกษตรกร (Ocm3) (กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-
- ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (Ocm1)	.254	.202	.140	1.258	.209

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ตัวแปร	b	SEb	Beta	t	p-value
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (Ocm2)	.164	.184	.108	.895	.372
- ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต (Ocm4)	.155	.188	.082	.824	.410
7. รายได้ของครอบครัว (Ic)	.000	.000	-.097	-1.822	.069
8. ภูมิลำเนา (Nh)					
- กรุงเทพมหานคร (Nh5) (กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-
- ภาคเหนือ (Nh1)	.086	.110	.053	.780	.436
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Nh2)	.261	.157	.109	1.666	.097
- ภาคกลาง (Nh3)	.318	.135	.148	2.359	.019
- ภาคใต้ (Nh4)	.156	.137	.075	1.138	.256
9. เขตที่อยู่อาศัย (Ht)					
(เขตเมือง = 1 เขตชนบท = 0)	-.281	.098	-.178	-2.879	.004
10. ประสบการณ์ในการเข้าร่วม					
กิจกรรมทางการเกษตร (Ac)					
(เคย = 1 ไม่เคย = 0)	.210	.083	.134	2.518	.012
11. ค่านิยมในการทำงานเกษตร					
- ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา (Wv1)	-.069	.056	-.078	-1.246	.214
- ด้านความคิดสร้างสรรค์ (Wv2)	.137	.057	.153	2.429	.016
- ด้านการมีวิสัยทัศน์ (Wv3)	.128	.056	.129	2.263	.024
- ด้านความขยัน (Wv4)	-.052	.074	-.044	-.705	.481
- ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น (Wv5)	.239	.067	.204	3.546	.000
- ด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม (Wv6)	-.010	.057	-.012	-.172	.864
- ด้านความซื่อสัตย์ (Wv7)	.002	.057	.002	.026	.979
12. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน					
(Lc1)	.084	.112	.052	.752	.453
13. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน					
(Lc2)	.005	.057	.005	.088	.930
14. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค					
- ด้านการควบคุม (Aq1)	-.137	.132	-.082	-1.038	.300
- ด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของ					
ปัญหาและความรับผิดชอบต่อ					
ปัญหาของตนเอง (Aq2)	-.056	.117	-038	-.477	.633

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ตัวแปร	b	SEb	Beta	t	p-value
- ด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา (Aq3)	.245	.103	.162	2.375	.018
- ด้านความอดทนต่อปัญหา (Aq4)	-.022	.063	-.018	-.344	.731
ค่าคงที่ (a)	2.050				
R = .465	**R^2 = .216**	**R^2_{adj} = .142**	**F = 2.925**		**Sig = .000**

จากตารางที่ 17 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อพยากรณ์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ด้วยวิธี Multiple Regression Analysis แบบ Enter Method พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 33 ตัว ร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสามารถอธิบายได้ร้อยละ 21.6 (R^2 = .216) โดยพบว่า ตัวแปรจำนวน 8 ตัวสามารถพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 .01 และ. 05 คือ ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่นมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเขตที่อยู่อาศัยมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา ค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านการมีวิสัยทัศน์ ภูมิลำเนา (ภาคกลาง) ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร และจำนวนพี่น้องมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวคือ หากควบคุมตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่นำมาศึกษาแล้ว พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลางมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร .318 เท่า (b = .318)

ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรเพิ่มขึ้น .245 หน่วย (b = .245)

ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่น เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรเพิ่มขึ้น .239 หน่วย (b = .239)

ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรจะส่งผลให้มีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร .210 เท่า (b = .210)

ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรเพิ่มขึ้น .137 หน่วย (b = .137)

ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีวิสัยทัศน์ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรเพิ่มขึ้น .128 หน่วย (b = .128)

ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีจำนวนพี่น้องเพิ่มขึ้น 1 คน จะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรลดลง .107 หน่วย (b = -.107)

และนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรน้อยกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท .281 เท่า (b = -.281)

ส่วนตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพิ่มขึ้น แต่ยังไม่มากเพียงพอที่จะทำให้มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศ ลำดับการเกิด อาชีพของมารดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ) อาชีพของมารดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว) อาชีพของมารดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต) ภูมิลำเนา (ภาคเหนือ) ภูมิลำเนา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ภูมิลำเนา (ภาคใต้) ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความซื่อสัตย์ ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน และความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน

และตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ลดลง แต่ยังไม่มากเพียงพอที่จะทำให้มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เกรดเฉลี่ยสะสม อาชีพของบิดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ)อาชีพของบิดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว) อาชีพของบิดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต) รายได้ของครอบครัว ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความขยัน ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา

เมื่อนำตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ มาเขียนสมการจากคะแนนดิบวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร ดังนี้

Cm3 = 2.050 + .115(S) - .138(G) - .107(Re) + .074(Order) - .039(Ocf1) - .014(Ocf2) - .106(Ocf4) - .254(Ocm1) + .164(Ocm2) + .155(Ocm4) + .000(Ic) + .086(Nh1) + .261(Nh2) + .318(Nh3) + .156(Nh4) - .281(Ht) + .210(Ac) - .069(Wv1) + .137(Wv2) + .128(Wv3) - .052(Wv4) + .239(Wv5) - .010(Wv6) + .002(Wv7) + .084(Lc1) + .005(Lc2) - .137(Aq1) - .056(Aq2) + .245(Aq3) - .022(Aq4)

จากสมการวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ พบว่า ตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเรียงตามลำดับดังนี้

1. ภูมิลำเนา (ภาคกลาง)
2. ภูมิลำเนา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)
3. อาชีพของมารดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ)
4. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา
5. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่น
6. ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร
7. อาชีพของมารดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว)
8. ภูมิลำเนา (ภาคใต้)
9. อาชีพของมารดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต)
10. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์
11. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีวิสัยทัศน์
12. เพศ
13. ภูมิลำเนา (ภาคเหนือ)
14. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน
15. ลำดับการเกิด
16. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน
17. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความซื่อสัตย์
18. รายได้ของครอบครัว
19. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม
20. อาชีพของบิดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว)
21. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา
22. อาชีพของบิดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ)
23. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความขยัน
24. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง
25. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา
26. อาชีพของบิดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต)
27. จำนวนพี่น้อง
28. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม
29. เกรดเฉลี่ยสะสม
30. เขตที่อยู่อาศัย

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

ตัวแปร	b	SEb	Beta	t	p-value
1. เพศ (S) (ชาย = 1 หญิง = 0)	.084	.059	.072	1.431	.154
2. เกรดเฉลี่ยสะสม (G)	-.069	.064	-.053	-1.075	.283
3. จำนวนพี่น้อง (Re)	.012	.035	.024	.341	.733
4. ลำดับการเกิด (Order)	-.030	.037	-.055	-.800	.424
5. อาชีพของบิดา					
- เกษตรกร (Ocf3) (กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-
- ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (Ocf1)	-.101	.130	-.084	-.776	.438
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (Ocf2)	-.125	.126	-.108	-.988	.324
- ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต (Ocf4)	-.141	.160	-.058	-.882	.378
6. อาชีพของมารดา					
- เกษตรกร (Ocm3) (กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-
- ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (Ocm1)	-.040	.145	-.029	-.273	.785
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (Ocm2)	.053	.132	.046	.402	.688
- ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต (Ocm4)	-.077	.135	-.053	-.568	.570
7. รายได้ของครอบครัว (Ic)	.000	.000	-.058	-1.141	.255
8. ภูมิลำเนา					
- กรุงเทพมหานคร (Nh5) (กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-
- ภาคเหนือ (Nh1)	.052	.079	.043	.661	.509
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Nh2)	.150	.113	.083	1.335	.183
- ภาคกลาง (Nh3)	.081	.097	.050	.841	.401
- ภาคใต้ (Nh4)	.149	.098	.094	1.516	.131
9. เขตที่อยู่อาศัย (Ht) (เขตเมือง = 1 เขตชนบท = 0)	.001	.070	.001	.012	.990

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ตัวแปร	b	SEb	Beta	t	p-value
10. ประสบการณ์ในการเข้าร่วม กิจกรรมทางการเกษตร (Ac) (เคย = 1 ไม่เคย = 0)	.262	.060	.222	4.376	.000
11. ค่านิยมในการทำงานเกษตร					
- ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา (Wv1)	-.045	.040	-.067	-1.123	.262
- ด้านความคิดสร้างสรรค์ (Wv2)	.088	.041	.131	2.174	.030
- ด้านการมีวิสัยทัศน์ (Wv3)	.033	.041	.044	.805	.421
- ด้านความขยัน (Wv4)	-.026	.053	-.029	-.484	.629
- ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น (Wv5)	.079	.048	.089	1.626	.105
- ด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม (Wv6)	.055	.041	.088	1.331	.184
- ด้านความซื่อสัตย์ (Wv7)	.056	.041	.089	1.371	.171
12. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน (Lc1)	-.146	.080	-.119	-1.821	.070
13. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน (Lc2)	.015	.041	.020	.366	.714
14. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค					
- ด้านการควบคุม (Aq1)	.263	.095	.208	2.780	.006
- ด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของ ปัญหาและความรับผิดชอบต่อ ปัญหาของตนเอง (Aq2)	.070	.084	.064	.837	.403
- ด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา (Aq3)	.231	.074	.203	3.122	.002
- ด้านความอดทนต่อปัญหา (Aq4)	-.045	.046	-.049	-.984	.326
ค่าคงที่ (a)	1.407				
R = .540 **R^2 = .291**	**R^2_{adj} = .225**		**F = 4.361**	**Sig = .000**	

จากตารางที่ 18 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อพยากรณ์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ด้วยวิธี Multiple Regression Analysis แบบ Enter Method พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 33 ตัว ร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสามารถอธิบายได้ร้อยละ 29.1

(R^2 = .291) โดยพบว่า ตัวแปรจำนวน 4 ตัวสามารถพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 .01 และ. 05 คือ ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม และด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหามีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวคือ หากควบคุมตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่นำมาศึกษาแล้ว พบว่า ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนเพิ่มขึ้น .263 หน่วย (b = .263)

ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรจะส่งผลให้มีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร .262 เท่า (b = .262)

ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนเพิ่มขึ้น .231 หน่วย (b = .231)

และถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนเพิ่มขึ้น .088 หน่วย (b = .088)

ส่วนตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพิ่มขึ้น แต่ยังไม่มากเพียงพอที่จะทำให้มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เพศ จำนวนพี่น้อง อาชีพของมารดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว) ภูมิลำเนา (ภาคเหนือ) ภูมิลำเนา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ภูมิลำเนา (ภาคกลาง) ภูมิลำเนา (ภาคใต้)

เขตที่อยู่อาศัย ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีวิสัยทัศน์ ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความซื่อสัตย์ ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง

และตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ลดลง แต่ยังไม่มากเพียงพอที่จะทำให้มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เกรดเฉลี่ยสะสม ลำดับการเกิด อาชีพของบิดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ) อาชีพของบิดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว) อาชีพของบิดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต) อาชีพของมารดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ) อาชีพของมารดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต) รายได้ของครอบครัว ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความขยัน ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา

เมื่อนำตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ มาเขียนสมการจากคะแนนดิบ วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเอง ดังนี้

Cm4 = 1.407 + .084(S) - .069(G) + .012(Re) - .030(Order) - .101(Ocf1) - .125(Ocf2) - .141(Ocf4) - .040(Ocm1) + .053(Ocm2) - .077(Ocm4) + .000(Ic) + .052(Nh1) + .150(Nh2) + .081(Nh3) + .149(Nh4) + .001(Ht) + .262(Ac) - .045(Wv1) + .088(Wv2) + .033(Wv3) - .026(Wv4) + .079(Wv5) + .055(Wv6) + .056(Wv7) - .146(Lc1) + .015(Lc2) + .263(Aq1) + .070(Aq2) + .231(Aq3) - .045(Aq4)

จากสมการวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ พบว่า ตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม
2. ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร
3. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา
4. ภูมิลำเนา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

5. ภูมิลำเนา (ภาคใต้)

6. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์

7. เพศ

8. ภูมิลำเนา (ภาคกลาง)

9. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่น

10. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง

11. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความซื่อสัตย์

12. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม

13. อาชีพของมารดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว)

14. ภูมิลำเนา (ภาคเหนือ)

15. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีวิสัยทัศน์

16. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน

17. จำนวนพี่น้อง

18. เขตที่อยู่อาศัย

19. รายได้ของครอบครัว

20. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความขยัน

21. ลำดับการเกิด

22. อาชีพของมารดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ)

23. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา

24. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา

25. เกรดเฉลี่ยสะสม

26. อาชีพของมารดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต)

27. อาชีพของบิดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ)

28. อาชีพของบิดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว)

29. อาชีพของบิดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต)

30. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

ตัวแปร	b	SEb	Beta	t	p-value
1. เพศ (S) (ชาย = 1 หญิง = 0)	.159	.065	.124	2.446	.015
2. เกรดเฉลี่ยสะสม (G)	-.027	.071	-.019	-.383	.702
3. จำนวนพี่น้อง (Re)	-.033	.038	-.061	-.850	.396
4. ลำดับการเกิด (Order)	.021	.041	.035	.511	.610
5. อาชีพของบิดา					
- เกษตรกร (Ocf3) (กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-
- ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (Ocf1)	-.211	.144	-.160	-1.464	.144
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (Ocf2)	-.221	.139	-.176	-1.588	.113
- ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต (Ocf4)	-.137	.177	-.051	-.771	.441
6. อาชีพของมารดา					
- เกษตรกร (Ocm3) (กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-
- ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (Ocm1)	.087	.160	.059	.545	.586
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (Ocm2)	.096	.146	.076	.656	.512
- ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต (Ocm4)	.032	.149	.020	.215	.830
7. รายได้ของครอบครัว (Ic)	.000	.000	-.047	-.912	.363
8. ภูมิลำเนา					
- กรุงเทพมหานคร (Nh5) (กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-
- ภาคเหนือ (Nh1)	.107	.088	.080	1.226	.221
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Nh2)	.225	.124	.114	1.807	.072
- ภาคกลาง (Nh3)	.163	.107	.092	1.526	.128
- ภาคใต้ (Nh4)	.096	.109	.056	.887	.376
9. เขตที่อยู่อาศัย (Ht) (เขตเมือง = 1 เขตชนบท = 0)	-.028	.077	-.021	-.357	.721

ตารางที่ 19 (ต่อ)

ตัวแปร	b	SEb	Beta	t	p-value
10. ประสบการณ์ในการเข้าร่วม กิจกรรมทางการเกษตร (Ac) (เคย = 1 ไม่เคย = 0)	.287	.066	.223	4.344	.000
11. ค่านิยมในการทำงานเกษตร					
- ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา (Wv1)	-.042	.044	-.057	-.944	.346
- ด้านความคิดสร้างสรรค์ (Wv2)	.108	.045	.146	2.401	.017
- ด้านการมีวิสัยทัศน์ (Wv3)	.018	.045	.022	.400	.690
- ด้านความขยัน (Wv4)	-.011	.058	-.011	-.192	.848
- ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น (Wv5)	.082	.054	.085	1.526	.128
- ด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม (Wv6)	.126	.045	.186	2.774	.006
- ด้านความซื่อสัตย์ (Wv7)	-.026	.045	-.037	-.564	.573
12. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน (Lc1)	-.124	.089	-.093	-1.395	.164
13. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน (Lc2)	.006	.045	.008	.142	.887
14. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค					
- ด้านการควบคุม (Aq1)	.241	.104	.176	2.312	.021
- ด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของ ปัญหาและความรับผิดชอบต่อ ปัญหาของตนเอง (Aq2)	-.015	.093	-.012	-.160	.873
- ด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา (Aq3)	.255	.082	.206	3.119	.002
- ด้านความอดทนต่อปัญหา (Aq4)	-.040	.050	-.040	-.791	.430
ค่าคงที่ (a)	1.452				
R = .521	**R^2 = .271**	**R^2_{adj} = .203**	**F = 3.947**	**Sig = .000**	

จากตารางที่ 19 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อพยากรณ์ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ด้วยวิธี Multiple Regression Analysis แบบ Enter Method พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 33 ตัว ร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสามารถอธิบายได้ร้อยละ 27.1 (R^2 = .271) โดยพบว่า

ตัวแปรจำนวน 6 ตัวสามารถพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 .01 และ. 05 คือ ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์ และเพศมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กล่าวคือ หากควบคุมตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่นำมาศึกษาแล้ว พบว่า ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรจะส่งผลให้มีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร .287 เท่า (b = .287)

ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการเพิ่มขึ้น .255 หน่วย (b = .255)

ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการเพิ่มขึ้น .241 หน่วย (b = .241)

นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เพศชายมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เพศหญิง .159 เท่า (b = .159)

ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวมเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการเพิ่มขึ้น .126 หน่วย (b = .126)

และถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์ เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการเพิ่มขึ้น .108 หน่วย (b = .108)

ส่วนตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพิ่มขึ้น แต่ยังไม่มากเพียงพอที่จะทำให้มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ลำดับการเกิด อาชีพของมารดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ) อาชีพของมารดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว) อาชีพของมารดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต) ภูมิลำเนา (ภาคเหนือ) ภูมิลำเนา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ภูมิลำเนา (ภาคกลาง) ภูมิลำเนา (ภาคใต้) ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีวิสัยทัศน์ ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่น และความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน

และตัวแปรอิสระอื่นๆ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพิ่มขึ้น แต่ยังไม่มากเพียงพอที่จะทำให้มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ เกรดเฉลี่ยสะสม จำนวนพี่น้อง อาชีพของบิดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ) อาชีพของบิดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว) อาชีพของบิดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต) รายได้ของครอบครัว เขตที่อยู่อาศัย ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความขยัน ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความซื่อสัตย์ ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา

เมื่อนำตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ มาเขียนสมการจากคะแนนดิบวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ ดังนี้

Cm5 = 1.452 + .159(S) - .027(G) - .033(Re) + .021(Order) - .211(Ocf1) - .221(Ocf2) - .137(Ocf4) + .087(Ocm1) + .096(Ocm2) + .032(Ocm4) + .000(Ic) + .107(Nh1) + .225(Nh2) + .163(Nh3)+ .096(Nh4) - .028(Ht) + .287(Ac) - .042(Wv1) + .108(Wv2) + .018(Wv3) - .011(Wv4) + .082(Wv5) + .126(Wv6) - .026(Wv7) - .124(Lc1) + .006(Lc2) + .241(Aq1) - .015(Aq2) + .255(Aq3) - .040(Aq4)

จากสมการวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์พบว่า ตัวแปรมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร
2. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา
3. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม
4. ภูมิลำเนา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)
5. ภูมิลำเนา (ภาคกลาง)
6. เพศ
7. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม
8. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์
9. ภูมิลำเนา (ภาคเหนือ)
10. อาชีพของมารดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว)
11. ภูมิลำเนา (ภาคใต้)
12. อาชีพของมารดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ)
13. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่น
14. อาชีพของมารดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต)
15. ลำดับการเกิด
16. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีวิสัยทัศน์
17. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน
18. รายได้ของครอบครัว
19. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความขยัน
20. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง
21. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความซื่อสัตย์
22. เกรดเฉลี่ยสะสม
23. เขตที่อยู่อาศัย
24. จำนวนพี่น้อง
25. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา
26. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา
27. ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน
28. อาชีพของบิดา (ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต)
29. อาชีพของบิดา (ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ)
30. อาชีพของบิดา (ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว)

ดังนั้น จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้ข้อสรุปต่างๆ ดังที่กล่าวในข้างต้นแล้วนั้น ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอผลสรุปอิทธิพลของปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตซึ่งจำแนกตามตัวแปรอิสระ ดังนี้

ตารางที่ 20 ตารางสรุปตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมและรายด้านของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม					
	วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวม	วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรรายด้าน				
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
ปัจจัยส่วนบุคคล						
เพศ (S)	*	ns	*	ns	ns	*
เกรดเฉลี่ยสะสม (G)	ns	ns	ns	ns	ns	ns
จำนวนพี่น้อง (Re)	ns	ns	ns	*	ns	ns
ลำดับการเกิด (Order)	ns	ns	ns	ns	ns	ns
อาชีพของบิดา						
- เกษตรกร (Ocf3) (กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-	-
- ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (Ocf1)	ns	ns	ns	ns	ns	ns
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (Ocf2)	ns	ns	ns	ns	ns	ns
- ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต (Ocf4)	ns	ns	ns	ns	ns	ns
อาชีพของมารดา						
- เกษตรกร (Ocm3) (กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-	-
- ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (Ocm1)	ns	ns	ns	ns	ns	ns
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (Ocm2)	ns	ns	ns	ns	ns	ns
- ไม่ประกอบอาชีพ/เสียชีวิต (Ocm4)	ns	ns	ns	ns	ns	ns
รายได้ของครอบครัว (Ic)	ns	ns	ns	ns	ns	ns
ภูมิลำเนา						
- กรุงเทพมหานคร (Nh5) (กลุ่มอ้างอิง)	-	-	-	-	-	-
- ภาคเหนือ (Nh1)	ns	ns	ns	ns	ns	ns
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Nh2)	ns	ns	*	ns	ns	ns
- ภาคกลาง (Nh3)	ns	ns	ns	*	ns	ns
- ภาคใต้ (Nh4)	ns	ns	ns	ns	ns	ns

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม					
	วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวม	วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรรายด้าน				
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
เขตที่อยู่อาศัย (Ht)	ns	ns	ns	**	ns	ns
ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร (Ac)	***	*	***	*	***	***
ค่านิยมในการทำงานเกษตร						
- ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา (Wv1)	ns	ns	ns	ns	ns	ns
- ด้านความคิดสร้างสรรค์ (Wv2)	**	ns	*	*	*	*
- ด้านการมีวิสัยทัศน์ (Wv3)	ns	ns	ns	*	ns	ns
- ด้านความขยัน (Wv4)	ns	ns	ns	ns	ns	ns
- ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น (Wv5)	**	ns	ns	***	ns	ns
- ด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม (Wv6)	ns	ns	ns	ns	ns	**
- ด้านความซื่อสัตย์ (Wv7)	ns	ns	ns	ns	ns	ns
ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน (Lc1)	ns	*	**	ns	ns	ns
ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน (Lc2)	ns	ns	ns	ns	ns	ns
ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค						
- ด้านการควบคุม (Aq1)	ns	ns	*	ns	**	*
- ด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของ ปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง (Aq2)	ns	ns	ns	ns	ns	ns
- ด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา (Aq3)	***	*	*	*	**	**
- ด้านความอดทนต่อปัญหา (Aq4)	ns	ns	ns	ns	ns	ns

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

(1) ด้านที่ 1 คือ ด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร

(2) ด้านที่ 2 คือ ด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร

(3) ด้านที่ 3 คือ ด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร

(4) ด้านที่ 4 คือ ด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน

(5) ด้านที่ 5 คือ ด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ

จากตารางที่ 20 เป็นการสรุปผลจากตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร โดยรวมและรายด้านของนิสิต ชั้นปีที่ 4 คณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ โดยจำแนกตามตัวแปรอิสระ สรุปได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร โดยรวม คือ ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์ ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่น และเพศ

ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร คือ ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร และความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน

ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร คือ ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม ภูมิลำเนา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์ เพศ และความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน

ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรคือ ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์ ภูมิลำเนา (ภาคกลาง) ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีวิสัยทัศน์ จำนวนพี่น้อง และเขตที่อยู่อาศัย

ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน คือ ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา และค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์

ตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ คือ ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์ และเพศ

ข้อวิจารณ์

การวิจัยเรื่อง อิทธิพลของค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยขอเสนอข้อวิจารณ์การวิจัยดังต่อไปนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 61.6) มีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในระหว่าง 2.51 - 3.00 (ร้อยละ 39.1) ส่วนใหญ่มีจำนวนพี่น้อง 2 คน (ร้อยละ 51.7) และเป็นลูกคนที่ 1 (ร้อยละ 46.6) บิดามีอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 41.5) มารดามีอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ41.8) ส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัว น้อยกว่า 20,000 บาท (ร้อยละ 37.4) มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ภาคกลาง (ร้อยละ 31.6) และมีเขตที่อยู่อาศัยในเขตเมือง (ร้อยละ 63.8) ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร (ร้อยละ 61.4)

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 61.6 ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่นิสิตหญิง (659 คน) มีมากกว่านิสิตชาย (462 คน) จำนวนพี่น้อง พบว่า จำนวนพี่น้องของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีจำนวนพี่น้อง 2 คน อาจเนื่องมาจากบิดามารดาของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ส่วนใหญ่นิยมมีบุตร เพียง 2 คน ซึ่งสืบเนื่องมาจากองค์กรในภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการลดอัตราการเพิ่มของประชากรในประเทศตั้งแต่ปี 2513 เป็นต้นมา ทำให้มีมาตรการในการรณรงค์ให้ประชาชนมีจำนวนบุตรเพียง 2 -3 คน เพื่อเป็นการควบคุมจำนวนประชากรของประเทศไม่ให้มีมากเกินไป ส่วนลำดับการเกิด พบว่า ลำดับการเกิดของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนใหญ่เป็นลูกคนที่ 1 อาจสืบเนื่องมาจากการที่นิสิตมีจำนวนพี่น้อง 2 -3 คน เป็นส่วนใหญ่ และทำให้ลำดับการเกิดของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นลูกคนที่ 1 และคนที่ 2 และภูมิลำเนาเดิม พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 31.6 รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 27.3 ภาคเหนือและภาคใต้ มีจำนวนเท่ากัน คือ คิดเป็นร้อยละ 14.3 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 12.3 อาจสืบเนื่องมาจากการที่มหาวิทยาลัยมีนโยบายการกระจายโอกาสให้นักเรียนทุกภูมิภาคมีโอกาสได้เข้ามาศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี จึงส่งผลให้มีนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ จากทุกภูมิภาคในมหาวิทยาลัย

ค่านิยมในการทำงานเกษตร

ผลการวิจัย พบว่า ค่านิยมในการทำงานเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเชิงวิพากษ์ของผ่องพรรณ ตรัยมงคลกูล และ ประสงค์ ตันพิชัย (2547: 370) ได้ทำการศึกษาสถานภาพและทิศทางของการศึกษาเกษตรในประเทศไทย พบว่า บัณฑิตสาขาเกษตรศาสตร์มีความรักและค่านิยมในงานเกษตรลดลง เน้นงานสบายและรายได้ดี ไม่มีฉันทะในอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ความอดทนสู้งานลดลง ไม่ชอบงานภาคสนามในต่างจังหวัด และเมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏผลดังนี้

ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความขยันของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในการประกอบอาชีพทางการเกษตรให้ประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องมีความขยัน โดยเฉพาะผู้ที่จะออกไปทำกิจการทางการเกษตรด้วยตนเอง ความขยันเป็นคุณสมบัติหนึ่งที่จำเป็นต่อความสำเร็จในอาชีพ ดังที่ ดุษฎี โยเหลา และคณะ (2543: 83-90) กล่าวว่า งานเกษตรต้องมีความขยัน โดยเฉพาะบุคคลที่จะเป็นเกษตรกร เช่น ถ้าทำการเพาะปลูกต้องมีการดูแลรดน้ำ ใส่ปุ๋ย และต้องใช้เวลานานกว่าจะนำผลผลิตไปขายได้ ถ้าไม่ขยันดูแล พืชพันธุ์ก็จะไม่ให้ผลผลิตตามต้องการ เป็นต้น

ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวมของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อาชีพในสายงานทางการเกษตรมีลักษณะการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การสังเกต การวิเคราะห์ การวิจัย การผลิต การป้องกัน การส่งเสริม การเผยแพร่ การจัดการ การอนุรักษ์ และการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตรกรรม

เลี้ยงสัตว์ ประมง และป่าไม้ (UNESCO, 1997 อ้างใน สปิยาภัทร์ วิบูลย์ศรีสัจจะ, ม.ป.ป.) ซึ่งการมีสำนึกต่อส่วนรวมถือว่าเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่สำคัญสำหรับผู้ที่จะประกอบอาชีพในสายงานนี้

ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความซื่อสัตย์ของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การทำงานในอาชีพอะไรก็ตามจำเป็นจะต้องมีความซื่อสัตย์ เพราะความซื่อสัตย์จะส่งให้ประสบความสำเร็จในชีวิต ดังที่ ดุษฎี โยเหลา และคณะ (2543: 83-90) กล่าวว่า ความซื่อสัตย์ในอาชีพจะส่งผลต่อความสำเร็จในระยะยาว เพราะจะทำบุคคลที่ร่วมงานหรือบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องมีความเชื่อถือ และจะส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน

ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่นของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์อาจจะมีความเชื่อว่าการได้ช่วยให้ประชาชนอยู่ดีกินดี หรือการพัฒนาการเกษตรของประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้านั้น เป็นหน้าที่รัฐบาลมากกว่าที่จะเป็นหน้าที่ของผู้ที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2549: 44) กล่าวว่า ส่วนใหญ่คนในสังคมไทยจะเลือกทางเลือกในแก้ปัญหา โดยโยนภาระไปให้รัฐ ซึ่งรัฐถือว่ามีหน้าที่ในการดูแลสารทุกข์สุขดิบของประชาชน

ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีวิสัยทัศน์ของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์อาจจะให้ความสำคัญกับการทำงานที่ต้องมีการวางแผนหรือมองหาแนวทางที่จะพัฒนาผลงานของตนให้ทันสมัย หรือมีคุณภาพอยู่ในระดับที่ยังไม่มากเพียงพอ ซึ่งจากการพิจารณาข้อคำถามเป็นรายข้อแสดงให้เห็นว่า นิสิตมีความเชื่อว่าการได้ทำงานที่มีการวางแผนเพื่อพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรให้ทันสมัย หรือ การมีวิสัยทัศน์กว้างไกลที่จะพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรให้มีคุณภาพ และการได้เล็งเห็นแนวทางที่จะพัฒนาผลงานทางการเกษตรนั้นนิสิตเห็นว่าลักษณะงานเหล่านี้มีความสำคัญต่อการทำงานของตนอยู่ในระดับปานกลาง

ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์ของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์อาจได้รับการปลูกฝังในระบบอุปถัมภ์ เช่น รุ่นพี่ช่วยเหลือรุ่นน้อง ผู้ใหญ่ช่วยเหลือผู้น้อย เป็นต้น ซึ่งอาจจะทำให้เกิดนิสัยการไม่ค่อยคิดช่วยเหลือตนเองก่อนในสิ่งที่น่าจะทำได้ แต่จะ

หวังพึ่งผู้อื่นให้ช่วยเหลือเป็นหลัก ซึ่งการไม่ช่วยเหลือตนเองนี้เท่ากับเป็นการปิดกั้นโอกาสการคิดสร้างสรรค์ได้ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2549: 43)

ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญาของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่นิสิตมีความเชื่อว่าการทำงานในอาชีพเกษตรนั้น การใช้ความสามารถทางสติปัญญาในการศึกษา ค้นคว้า เพื่อที่จะพัฒนาผลงานหรือผลผลิตทางการเกษตร อาจจะไม่มีความสำคัญต่อการทำงานของตน จึงส่งผลให้ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญาอยู่ในระดับปานกลาง

ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง

ผลการวิจัย พบว่า ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์อยู่ในระดับสูง และความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตนอยู่ในระดับปานกลาง นั่นคือ การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เชื่อโดยรับรู้ว่าผลต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวเองนั้น ไม่ว่าจะเป็นความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ผลดีหรือผลเสีย และสามารถควบคุมผลที่เกิดขึ้นให้เป็นไปตามความต้องการสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน ซึ่งเป็นรับรู้ว่าเหตุการณ์ และสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองนั้น เป็นผลจากการกระทำ หรือความสามารถของตนเอง ความสำเร็จหรือความล้มเหลวที่ตนได้รับเกิดจากการกระทำของตนเอง ดังนั้นการกระทำ หรือเหตุการณ์ และสิ่งต่างๆ สามารถที่จะควบคุมผลที่เกิดขึ้นให้เป็นตามความต้องการได้ ส่วนความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน เป็นการรับรู้ว่าเหตุการณ์ และสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองนั้น เป็นผลมาจากอิทธิพลภายนอกตนที่ไม่สามารถควบคุมได้ ได้แก่ อำนาจของบุคคลภายนอก สภาพแวดล้อมเป็นตัวช่วยกระทำ ความสำเร็จหรือความล้มเหลวที่ตนได้รับเป็นสิ่งที่ถูกกำหนดให้เป็นไปโดยที่ตนเองไม่อาจควบคุมได้ ดังนั้นนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่ออำนาจควบคุมตนเองเช่นนี้ เมื่อพิจารณาจากข้อคำถามเป็นรายข้อของความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน พบว่า นิสิตมีความเชื่อว่าตนเองจะเรียนไม่ติด F ถ้าตั้งใจเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ซึ่งก็แสดงให้เห็นว่า การที่นิสิตจะประสบความสำเร็จในการเรียนนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถและการกระทำของตน และเมื่อพิจารณาข้อคำถามเป็นรายข้อของความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน พบว่า นิสิตมีความเชื่อว่าหากให้พ่อแม่เป็นผู้วางแผนการดำเนินชีวิตให้ตนเองจะประสบความสำเร็จ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นิสิตยังมีความเชื่อฟังพ่อแม่ ซึ่งการที่พ่อแม่แนะนำ หรือชี้แนะแนวทางให้ถือว่าเป็นหนทางที่ดี ที่จะทำให้ชีวิตเจริญรุ่งเรือง จึงส่งผลให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตนอยู่ในระดับปานกลาง

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค

ผลการวิจัย พบว่า ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับสูงทั้งหมด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากลักษณะการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยที่ช่วยส่งเสริมและพัฒนาให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค เช่น กระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือการที่นิสิตเคยเข้ารับการฝึกงานตามสาขาวิชาของตน รวมทั้งการที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ใกล้จะสำเร็จการศึกษาและเตรียมออกไปประกอบอาชีพ นิสิตจะต้องมีการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชีวิตการทำงาน รวมทั้งนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่จะออกไปประกอบอาชีพทางการเกษตรโดยตรง เช่น เกษตรกร ถือว่าเป็นอาชีพที่มีลักษณะการทำงานที่ต้องเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน เช่น เกิดพายุ น้ำท่วม ความแห้งแล้ง โรคระบาด ราคาผลผลิตไม่คงที่ หรือการขาดแคลนทรัพยากรการผลิตต่างๆ เหล่านี้ล้วนเป็นอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นในการทำงาน ซึ่งถ้านิสิตมีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคก็จะทำให้ประสบความสำเร็จทั้งในชีวิตส่วนตัว และในการทำงาน ดังที่ Stoltz (1997: 6-7) กล่าวว่า ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคเป็นความสามารถของบุคคลในการตอบสนองต่อเหตุการณ์ในยามที่ต้องเผชิญกับความทุกข์ยาก หรือความลำบาก

วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร

ผลการวิจัย พบว่า วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์โดยรวม และรายด้าน 4 ด้าน อยู่ในระดับสูง ได้แก่ ด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร ด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร ด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน และด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ ส่วนด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ภาวะทางเศรษฐกิจที่ถดถอยในปัจจุบันนี้ อาจจะส่งผลต่อการเลือกอาชีพของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ได้ ซึ่งจากการพิจารณาข้อคำถาม พบว่า ข้อที่ถามว่า ถึงแม้จะมีอาชีพอื่นที่สามารถสร้างรายได้มากมายให้กับฉัน ฉันก็จะเลือกทำงานในสายงานทางการเกษตร อยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด จึงทำให้เห็นว่านิสิตยังไม่มั่นใจว่าจะเลือกอาชีพเป็นอาชีพในสายงานทางการเกษตรหรือไม่ และยังแสดงให้เห็นอีกว่า ในการเลือกอาชีพนั้น นิสิตให้ความสำคัญกับรายได้เป็นหลัก

การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

แบ่งออกเป็นสมมุติฐานหลักและสมมุติฐานย่อย 4 สมมุติฐาน ซึ่งปรากฏผลดังนี้

สมมติฐานหลัก ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

จากผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมมี 5 ตัวแปร ได้แก่ ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์ ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่น และเพศ มีข้อค้นพบดังนี้

1. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหามีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวม โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหาสูง จะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมสูงขึ้นด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ใกล้จะสำเร็จการศึกษา และเตรียมออกไปประกอบอาชีพ ซึ่งจะต้องมีการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชีวิตการทำงานในหลายๆ ด้าน รวมทั้งนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่จะออกไปประกอบอาชีพทางด้านการเกษตรโดยตรง เช่น เกษตรกร ซึ่งถือว่าเป็นอาชีพที่จะต้องเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน เช่น เหตุการณ์ภัยพิบัติต่างๆ ทำให้ผลผลิตเกิดความเสียหาย ราคาผลผลิตตกต่ำ หรือนโยบายทางการเกษตรที่มีการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น ซึ่งถ้านิสิตสามารถควบคุมให้ปัญหาแต่ละปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในขอบเขตได้ก็จะทำให้ปัญหาเหล่านั้นไม่กระทบต่อส่วนอื่นๆ ในการดำเนินชีวิต ดังที่ Stoltz (1997: 109-110) กล่าวว่า บุคคลที่มีความสามารถในการรับรู้ผลกระทบของปัญหาจะส่งผลให้บุคคลสามารถตอบสนองกับปัญหาว่าเป็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง สามารถจัดการกับปัญหาได้ง่าย ไม่ทำให้ชีวิตชะงักงัน และสามารถประกอบกิจการอื่นๆ ได้

2. ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวม โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรจะส่งผลให้มีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร

โดยรวมมากกว่านิสิตที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ได้รับความรู้จากการเรียนการสอนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียวอาจจะไม่ลึกซึ้ง และเกิดประสบการณ์เพียงพอที่จะทำให้นิสิตที่จะจบการศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ได้ทันทีหลังจากสำเร็จการศึกษาซึ่งนิสิตที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมเลย เมื่อออกไปทำงานอาจจะต้องเสียเวลาเพื่อไปแสวหาความรู้และฝึกฝนตนเองไปอีกระยะหนึ่ง จึงจะนำไป ใช้ประโยชน์ในการทำงานได้อย่างเต็มที่ แต่ถ้านิสิตที่ทำกิจกรรมในขณะเรียนควบคู่ไปด้วยจะได้ เปรียบ เพราะนิสิตจะได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ที่ไม่มีในห้องเรียน รวมทั้งได้รับการพัฒนาความสามารถ และทักษะต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการดำเนินชีวิตและการทำงานได้ (คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2552) ซึ่งสอดคล้องกับสีกุน นุชชา (2552) ที่กล่าวว่า กิจกรรมจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสมอง ความคิดริเริ่ม บุคลิกภาพ ทักษะฝีมือ การเข้าสู่อาชีพ และการเป็นผู้นำ เป็นต้น

3. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวม โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์สูงจะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมสูงขึ้นด้วย นั่นคือการที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีความเชื่อว่าการได้ทำงานที่เกี่ยวกับการประดิษฐ์ คิดค้น ออกแบบ และพัฒนาแนวคิดใหม่ๆ ทางการเกษตรเป็นสิ่งที่มีค่าและมีความสำคัญต่อการทำงานของตน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาชีพทางการเกษตรเป็นอาชีพที่ต้องมีการพัฒนาแนวคิดใหม่ๆ รวมทั้งการประดิษฐ์ คิดค้น หรือออกแบบเพื่อสร้างผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์จากผลผลิตเหล่านั้น จึงทำให้ผู้ที่จะทำงานในสายงานด้านนี้ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับบนพคุณ ศิริวรรณ (2530: 41-42*)* ที่กล่าวไว้ว่าเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในสังคมปัจจุบันจึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความต้องการบริการทั้งของใช้และอาหารควบคู่ไปด้วย ลักษณะการทำงานและความต้องการสิ่งของทางการเกษตรเกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้การทำงานทางการเกษตรต้องใช้เทคนิควิธีที่ซับซ้อนมากขึ้น ดังนั้นผู้ที่ทำงานในสายงานนี้ต้องพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเทคนิควิธีการในงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ อยู่เสมอ

4. ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่นมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวม โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่นสูงจะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมสูงขึ้นด้วย นั่นคือการที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีความเชื่อว่าการได้

ทำงานที่ได้ให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์บุคคลอื่นๆ ให้ได้รับประโยชน์เป็นสิ่งที่มีค่าและมีความสำคัญต่อการทำงานของตน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อาชีพในสายงานทางการ เกษตรเป็นอาชีพหลักที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาตั้งแต่โบราณ การที่ประชาชนในประเทศมีปัจจัย 4 ที่ใช้ในการอุปโภคบริโภคนั้นส่วนใหญ่มาจากผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งบุคคลที่จะเข้าทำงานในสายงานนี้ต้องให้ความสำคัญกับการได้ช่วยเหลือ หรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคล นั้นก็คือการได้สร้าง พัฒนา หรือส่งเสริมให้ผลผลิตทางการเกษตรเกิดประโยชน์ต่อประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งที่เปิดสอนคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดไว้ว่า สร้างคนที่มีปัญญา รู้เหตุรู้ผล อยู่ในคุณธรรม และมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม ร่วมพัฒนากับชุมชน และรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อให้เป็นกลไกสำคัญในการนำประเทศไปสู่ความผาสุกและมั่นคง

5. เพศมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เพศชายมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เพศหญิง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก เพศชายมีลักษณะเฉพาะ ตัวที่แตกต่างจากเพศหญิง เช่น มีความสนใจในพฤติกรรมที่กล้าหาญ และการผจญภัย ชอบงานกลางแจ้ง และกิจกรรมที่ต้องเคลื่อนไหว ซึ่งอาชีพในกลุ่มเกษตรศาสตร์บางอาชีพต้องการผู้ที่มีคุณลักษณะดังกล่าว เช่น อาชีพเกษตรกรปลูกพืชแบบผสมผสาน ซึ่งอาชีพนี้ต้องปฏิบัติงานกลางแจ้งตลอดวัน ต้องมีความขยันขันแข็ง เป็นต้น (กองส่งเสริมการมีงานทำ กรมการจัดหางาน, 2548) จึงทำให้คุณลักษณะของเพศชายมีความเหมาะสมที่จะทำงานในสายงานทางการเกษตรมากกว่าเพศหญิง รวมทั้ง เพศชายมุ่งความต้องการไปที่ความสำเร็จในหน้าที่การงานมากกว่าเพศหญิง (ศศิรดา โรหิตชาติ, 2552) จึงส่งผลให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เพศชายมีการเตรียมความพร้อม และวางแผนที่จะเข้าสู่อาชีพทางการเกษตร

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

จากผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร โดยรวมมี 3 ตัวแปร ได้แก่ ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร และความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน มีข้อค้นพบดังนี้

1.1 ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหามีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหาสูงจะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรสูงขึ้นด้วยทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่การทำงานในอาชีพเกษตร โดยใช้แหล่งทรัพยากรต่างๆ ในการช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทางการเกษตร อาจจะเกิดอุปสรรค หรือปัญหาต่างๆ ขึ้นได้ แต่ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา จะทำให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์รับรู้ได้ว่าตนเองสามารถควบคุมปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นโดยไม่ส่งผลกระทบหรือลุกลามไปยังส่วนอื่นๆ ของชีวิต ดังที่ Stoltz (1997: 109-110) กล่าวว่า บุคคลที่มีความสามารถในการรับรู้ผลกระทบของปัญหาจะส่งผลให้บุคคลสามารถตอบสนองกับปัญหาว่าเป็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง สามารถจัดการกับปัญหาได้ง่าย ไม่ทำให้ชีวิตชะงักงัน และสามารถประกอบกิจการอื่นๆ ได้ จนประสบความสำเร็จ

1.2 ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรจะส่งผลให้มีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยและคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ได้จัดกิจกรรมทั้งเชิงวิชาการและวิชาชีพให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ได้มีส่วนร่วมหลากหลายกิจกรรม เช่น การบรรยายพิเศษ การฝึกอบรม โครงการทัศนศึกษา การประชุมวิชาการ เป็นต้น (กองกิจการนิสิต, 2551) ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ล้วนแต่มีส่วนช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทางการเกษตรของนิสิตได้ ซึ่งสอดคล้องกับกับ พีระ เกษแก้ว (2542) ที่กล่าวไว้ว่า การที่นักศึกษาได้เคยเข้าร่วมกิจกรรมในระหว่างเรียนจะช่วยพัฒนาให้นักศึกษามีความสมบูรณ์ทั้งความรู้ทางวิชาการ วิชาชีพ และวิชาชีวิต ซึ่งจะถือได้ว่าเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์

1.3 ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร โดยมีผลเชิงลบ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนสูงจะส่งผลให้วุฒิภาวะทาง

อาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรลดลง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนสูงจะส่งผลให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เชื่อหรือรับรู้ว่าเหตุการณ์ หรือสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนนั้นเป็นผลมาจากการกระทำหรือความสามารถของตนเอง ความสำเร็จหรือความล้มเหลวที่ตนได้รับเกิดจากการกระทำของตนเอง (Rotter, 1966 cited in James, 2006: 1) จึงอาจจะทำให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีความเชื่อว่าการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่การทำงานในอาชีพเกษตรนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถ หรือการกระทำของตนเอง จึงอาจจะส่งผลให้นิสิตไม่ได้ขอรับคำปรึกษาจากอาจารย์หรือผู้ที่มีความรู้ ความชำนาญหรือเชี่ยวชาญในสาขาทางการเกษตร ดังนั้นวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรจึงลดลง

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

จากผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรมี 7 ตัวแปร ได้แก่ ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม ภูมิลำเนา (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ) ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์ เพศ และ ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน มีข้อค้นพบดังนี้

2.1 ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรจะส่งผลให้มีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ค้นคว้าหาข้อมูลที่เป็นความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับการเกษตร นอกจากนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์จะได้ความรู้เหล่านั้นจากการเรียนในห้องเรียน หรือจากการค้นคว้าจากแหล่งความรู้ต่างๆ แล้วการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรก็เป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะทำให้นิสิตได้รับความรู้ที่

เป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในการทำงานในอนาคตได้ ดังที่ นพคุณ ศิริวรรณ (2533) กล่าวว่า ประสบการณ์หรือการเรียนรู้ของนักศึกษาที่เป็นประโยชน์จริงๆ นั้น ไม่ได้มีเฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น แต่นักศึกษาจะเรียนรู้และหาประสบการณ์ของชีวิตที่มีประโยชน์จริงๆ ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นการปรุงแต่งเสริมสร้างความรู้ของตนเองให้สมบูรณ์ และได้ชื่อว่าเป็นปัญญาชนอันแท้จริง

2.2 ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหามีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหาสูงจะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรสูงขึ้นด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ใกล้จะสำเร็จการศึกษาและเตรียมตัวเพื่อไปประกอบอาชีพ ซึ่งการค้นคว้าหาข้อมูลที่เป็นความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับการเกษตรก็เป็นการเตรียมความพร้อมอย่างหนึ่ง แต่ว่าในการค้นคว้าหาข้อมูลนั้นนิสิตอาจประสบกับปัญหาหรืออุปสรรคที่ทำให้เกิดความท้อแท้ หรือหมดกำลังใจได้ แต่ถ้านิสิตมีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหาสูงจะส่งผลให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดเชิงบวกต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้น พยายามหาวิธีแก้ไขปัญหา และมีสติสัมปชัญญะสามารถแก้ไขปัญหาได้ในสภาวะคับขัน ดังที่ Stoltz (1997: 109-110) กล่าวว่า บุคคลที่มีความสามารถในการรับรู้ผลกระทบของปัญหาจะส่งผลให้บุคคลสามารถตอบสนองกับปัญหาว่าเป็นปัญหาที่เฉพาะเจาะจง สามารถจัดการกับปัญหาได้ง่าย ไม่ทำให้ชีวิตชะงักงัน และสามารถประกอบกิจการอื่นๆ ได้ จนประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ มัณฑรา ธรรมบุศย์ (2544: 15) ที่กล่าวไว้ว่า เมื่อเผชิญกับปัญหาร้ายแรง ผู้ที่มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสูงจะมีสติในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง โดยที่ปัญหาเหล่านั้นจะไม่ส่งผลกระทบไปยังการดำเนินชีวิตด้านอื่นๆ

2.3 ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุมมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุมสูงจะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรสูงขึ้นด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมา จากในการค้นคว้าหาข้อมูลที่เป็นความรู้ต่างๆ ทางการเกษตร นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์อาจประสบกับปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ ที่เกิดขึ้นทำให้ไม่สามารถค้นคว้าหาข้อมูลต่างๆ ได้ เช่น นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

อาจจะกำลังประสบปัญหาในการเรียน ปัญหาครอบครัว หรือปัญหาส่วนตัวอื่นๆ เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้อาจจะเป็นปัจจัยที่ทำให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ไม่มีเวลา หรือไม่อยากที่จะค้นคว้าหาข้อมูลที่เป็นความรู้ทางการเกษตรเพื่อนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคต แต่ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุมสูง จะส่งผลให้นิสิตชั้นปีที่ 4 คณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์สามารถหาวิธีการแก้ปัญหา หรือรับมือกับอุปสรรคต่างๆ ได้จนประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับที่ Stoltz (1997: 109-110) กล่าวไว้ว่า ผู้ที่มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุมสูงจะสามารถควบคุมตนเองให้ผ่านพ้นเหตุการณ์ ความยากลำบาก หรืออุปสรรค โดยไม่ย่อท้อหรือล้มเลิก และพยายามหาทางออกให้กับอุปสรรคที่ตนเองประสบอยู่ได้

2.4 ภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 คณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่มีพื้นที่ทำการเกษตรมากกว่าภาคอื่นๆ และยังเป็นภาคที่มีปัญหาทางการเกษตรมากกว่าภาคอื่นๆ เช่น ปัญหาความแห้งแล้ง ปัญหาผลผลิตตกต่ำ เป็นต้น (นิรนาม, 2541) จึงอาจทำให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องแสวงหาข้อมูลที่เป็นความรู้ต่างๆ ทางการเกษตร เพื่อที่จะนำความรู้เหล่านั้นไปใช้ในการแก้ ปัญหาและพัฒนาการเกษตรในภูมิภาคของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาและปณิธานของทุกคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งที่ทำการศึกษา ซึ่งกำหนดไว้ว่า มุ่งมั่นผลิตบัณฑิตที่เพียบพร้อมไปด้วยความรู้ ความสามารถ และถ่ายทอดความรู้สู่สังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่น ชุมชน และประเทศชาติ

2.5 ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์สูงจะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรสูงขึ้นด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาชีพทางการเกษตรเป็นอาชีพที่ต้องมีการพัฒนาแนวคิดใหม่ๆ รวมทั้งการประดิษฐ์ คิดค้น หรือออกแบบเพื่อสร้างผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์จากผลผลิตเหล่านั้น จึงทำให้ผู้ที่จะทำงานในสายงานด้านนี้ต้องใช้

ความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน ซึ่งการที่จะประดิษฐ์คิดค้น หรือพัฒนาแนวคิดใหม่ๆ ทางการเกษตรได้นั้น จำเป็นต้องมีการค้นคว้าหรือแสวงหาข้อมูลที่เป็นความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเกษตร เพื่อที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาเป็นพื้นฐานหรือเป็นแนวคิดในการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งต่างๆ ดังที่ อารี พันธ์มณี (2544: 45-46) กล่าวไว้ว่า บุคคลที่มีความคิดสร้างสรรค์จะเป็นผู้ที่สนใจศึกษา ค้นคว้า สำรวจสิ่งต่างๆ อย่างกว้างขวางทั้งในตำราและเอกสารต่างๆ และมักจะสนใจศึกษาใฝ่หาความรู้เพื่อประเทืองสติปัญญาของตนเองเสมอ และสอดคล้องกับ นภา แก้วศรีงาม (2547) ที่กล่าวไว้ว่า ความคิดสร้างสรรค์สร้างให้บุคคลไม่อยู่กับที่ และบ่มเพาะความขยัน คนที่มีความคิดสร้างสรรค์จะเป็นผู้ที่ทำงานหนัก มีสมาธิ สามารถทำงานได้นาน มีความขยัน และกระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็น ค้นคว้า และทดลองสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ

2.6 เพศมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เพศชายมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 คณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เพศหญิง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ดังที่ ศศิรดา โรหิตชาติ (2552) กล่าวไว้ว่า เพศชายจะมุ่งความต้องการไปที่ความสำเร็จในหน้าที่การงานมากกว่าเพศหญิง จึงอาจจะส่งผลให้นิสิตเพศชายมีการค้นคว้าข้อมูลที่เป็นความรู้ต่างๆ ทางการเกษตร เพื่อเตรียมความพร้อมในการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจของ สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2548) ได้ทำการสำรวจพฤติกรรมการอ่านหนังสือเพื่อเพิ่มพูนความรู้ของคนไทย พบว่า อัตราการอ่านหนังสือของเพศชายคิดเป็นร้อยละ 71.6 ซึ่งสูงกว่าเพศหญิงซึ่งมีอัตราการอ่านหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 66.7 และเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2540) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาความรู้ ความสามารถในวิชาชีพของแต่ละคนนั้น จำเป็นต้องมีการติดตามข้อมูลข่าวสารที่เป็นความรู้ต่างๆ และเรียนรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดความชำนาญและรอบรู้มากที่สุด

2.7 ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร โดยมีผลเชิงลบ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 คณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนสูงจะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรลดลง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตมีความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนสูงจะส่งผลให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เชื่อหรือรับรู้ว่าเหตุการณ์ หรือสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตนนั้นเป็นผลมาจากการกระทำหรือความสามารถของตนเอง ความสำเร็จหรือความล้มเหลวที่ตนได้รับเกิดจากการกระทำของตนเอง (Rotter, 1966 cited in James, 2006: 1) จึงอาจทำให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่ม

เกษตรศาสตร์มีความเชื่อว่า การค้นคว้าหาข้อมูลที่เป็นความรู้ต่างๆ เกี่ยวกับการเกษตร นิสิตสามารถค้นคว้าหาข้อมูลต่างๆ ด้วยตนเอง แต่ในบางครั้งการค้นคว้าหาข้อมูลต่างๆ จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ หรือความร่วมมือจากบุคคลรอบข้าง เช่น เพื่อน อาจารย์ หรือหน่วยงานต่างๆ เป็นต้น เพื่อที่ได้ข้อมูลที่หลากหลาย และทันสมัย ดังที่ ดวงกมล สินเพ็ง (2545) กล่าวว่า การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต้องเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะทางสังคม ทักษะการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ทักษะการแก้ปัญหาร่วมกัน รวมทั้งพัฒนาการเรียนรู้ทางวิชาการร่วมกันด้วย

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

จากผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรมี 8 ตัวแปร ได้แก่ ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์ ภูมิลำเนา (ภาคกลาง) ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีวิสัยทัศน์ จำนวนพี่น้อง และเขตที่อยู่อาศัย มีข้อค้นพบดังนี้

3.1 ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่นมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่นสูงจะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรสูงขึ้นด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อาชีพในสายงานทางการเกษตรเป็นอาชีพหลักที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาตั้งแต่โบราณ การที่ประชาชนในประเทศมีปัจจัย 4 ที่ใช้ในการอุปโภคบริโภคนั้นส่วนใหญ่มาจากผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งบุคคลที่จะเข้าทำงานในสายงานนี้ต้องให้ความสำคัญกับการได้ช่วยเหลือ หรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคล นั่นก็คือการได้สร้าง พัฒนา หรือส่งเสริมให้ผลผลิตทางการเกษตรเกิดประโยชน์ต่อประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับที่ ดุษฎี โยเหลา และคณะ (2543: 83-88) กล่าวไว้ว่า การประกอบอาชีพทางการเกษตรให้ประสบความสำเร็จนั้น บุคคลที่ประกอบอาชีพต้องมีน้ำใจและเอื้อเฟื้อต่อกัน เช่น บุคคลที่เป็นเกษตรกร อาจมีการนำความรู้ด้านการเกษตรมาแลกเปลี่ยนกัน ช่วยกันหาทางแก้ปัญหา หรืออาจจะช่วยโดยกันลงแรงเพื่อเป็นการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เช่น ช่วยกันลงแขกเกี่ยวข้าว เป็นต้น หรือบุคคลที่ประกอบอาชีพเป็นนักวิชาการเกษตร หรือ

นักส่งเสริมการเกษตร ฯลฯ จะต้องเป็นผู้ที่ถ่ายทอดความรู้ และวิทยาการใหม่ๆ เพื่อช่วยให้เกษตรกรพัฒนาผลผลิตที่มีคุณภาพ เป็นต้น รวมทั้งผู้ที่ประกอบอาชีพในสายงานทางการเกษตรทุกคนต้องช่วยกันพัฒนาการเกษตรของประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า และช่วยให้ประชาชนในประเทศอยู่ดีกินดีต่อไป ดังนั้นเมื่อนิสิตมีค่านิยมในการทำงานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพแล้ว ก็อาจจะส่งผลให้นิสิตเลือกอาชีพที่จะทำหลังจากสำเร็จการศึกษาเป็นอาชีพทางการเกษตร

3.2 ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหามีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหาสูงจะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรสูงขึ้นด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ใกล้จะสำเร็จการศึกษาและเตรียมตัวเพื่อไปประกอบอาชีพ นิสิตอาจจะประสบกับปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ เช่น ไม่มีงานรองรับกับสาขาที่จบ หรือปัญหาทางเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นต้น จึงอาจทำให้เกิดความท้อแท้ หรือหมดกำลังใจที่จะเลือกประกอบทางการเกษตรเมื่อสำเร็จการศึกษา แต่ถ้านิสิตมีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหาสูง จะส่งผลให้นิสิตมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดเชิงบวกต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้น พยายามหาวิธีแก้ไขปัญหา และมีสติสัมปชัญญะสามารถแก้ไขปัญหาได้ในสภาวะคับขัน ดังที่ มัณฑรา ธรรมบุศย์ (2544: 15) กล่าวไว้ว่า เมื่อเผชิญกับปัญหาร้ายแรง ผู้ที่มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสูงจะมีสติในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง โดยที่ปัญหาเหล่านั้นจะไม่ส่งผลกระทบไปยังการดำเนินชีวิตด้านอื่นๆ

3.3 ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์สูงจะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรสูงขึ้นด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากค่านิยมในการทำงานเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลสามารถวางแผนในการเลือกงานหรืออาชีพ รวมทั้งเป็นสิ่งที่กำหนดว่าบุคคลจะเลือกงานหรือเลือกประกอบอาชีพใด (Ginzberg, 1967) ดังนั้นการที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์สูงนั้นก็อาจจะส่งผลให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เลือกที่จะประกอบอาชีพในสายงายทางการเกษตรได้ ดังที่ ดุษฎี โยเหลา และคณะ (2543: 85-86) กล่าวไว้ว่า การมี

ความคิดสร้างสรรค์ถือว่าเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่สำคัญต่อการประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยการทำงานนั้นนอกจากการเรียนรู้ และปฏิบัติตามสิ่งที่ตนได้เรียนมานั้นอาจจะไม่เพียงพอ เพราะปัญหาบางอย่างที่เกิดขึ้นจากการทำงาน ไม่สามารถใช้วิธีการเดิมๆ ในการแก้ปัญหาได้ ดังนั้นการที่บุคคลมีความคิดสร้างสรรค์ จะทำให้สามารถหาแนวทางในการแก้ปัญหา หรือใช้ในการพัฒนาผลงานใหม่ๆ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมได้

3.4 ภูมิลำเนาในภาคกลางมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลางจะมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ภาคกลางเป็นภูมิภาคที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดของประเทศ ลักษณะของพื้นที่เป็นที่ราบ และมีแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่าน จึงส่งผลให้ภูมิภาคนี้สามารถทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี และการทำการเกษตรของภูมิภาคนี้ถือว่าดีกว่าภูมิภาคอื่นๆ (นิรนาม, 2541) จึงทำให้ภูมิภาคนี้มีปัจจัยทางสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพทางการเกษตร จึงอาจจะส่งผลให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่มีภูมิลำเนาในภาคกลางเลือกที่จะประกอบอาชีพทางการเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับ สุภัททา ปิณฑะแพทย์ (2548) กล่าวไว้ว่า การที่บุคคลจะเลือกประกอบอาชีพใดนั้นการวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะทำให้มองเห็นโอกาสการได้งาน ความก้าวหน้า และความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นต้น

3.5 ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรจะส่งผลให้มีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก มหาวิทยาลัยและคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ได้จัดกิจกรรมทั้งเชิงวิชาการและวิชาชีพให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ได้มีส่วนร่วมหลากหลายกิจกรรม เช่น การบรรยายพิเศษ การฝึกอบรม โครงการทัศนศึกษา การประชุมวิชาการ เป็นต้น (กองกิจการนิสิต, 2551) ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้ล้วนแต่มีส่วนช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทางการเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ จึงอาจทำให้

นิสิตเกิดความมั่นใจว่ามีความรู้ ความสามารถ หรือความเชี่ยวชาญเพียงพอที่จะทำงานในสายงานนี้และประสบความสำเร็จได้

3.6 ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีวิสัยทัศน์มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีวิสัยทัศน์สูงจะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรสูงขึ้นด้วย นั่นคือ การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เชื่อว่าการได้ทำงานที่ต้องใช้ความ สามารถในการคาดการณ์เหตุการณ์ล่วงหน้าที่จะเกิดขึ้น เพื่อวางแผนการทำงานทางการเกษตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสังคม เป็นสิ่งที่มีค่าและมีความสำคัญต่อการทำงานของตน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตมีค่านิยมในการทำด้านการเกษตรด้านการมีวิสัยทัศน์นี้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้ที่จะทำงานในอาชีพทางการเกษตรให้ประสบความสำเร็จ ดังที่ ดุษฎี โยเหลา และคณะ (2543: 83-88) กล่าวว่า เนื่องจากสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลายๆ ด้าน เช่น ความต้องการของผู้บริโภค ราคาสินค้า เทคโนโลยี สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลให้บุคคลที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรต้องก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง ต้องเป็นผู้ที่สามารถมองเหตุการณ์ในอนาคต รวมทั้งสามารถวางเป้าหมายของชีวิตและการทำงานของตนให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้ ดังนั้นเมื่อนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีค่านิยมในการทำงานที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพแล้วก็อาจจะส่งผลให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เลือกอาชีพที่จะทำหลังจากสำเร็จการศึกษาเป็นอาชีพเกษตร

3.7 จำนวนพี่น้องมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร โดยมีผลเชิงลบ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีจำนวนพี่น้องหลายคนจะส่งผลให้มีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรลดลง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีจำนวนพี่น้องหลายคนอาจทำให้ค่าใช้จ่ายในครอบครัวมีสูง (ธนิต โสรัตน์, 2552) ดังนั้นการที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์กำลังจะจบการศึกษาจึงเป็นความหวังของครอบครัวที่จะช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายต่างๆ ได้ เช่น ถ้าเป็นลูกคนโต ก็อาจจะต้องส่งน้องๆ เรียนแทนพ่อแม่ เป็นต้น แต่จากสภาพการจ้างงานในปัจจุบันมีจำนวนลดลง เนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอย จึงอาจส่งผลให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่กำลังจะจบการศึกษาเลือกอาชีพที่จะทำไม่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียนมาเพราะว่า ต้องการทำงานเพื่อให้ตนเองมีรายได้ไปใช้และจุนเจือครอบครัว

3.8 เขตที่อยู่อาศัยมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร โดยมีผลเชิงลบ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่มีเขตที่อยู่อาศัยในเขตเมืองจะมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรน้อยกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่มีเขตที่อยู่อาศัยในเขตชนบท ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคนในชนบทส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เพราะการเกษตรเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับดิน น้ำ และอากาศเป็นอย่างมาก ซึ่งสภาพแวดล้อม และทรัพยากรทางธรรมชาติในชนบทเหมาะกับการประกอบอาชีพทางการเกษตร จึงส่งผลให้คนในชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร ส่วนคนที่อาศัยอยู่ในเมือง ส่วนใหญ่แล้วจะไม่ทำการเกษตร เพราะวิถีชีวิตประจำวันของคนในเมืองไม่ต้องอาศัยธรรมชาติมากเท่ากับคนในชนบท ซึ่งวิถีชีวิตคนในเมืองมักถือกันว่าเจริญแล้ว จึงทำให้คนในเมืองส่วนใหญ่นิยมประกอบอาชีพในภาคอุตสาหกรรม การค้าขาย และการบริการ เป็นต้น (นิรนาม, 2541) จึงอาจจะส่งผลให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่มีเขตที่อยู่อาศัยในเขตชนบทเลือกอาชีพที่จะทำหลังจากสำเร็จการศึกษาเป็นอาชีพที่เกี่ยวกับการเกษตร

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

จากผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนมี 4 ตัวแปร ได้แก่ ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา และค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์ มีข้อค้นพบดังนี้

4.1 ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรจะส่งผลให้มีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรจะส่งผลให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ได้พัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทางการ

เกษตร รวมทั้งยังจะช่วยให้นิสิตได้เกิดความเข้าใจในตนเองมากขึ้นว่าตนเองมีความสนใจหรือความชอบเกี่ยวกับการเกษตรมากน้อยเพียงใด ดังที่ พีระ เกษแก้ว (2542) กล่าวว่า การที่นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมจะทำให้ตนเองได้มีโอกาสประเมินตนเองว่าตนมีจุดเด่น จุดด้อยอะไรบ้าง รวมทั้งอาจทำให้ทราบได้ว่าจริงๆ แล้วตนเองมีความถนัด และชอบอะไร เป็นต้น

4.2 ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุมมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุมสูงจะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนสูงขึ้นด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์จะมีความเข้าใจในตนเองเกี่ยวกับความสนใจ ความชอบ และการมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรหรือไม่นั้น นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์อาจจะกำลังประสบปัญหา หรือพบกับอุปสรรคที่ทำให้ตนไม่สามารถเห็นภาพรวมของตนเองได้อย่างชัดเจน ซึ่งปัญหานี้อาจจะเป็นอุปสรรคให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ยังไม่มีความพร้อมที่จะเข้าทำงานในอาชีพทางการเกษตรได้ แต่ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุมสูง จะส่งผลให้นิสิตสามารถหาวิธีการแก้ปัญหา หรือรับมือกับอุปสรรคต่างๆ ได้จนประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับที่ Stoltz (1997: 109-110) กล่าวไว้ว่า ผู้ที่มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุมสูงจะสามารถควบคุมตนเองให้ผ่านพ้นเหตุการณ์ ความยากลำบาก หรืออุปสรรค โดยไม่ย่อท้อหรือล้มเลิกและพยายามหาทางออกให้กับอุปสรรคที่ตนเองประสบอยู่ได้

4.3 ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหามีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุมสูงจะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนสูงขึ้นด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์จะมีความเข้าใจในตนเองเกี่ยวกับความสนใจ ความชอบ และการมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตรหรือไม่นั้น นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์อาจจะกำลังประสบปัญหา หรือพบกับอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถเห็นภาพรวมของตนเองได้อย่างชัดเจน จึงอาจทำให้เกิดความท้อแท้ หรือหมดกำลังใจที่จะเลือกประกอบอาชีพเกษตรเมื่อสำเร็จการศึกษา แต่ถ้านิสิตมีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหาสูง จะส่งผลให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดเชิงบวกต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้น พยายามหาวิธีแก้ไข

ปัญหา มีสติสัมปชัญญะสามารถแก้ไขปัญหาได้ในสภาวะคับขัน รวมทั้งสามารถจัดการกับปัญหาไม่ให้ส่งผลกระทบไปยังการดำเนินในส่วนอื่น ดังที่ มัณฑรา ธรรมบุศย์ (2544: 15) กล่าวไว้ว่า เมื่อเผชิญกับปัญหาร้ายแรง ผู้ที่มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสูงจะมีสติในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้สำเร็จได้ด้วยตนเอง โดยที่ปัญหาเหล่านั้นจะไม่ส่งผลกระทบไปยังการดำเนินชีวิตด้านอื่นๆ

4.4 ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์สูงจะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนสูงขึ้นด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อาชีพในสายงานทางการเกษตรเป็นอาชีพที่ต้องมีการพัฒนาแนวคิดใหม่ๆ รวมทั้งการประดิษฐ์ คิดค้น หรือออกแบบ เพื่อสร้างผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์จากผลผลิตเหล่านั้น จึงทำให้ผู้ที่จะทำงานในสายงานด้านนี้ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน ดังนั้นเมื่อนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ให้ความสำคัญกับการทำงานที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์แล้วก็แสดงว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เกิดความเข้าใจว่าตนเองมีความสนใจ และความชอบอย่างไร จึงอาจจะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนสูงขึ้นด้วย

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

จากผลการวิจัย พบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการมี 6 ตัวแปร ได้แก่ ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์ และเพศ มีข้อค้นพบดังนี้

5.1 ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรจะส่งผล

ให้มีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการมากกว่านิสิตที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เคยเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรจะช่วยให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์สามารถประเมินได้ว่าตนเองมีความเหมาะสมหรือความพร้อมที่จะประกอบอาชีพในสายงานทางการเกษตรหรือไม่ เช่น การเข้าร่วมโครงการเส้นทางสู่อาชีพ (กองกิจการนิสิต, 2551) เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่กำลังจะจบการศึกษาจากคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ได้รู้จักวิชาชีพที่จะนำความรู้ทางการเกษตรไปใช้ รวมทั้งให้ตัวอย่างจากรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน เพื่อให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ได้ค้นหาความต้องการ หรือความถนัดของตนเองเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและเป็นการเลือกแนวทางที่ต้องการเมื่อสำเร็จการศึกษา เป็นต้น ดังที่ พีระ เกษแก้ว (2542) กล่าวว่า การที่นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมจะทำให้ตนเองได้มีโอกาสประเมินตนเองว่าตนมีจุดเด่น จุดด้อยอะไรบ้าง รวมทั้งอาจทำให้ทราบได้ว่าจริงๆ แล้วตนเองมีความถนัด และชอบอะไร เป็นต้น

5.2 ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหามีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหาสูงจะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการสูงขึ้นด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ประเมินความรู้ ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ ความถนัด สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของตนเองว่ามีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกับการเลือกประกอบอาชีพเกษตรหรือไม่นั้น อาจจะเกิดอุปสรรค หรือปัญหาต่างๆ ขึ้น ทำให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ไม่สามารถประเมินตนเองได้ถูกต้องตามความเป็นจริง แต่ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา จะทำให้นิสิตรับรู้ได้ว่าตนเองสามารถควบคุมปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นโดยไม่ส่งผลกระทบหรือลุกลามไปยังส่วนอื่นๆ ของชีวิต ดังที่ Stoltz (1997: 121) กล่าวว่า บุคคลที่มีความสามารถในการรับรู้ผลกระทบของปัญหาจะส่งผลให้บุคคลสามารถตอบสนองกับปัญหาว่าเป็นปัญหาที่เฉพาะ เจาะจง สามารถจัดการกับปัญหาได้ง่าย ไม่ทำให้ชีวิตชะงักงัน และสามารถประกอบกิจการอื่นๆ ได้

5.3 ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวมมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีสำนึกต่อ

ส่วนรวมสูงจะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการสูงขึ้นด้วย นั่นคือ การที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีความเชื่อว่าการได้ทำงานที่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนา ป้องกัน หรืออนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติให้คงอยู่เป็นสิ่งที่มีค่าและมีความสำคัญต่อการทำงานของตน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อาชีพในสายงานทางการเกษตรมีลักษณะการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การสังเกต การวิเคราะห์ การวิจัย การผลิต การป้องกัน การส่งเสริม การเผยแพร่ การจัดการ การอนุรักษ์ และการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ ประมง และป่าไม้ (UNESCO, 1997 อ้างใน สปิยาภัทร์ วิบูลย์ศรีสัจจะ, ม.ป.ป.) ซึ่งการมีสำนึกต่อส่วนรวมถือว่าเป็นคุณลักษณะหนึ่งที่สำคัญสำหรับผู้ที่จะประกอบอาชีพในสายงานนี้ จึงอาจจะส่งผลให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์สามารถที่จะประเมินตนเองได้ว่าตนมีความเหมาะสมที่จะเลือกประกอบอาชีพทางการเกษตรหรือไม่

5.4 ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุมมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุมสูงจะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการสูงขึ้นด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการที่นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ประเมินความรู้ ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ ความถนัด สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของตนเองว่ามีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกับการเลือกประกอบอาชีพเกษตรหรือไม่นั้น อาจจะเกิดอุปสรรคหรือปัญหาต่างๆ ขึ้น ทำให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ไม่สามารถประเมินตนเองได้ถูกต้องตามความเป็นจริง แต่ถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุมสูง นิสิตจะสามารถควบคุมตนเองให้ผ่านพ้นเหตุการณ์ ความยากลำบาก หรืออุปสรรค โดยไม่ย่อท้อหรือล้มเลิก และพยายามหาทางออกให้กับอุปสรรคที่ตนเองประสบอยู่ได้ (Stoltz, 1997: 109-110)

5.5 ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ โดยมีผลเชิงบวก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถ้านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีระดับค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์สูงจะส่งผลให้วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการสูงขึ้นด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอาชีพในสายงานทางการเกษตรเป็นอาชีพที่ต้องมีการพัฒนาแนวคิดใหม่ๆ รวมทั้งการประดิษฐ์ คิดค้น หรือออกแบบ เพื่อสร้างผลผลิตทางการเกษตรเพื่อให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์จากผลผลิตเหล่านั้น จึงทำให้ผู้ที่จะทำงานในสายงานด้านนี้ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน

รวมทั้ง ดังที่ Sternberg (1996 อ้างใน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2549: 39) กล่าวว่า ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ และประเมินสิ่งต่างๆ ได้ รวมทั้งมีความ สามารถในการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ จึงอาจจะส่งผลให้นิสิตที่มีค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะหรือความสามารถในการวิเคราะห์ และประเมินสิ่งต่างๆด้วย ดังนั้นจึงส่งผลให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์สามารถประเมินได้ว่าตนเองมีความรู้ ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ ความถนัด สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมเหมาะสมหรือสอดคล้องกับการเลือกประกอบอาชีพทางการเกษตรเมื่อสำเร็จการศึกษา

5.6 เพศมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เพศชายมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เพศหญิง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเพศชายมีลักษณะบางอย่างที่โดดเด่นกว่าเพศหญิง เช่น ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และประเมินสิ่งต่างๆ ที่มีความซับซ้อน และลึกซึ้ง รวมทั้งมีเหตุผล เฉลียวฉลาด รอบรู้ (วารุณี ภูริสินสิทธิ์, 2545) และ อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์ (2550) กล่าวว่า เพศชายมีความสามารถในด้านการวิจัยและการค้นคว้ามากกว่าเพศหญิง ซึ่งคุณลักษณะที่โดดเด่นของเพศชายเหล่านี้จึงอาจส่งผลให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เพศชายสามารถประเมินความรู้ ความสามารถ ความสนใจ บุคลิกภาพ ความถนัด สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของตนเองว่ามีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกับการเลือกประกอบอาชีพทางการเกษตรเมื่อสำเร็จการศึกษาได้มากกว่าเพศหญิง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค และวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ และเพื่อศึกษาอิทธิพลร่วมของปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคต่อการพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 1,121 คน ขนาดกลุ่มตัวอย่างได้จากการคำนวณโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Statistical Power Analysis คำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างและเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ตามจำนวนนิสิตในแต่ละสาขาวิชา ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 414 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย เพื่อทำการรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 5 ตอน ดังนี้ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 7 ข้อ แบบสอบถามเกี่ยวกับค่านิยมในการทำงานเกษตร จำนวน 28 ข้อ

แบบสอบถามเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง จำนวน 20 ข้อ แบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค จำนวน 32 ข้อ และแบบสอบถามเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรจำนวน 34 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามไปขอความอนุเคราะห์เจ้าหน้าที่ที่สำนักเลขานุการของคณะเกษตร คณะประมง คณะวนศาสตร์ และคณะอุตสาหกรรมเกษตร ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในการช่วยดำเนินการเก็บข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการอธิบายรายละเอียดให้แก่เจ้าหน้าที่ของแต่ละคณะ ในวิธีการดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบง่ายกับนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการจับสลากรายชื่อของนิสิต พร้อมทั้งอธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามจนเป็นที่เข้าใจ และนัดหมายวันที่จะไปขอรับแบบสอบถามกลับคืน โดยเก็บแบบสอบถามกลับคืนมาได้จำนวน 414 ชุด พร้อมกับตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนในการตอบแบบสอบถาม จากนั้นทำการวิเคราะห์ตามกระบวนการทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณโดยใช้วิธี Enter Method

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 61.6) มีเกรดเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง 2.51 - 3.00 (ร้อยละ 39.1) ส่วนใหญ่มีจำนวนพี่น้อง 2 คน (ร้อยละ 51.7) และเป็นลูกคนที่ 1 (ร้อยละ 46.6) บิดามีอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ 41.5) มารดามีอาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว (ร้อยละ41.8) ส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัว น้อยกว่า 20,000 บาท (ร้อยละ 37.4) มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ภาคกลาง (ร้อยละ 31.6) และมีเขตที่อยู่อาศัยในเขตเมือง (ร้อยละ 63.8) ส่วนใหญ่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร (ร้อยละ 61.4)

2. ค่านิยมในการทำงานเกษตร

ผลการวิเคราะห์ค่านิยมในการทำงานเกษตร พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีค่านิยมในการทำงานเกษตรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.38) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความขยัน ($\overline{X}$ = 3.51) มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด และด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา ($\overline{X}$ = 3.20) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3. ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง

ผลการวิเคราะห์ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน อยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 4.10) และมีความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.20)

4. ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค

ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค พบว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคโดยรวม อยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.78) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง ($\overline{X}$ = 3.96) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา ($\overline{X}$ = 3.63) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

5. วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร

ผลการวิเคราะห์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวม อยู่ในระดับสูง ($\overline{X}$ = 3.45) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\overline{X}$ = 3.48) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตร ($\overline{X}$ = 3.38) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ผลการทดสอบสมมติฐาน

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 33 ตัว ร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสามารถอธิบายได้ร้อยละ 28.1 (R^2 = .281) โดยพบว่า ตัวแปรจำนวน 5 ตัวสามารถพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .05 คือ ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา และประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น และเพศ มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 33 ตัว ร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสามารถอธิบายได้ร้อยละ 17.6 (R^2 = .176) โดยพบว่า ตัวแปรจำนวน 3 ตัวสามารถพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ . 05 คือ ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร และความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 33 ตัว ร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสามารถอธิบายได้ร้อยละ 29.4 (R^2 = .294) โดยพบว่า ตัวแปรจำนวน 7 ตัวสามารถพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

.01 และ. 05 คือ ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหามีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูล และวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตนมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา ภูมิลำเนาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์ และเพศมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรของนิสิต ชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 33 ตัว ร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสามารถอธิบายได้ร้อยละ 21.6 (R^2 = .216) โดยพบว่า ตัวแปร จำนวน 8 ตัวสามารถพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 .01 และ. 05 คือ ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่นมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และเขตที่อยู่อาศัยมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา ค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านการมีวิสัยทัศน์ ภูมิลำเนาในภาคกลาง ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร และจำนวนพี่น้องมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 33 ตัว ร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสามารถอธิบายได้ร้อยละ 29.1 (R^2 = .291) โดยพบว่า ตัวแปรจำนวน 4 ตัวสามารถพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 .01 และ. 05 คือ ประสบการณ์ใน

การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม และด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหามีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ปัจจัยส่วนบุคคล ค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคสามารถร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ พบว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 33 ตัว ร่วมกันพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสามารถอธิบายได้ร้อยละ 27.1 (R^2 = .271) โดยพบว่า ตัวแปรจำนวน 6 ตัวสามารถพยากรณ์วุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 .01 และ. 05 คือ ประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์ และเพศมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง อิทธิพลของค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ ผู้วิจัยขอนำเสนอข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะบางประการที่อาจจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ ดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ค่านิยมในการทำงานเกษตรโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความขยัน ด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม และด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับสูง ส่วนด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านการช่วยเหลือผู้อื่นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีสิ่งที่ควรปรับปรุง อาจทำได้คือ มหาวิทยาลัยและคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ควรร่วมกันพัฒนาหลักสูตร หรือจัดโปรแกรมการเรียนการสอน รวมทั้งการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น การอบรม การสัมมนา การศึกษาดูงานนอกสถานที่ หรือการออกค่ายอาสาพัฒนาชนบท เป็นต้น ซึ่งอาจจะช่วยส่งเสริม หรือปลูกฝังให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เกิดค่านิยมในการทำงานเกษตรเพิ่มขึ้นต่อไป

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์มีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรในหลายๆ ด้าน ทั้งนี้ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์เป็นความเชื่อของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ว่าการได้ทำงานที่เกี่ยวกับการประดิษฐ์ คิดค้น ออกแบบ และพัฒนาแนวคิดใหม่ๆ ทางการเกษตรเป็นสิ่งที่มีค่าและมีความสำคัญต่อการทำงานของตน ดังนั้น มหาวิทยาลัยและคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ควรร่วมกันพัฒนาและส่งเสริมให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เกิดค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยอาจจะสอดแทรกเนื้อหา หรือกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ และเปิดโอกาสและส่งเสริมให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ได้พัฒนา หรือประดิษฐ์ คิดค้นผลงานของตนให้ออกมาเป็นรูปธรรมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความซื่อสัตย์อยู่ในระดับสูง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มี 2 ข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ข้อการไม่โกหก ไม่หลอกลวงบุคคลอื่น และข้อการไม่มีอคติต่อเพื่อนร่วมงาน ดังนั้น มหาวิทยาลัยและคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ควรส่งเสริม และพัฒนาให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความซื่อสัตย์เพิ่มสูงขึ้น โดยอาจจะจัดกิจกรรม หรือสอดแทรกเนื้อหาในบทเรียนที่จะช่วยพัฒนาให้นิสิตมีความซื่อสัตย์ รวมทั้งมหาวิทยาลัยและคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ควรร่วมมือกับผู้ปกครองของนิสิตในการปลูกฝังค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความซื่อสัตย์อย่างต่อเนื่อง เช่น การจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม หรือ การจัดโครงการเกี่ยวกับธรรมะ เป็นต้น

4. จากผลการวิจัยที่พบว่า ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตนมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรในด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร และด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร ซึ่งวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรทั้ง 2 ด้านนี้ เป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อที่เข้าสู่การทำงานในอาชีพเกษตร โดยการค้นคว้า รวบรวมข้อมูลที่เป็นความรู้ต่างๆ ทางการเกษตร รวมทั้งการขอรับคำปรึกษาจากอาจารย์ หรือบุคคลที่ประกอบอาชีพในสายงานทางการเกษตร ดังนั้น อาจารย์ควรเปิดโอกาสให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ได้เข้าพบเพื่อขอรับคำปรึกษา รวมทั้งการจัดเวทีหรือกิจกรรมต่างๆ ที่ให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ ได้มีโอกาสพูดคุย หรือพบปะกับอาจารย์ หรือบุคคลที่ทำงานในอาชีพทางการเกษตร รวมทั้งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะช่วยส่งเสริมให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ที่เป็นประโยชน์ซึ่งกันและกัน และชี้ให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เห็นว่าการเรียน หรือการทำงานให้ประสบความสำเร็จนั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับความสามารถของตนเองแล้ว การได้รับคำแนะนำ การชี้แนะ หรือความช่วยเหลือจากบุคคลรอบข้างก็เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ประสบความสำเร็จทั้งในเรื่องการเรียน และการทำงานต่อไปในอนาคต

5. จากผลการวิจัยที่พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง และพบว่า ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหามีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรในทุกๆ ด้าน และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุมมีอิทธิพลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการแสวงหาข้อมูลและวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร ด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน และด้านการเลือกอาชีพอย่างมีหลักการ ดังนั้น มหาวิทยาลัยและคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ควรร่วมกันส่งเสริม และพัฒนาความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค โดยอาจจะสอดแทรกเนื้อหาในบทเรียน หรือจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่างๆ เช่น การฝึกอบรมหรือการเข้าค่ายเพื่อพัฒนาความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค เป็นต้น

6. จากผลการวิจัยที่พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรโดยรวมอยู่ในระดับสูง และวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรรายด้านนั้น พบว่า ด้านความมั่นคงในการเลือกเข้าสู่อาชีพเกษตรอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านอื่นๆ อยู่ในระดับสูง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีข้อคำถามหลายข้อที่อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น มหาวิทยาลัยและคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ควรพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน โดยมีการสอดแทรกเนื้อหาในบทเรียน หรือกิจกรรมต่างๆ ที่จะช่วยให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มี

ทัศนคติที่ดีต่ออาชีพทางการเกษตร และส่งเสริมให้นิสิตเห็นถึงประโยชน์และความสำคัญของอาชีพเกษตรที่มีต่อประเทศ โดยอาจจะจัดกิจกรรมให้นิสิตได้เข้าไปมีส่วนร่วมโดยการฝึกปฏิบัติหรือเข้าไปศึกษาการทำงานของอาชีพต่างๆ ตามสาขาวิชาทางการเกษตรที่นิสิตศึกษาอยู่อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งควรมีการให้นิสิตได้ฝึกปฏิบัติจริงตามสาขาวิชาที่เรียนอยู่ เพื่อเป็นการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทางการเกษตรให้เพิ่มสูงขึ้น

7. จากผลการวิจัยที่พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตรจะส่งผลให้มีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรในทุกๆ ด้านมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเกษตร ดังนั้นมหาวิทยาลัยและคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ควรเน้นให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรอย่างต่อเนื่องโดยอาจจัดกิจกรรมที่หลาก หลาย เช่น การอบรม การสัมมนา การศึกษาดูงานนอกสถานที่ หรือการออกค่ายอาสาพัฒนาชนบทเพื่อที่จะช่วยพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ทางการเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ให้เพิ่มสูงขึ้น

8. จากการศึกษาวิจัยที่พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เพศชายมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรในหลายๆ ด้านมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เพศหญิง ดังนั้นคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เพศหญิงมีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรเพิ่มขึ้น เช่น การพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนหรือจัดกิจกรรมที่เน้นให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์เพศหญิงได้มีส่วนร่วม และเห็นความสำคัญของการประกอบอาชีพทางการเกษตร

9. จากการศึกษาวิจัยที่พบว่า นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับสูง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีหนึ่งข้อที่มีระดับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง คือ ข้อหากปัญหาเดิมเกิดขึ้นอีก ฉันเชื่อว่าจะสามารถจัดการให้ผ่านพ้นไปได้ ส่วนข้ออื่นๆ อยู่ในระดับสูงทั้งหมด ดังนั้น มหาวิทยาลัยและคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ควรส่งเสริม และพัฒนาให้นิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์มีความรู้ ทักษะ ความสามารถ และประสบการณ์ในการจัดการกับปัญหาในรูปแบบต่างๆ โดยการจัดกิจกรรมในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การสอดแทรกเนื้อหาในบทเรียนหรือการจัดฝึกอบรม เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยกับกลุ่มผู้เรียนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่กำลังศึกษาอยู่ในสาขาทางการเกษตร เพื่อที่จะนำผลการวิจัยมาพัฒนาให้มีผู้เรียนในระดับนี้มีวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรต่อไป

2. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่อาจจะมีผลต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรเพิ่มเติม เช่น การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความคาดหวังในอาชีพ การสนับสนุนทางสังคม เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรในลักษณะการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และได้ข้อมูลในเชิงลึก และรอบด้านมากยิ่งขึ้น

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กองกิจการนิสิต. 2551. **กิจกรรมนิสิต** (Online). http://km.kasettrang.ac.th/d-kn-ed.htm, 22 มีนาคม 2552.

กองส่งเสริมการมีงานทำ กรมการจัดหางาน. 2548. **โครงสร้างมาตรฐานอาชีพ** (Online). http://www.vgnew-epd.com/ standard/ tsco/ index.asp, 1 เมษายน 2552.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2540. **ลักษณะชีวิตสู่ความสำเร็จ.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: บริษัทส.เอเชีย เพรส จำกัด.

_____. 2549. **การคิดเชิงสร้างสรรค์.** กรุงเทพมหานคร: ซัคเซสมีเดีย.

คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2552. **กิจกรรมนิสิต** (Online). http://hort.agr. ku.ac.th/activities.htm, 1 เมษายน 2552.

ดวงกมล สินเพ็ง. 2545. **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบการสืบแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม** (Online). http://www.satitm.chula.ac.th/emag/article1_1/gi.htm, 3 เมษายน 2552.

ดุษฎี โยเหลา และคณะ. 2543. **โครงการระบบการถ่ายทอดทางสังคมเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะและทักษะแก่แรงงานภาคการเกษตร: ศึกษากรณีจังหวัดน่าน.** รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เสนอสำนักงานสนับสนุนกองทุนการวิจัย. 15 มีนาคม 2543. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ธนิต โสรัตน์. 2552. **เศรษฐกิจ** (Online). http://www.dailynews.co.th/ web/html/ popup _ news/Default.aspx?Newsid=193874&NewsType=1&Template=1, 8 เมษายน 2552.

ธีระศักดิ์ กำบรรณารักษ์. 2551. **AQพลังแห่งความสำเร็จ.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บิสคิต. แปลจาก Stoltz, P. G. 1997. **Adversity Quotient: Turning Obstacles into Opportunities**. New York: John Wiley & Sons, Inc.

นพคุณ ศิริวรรณ. 2533. **เรียนเกษตรไปทำไม.** กรุงเทพมหานคร: กรมอาชีวศึกษา.

นภา แก้วศรีงาม. 2547. **ความคิดสร้างสรรค์** (Online). http://www.geocities.com /phichitnfc/ KN2.htm, 23 เมษายน 2552.

นิรนาม. 2541. **สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เล่มที่ 13 ชีวิตชนบทไทย** (Online). http://kanchanapisek .or.t /kp6/BOOK13/chapter2/t13-2-l2.htm#sect3, 3 เมษายน 2552.

บุญธรรม จิตต์อนันต์. 2540. **ส่งเสริมการเกษตร.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2543. **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล.** กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด.

ผ่องพรรณ ตรัยมงคลกูล และ ประสงค์ ตันพิชัย. 2547. **รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการการศึกษาเชิงวิพากษ์: สถานภาพและทิศทางของการศึกษาเกษตรในประเทศไทย.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

พนัส หันนาคินทร์. 2523. **การสอนค่านิยมและจริยธรรม.** พิษณุโลก: โครงการตำรา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

พีระ เกษแก้ว. 2542. **คุณค่าและความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษา** (Online). http://www.stou. ac.th/Offices/Oes/OesPage/Guide/article/n12.html, 3 เมษายน 2552.

มนตรี เพ็ชรทอง. 2536. **การเกษตรเบื้องต้น.** กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาชีววิทยา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

มัณฑรา ธรรมบุศย์. 2544. “AQ กับความสำเร็จของชีวิต.” **วารสารวิชาการ** 4: 12-17.

วารุณี ภูริสินสิทธิ์. 2545. **สตรีนิยม** (Online). http://www.midnightuniv.org/ datamid2001/ newpage17 .html, 6 เมษายน 2552.

วิฑูรย์ สิมะโชคดี. 2539. **การบริหารทรัพยากรมนุษย์ และการเพิ่มผลิตภาพ.** กรุงเทพมหานคร: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

วิทยา นาควัชระ. 2544. **วิธีเลี้ยงลูกให้ เก่ง ดี และมีสุข (IQ EQ MQ AQ).** กรุงเทพมหานคร: GoodBook.

ศศิรดา โรหิตชาติ. 2552. **คุณลักษณะของบุคคล** (Online). http://www.dpu.ac.th/ business1/ upload/tutorial/48/Ch2_OB.ppt#256,1,Chapter2, 30 มีนาคม 2552.

ศันสนีย์ ฉัตรคุปต์. 2544. **เทคนิคสร้าง IQ EQ AQ : 3Q เพื่อความสำเร็จ.** กรุงเทพมหานคร: สถาบันสร้างสรรค์ศักยภาพสมองครีเอตีฟเบรน.

ศูนย์สารสนเทศ ราชบัณฑิตยสถาน. 2542. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542** (Online). http://rirs3.royin.go.th/dictionary.asp, 15 มิถุนายน 2551.

ศูนย์กลางความรู้แห่งชาติ. 2550. **ความรู้เรื่องการเกษตร** (Online). http://www.tkc. go.th/ index. aspx?pageid=152&parent=111, 1 กรกฎาคม 2551.

สถาบันส่งเสริม และพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้. 2551. **คุณค่าแห่งอาชีพ** (Online). http://ebook.nfe.go.th/ebook/pdf/025/0025_45.pdf, 20 มิถุนายน 2551.

สมาคมเศรษฐศาสตร์เกษตรแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ และสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2539. **สรุปผลการสัมมนาเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภาคเกษตร.** กรุงเทพมหานคร.

สาโรจ บัวศรี. 2525. **เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเรื่องจริยธรรมศึกษา.** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

สีกุน นุชชา. 2552. **กิจกรรมนักศึกษาสำหรับวิทยาลัยเกษตร** (Online). http:// km. kasettrang. ac.th/d-kn-ed.htm, 22 มีนาคม 2522.

สุชาต ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2540. **เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์.** กรุงเทพมหานคร: หจก. สามลดา.

สุภัททา ปิณฑะแพทย์. 2548. **การประกอบอาชีพและการเลือกอาชีพ** (Online). http://www. supatta. haysamy.com/daily_biz_ch3.html, 1 เมษายน 2552.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2551. **มูลค่าส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตรกรรมเป็นรายเดือน** (Online). http://www.oae.go.th/statistic/export/1301Vul-GO.xls, 24 มิถุนายน 2551.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2547. **นิยามโครงการสำมะโนประชากร** (Online).http://service.nso.go.th /nso/knowledge/knowledge09/move.html, 25 ธันวาคม 2551.

_____. 2548. **สำรวจการอ่านหนังสือของคนไทย** (Online). http://portal.nso. go.th/otherWS-world-context-root/index.jsp, 16 เมษายน 2552.

_____. 2551. **สรุปผลการสำรวจภาวการณ์ทำงานของประชากร** (Online). http://service.nso.go.th/nso/nsopublish/service/lfs51/reportmay.pdf, 10 กรกฎาคม 2551.

อัจฉรา สุขารมณ์, อรพินทร์ ชูชม, และทัศนา ทองภักดี. 2540. **องค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการเลือกงานของนิสิตระดับปริญญาตรี.** กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

อารี พันธ์มณี. 2544. **การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สู่ความเป็นเลิศ.** กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์. 2550. **สมองชายและหญิง** (Online). http://www.elib-online.com/ doctors50/ child_brain002.html, 6 เมษายน 2552.

Borenstein, M., J. Cohen., and H. Rothstein. 2001. **Power and Precision** (Online). http://www.power-analysis.com/index_.html?gclid= CNzC6InK3pkCFYEvp AodGSObWA., July 25, 2008.

Crites, J. O. 1978. **Theory and Research Handbook for the Career Maturity Inventory.** 2nd ed. Monterey, CA: McGraw-Hill/CTB. cited in Walsh, W., and H. Samuel. 1988. **Career Decision Making** (Online). http://books.google.com/books, June 10, 2008.

_____. 1978b. **Theory and Research Handbook for the Career Maturity Inventory.** 2nd ed. Monterey, CA: McGraw-Hill/CTB. cited in Levinson, E. M., L. D. Ohler., S. Caswell., and K. Kiewra. 1998. "Six approaches to the assessment of career maturity." **Journal of Counseling and Development** 76: 475-482.

Gribbons, W. D. and R. P. Lohnes. 1968. "Shift in adolescents, vocational values." **The Personnel and Guidance Journal** 44: 248-252.

Ginzberg, E. 1967. **The Development of Human Resources.** New York: McGraw-Hill.

King, S. 1989. "Sex differences in a causal model of career maturity." **Journal of Counseling and Development** 68: 208-215. cited in Levinson, E. M., L. D. Ohler., S. Caswell., and K. Kiewra. 1998. "Six approaches to the assessment of career maturity." **Journal of Counseling and Development** 76: 475-482.

_____. 1990. "Background and family variables in a causal model of career maturity: comparing hearing and hearing impaired adolescents." **The Career Development Quarterly** 38: 240-260. cited in Levinson, E. M., L. D. Ohler., S. Caswell., and K. Kiewra. 1998. "Six approaches to the assessment of career maturity." **Journal of Counseling and Development** 76: 475-482.

Kornspan, A. S. and F. E. Etzel. 2001. **The Relationship of Demographic and Psychological Variables to Career Maturity of Junior College Student-Athletes** (Online). http://findarticles.com/ p/articles/mi _qa3752/is_ 200103/ai_n8948278/pg_11, June 17, 2008.

Luzzo, D. A. 1993. "Predicting career maturity of undergraduates: A comparison of personal education, and psychological factors." **Journal of College Student Development** 34: 271-275. cited in Kornspan, A. S. and F. E. Etzel. 2001. **The Relationship of Demographic and Psychological Variables to Career Maturity of Junior College Student-Athletes** (Online). http://findarticles.com/ p/articles/mi _qa3752/is_ 200103/ai_n8948278/pg_11, June 17, 2008.

_____. 1995. "Gender differences in college students career maturity and perceived barriers in career development." **Journal of Counseling and Development** 73: 319-326.

_____. 1995. "The relative contributions of self-efficacy and locus of control to the prediction of career maturity." **Department of Counselor Education** 36: 61-66.

Meyers, D. G. 1998. **Social Psychology.** Michigan: Mc Graw-Hill, Inc.

Ohler, D. L., M. E. Levinson., and M. G. Hays. 1996. "The relationship between congruence, consistency, differentiation, and career maturity among individuals with and without learning disabilities." **Journal of Employment Counseling** 33: 50-60. cited in Levinson, E. M., L. D. Ohler., S. Caswell., and K. Kiewra. 1998. "Six approaches to the assessment of career maturity." **Journal of Counseling and Development** 76: 475-482.

Ohler, D. L., M. E. Levinson., and P. Sanders. 1995. "Career maturity in young adults with learning disabilities: what employment counselors should know." **Journal of Employment Counseling** 32: 65-78. cited in Levinson, E. M., L. D. Ohler., S. Caswell., and K. Kiewra. 1998. "Six approaches to the assessment of career maturity." **Journal of Counseling and Development** 76: 475-482.

Perrone, P. A. 1965. "Values and occupational preferences of junior high school girls." **The Personnel and Guidance Journal** 44: 254-257.

Rokeach, M. 1970. **Belief Attitude and Value: A Theory of Organization and Change.** San Francisco: Jossery Bass.

Rotter, J. B. 1966. "Generalized expectancies for internal versus external control of reinforcements**." Psychological Monographs** 80: 609. cited in Wik, E. 2006. **Locus of Control** (Online). www.wik.ed.uiuc.edu, June 15, 2008.

_____. 1966. "Generalized expectancies for internal versus external control of reinforcements**." Psychological Monographs** 80: 609. cited in Rotter, J. B. 1982. **The Development and Applications of Social Learning Theory.** New York: Praeger Publishers.

_____. 1966. "Generalized expectancies for internal versus external control of reinforcements**." Psychological Monographs** 80: 609. cited in James, N. 2006. **What is Locus of Control** (Online). www.en.wikipedia.org, June 15, 2008.

Rush, F. L. 1967. **Psychology and Life.** Illinois: Scott, Foresman and Company.

Sterm, M., S. L. Norman., and A. M. Zevon. 1991. "Career development of adolescent cancer patients: Acomparative analysis." **Journal of Counseling Psychology** 38: 431-439.

Stoltz, P. G. 1997. **Adversity Quotient: Turning Obstacles into Opportunities.** New York: John Wiley & Sons, Inc.

Stoltz, P. G. 1997. **Adversity Quotient: Turning Obstacles into Opportunities.** New York: John Wiley & Sons, Inc. อ้างใน ธีระศักดิ์ กำบรรณารักษ์. 2551. **AQพลังแห่งความสำเร็จ.** กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์บิสคิต.

Super, D. E. 1955. "Personality integration through vocational counseling." **Journal of Counseling Psychology** 2: 217-226. cited in Sharf, R. S. 1992. **Appling Career Development Theory to Counseling.** California: Book/Cole.

_____. 1963c. **Toward Marking Self-Concept Theory Operational**. New York: CEEB Research Monograph. cited in Osipow, S. H., and F. L. Fitzgerald. 1996. **Theories of Career Development.** Boston: Allyn and Bacon.

_____. 1970. **Work Values Inventory.** Boston: Houghton Mifflin. cited in Isaacson, L. E. 1985. **Basic of Career Counseling.** Boston: Allyn and Bacon, Inc.

_____. 1960. **The Vocational Maturity of Ninth-Grade Boys.** New York: Teachers College Press, Columbia University. cited in Sharf, R. S. 1992. **Appling Career Development Theory to Counseling.** California: Book/Cole.

Strickland, B. R. 1977. **Personality Variables in Social Behavior.** New Jersey: Lawrence Erlbaum Associated, Inc.

Tseng, M. S., and I. C. Rhodes. 1973. "Correlates of the perception of occupational prestige." **Journal of Counseling Psychology** 20 (6): 522-527. cited in Morris, T. W., and M. E. Levinson. 1995. "Relationship between intelligence and occupational adjustment and functioning: A literature review." **Journal of Counseling and Development** 73: 503-514.

UNESCO. 1997. **International Standard Classification of Education.** (Online) www.statistik.at/web_de/static/isced_-_bildungsklassifikation_023237.pdf, November 19, 2008. อ้างใน สปิยาภัทร์ วิบูลย์ศรีสัจจะ. ม.ป.ป. **เอกสารประกอบการเรียนวิชากิจกรรมแนะแนว** (Online). http://www.act.ac.th/service//info/isced/tea9.htm, 31 กรกฎาคม 2551.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง อิทธิพลของค่านิยมในการทำงานเกษตร ความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง และความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคที่มีต่อวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรของนิสิตชั้นปีที่ 4 ของคณะในกลุ่มเกษตรศาสตร์ ซึ่งการวิจัยดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงขอความร่วมมือให้ท่านช่วยตอบแบบสอบถามทุกข้อด้วยตัวท่านเอง โดยให้ตรงตามความเป็นจริง ตรงกับความรู้สึกความคิดเห็น หรือพฤติกรรมของท่านมากที่สุด โดยท่านไม่ต้องระบุชื่อ-นามสกุล ในแบบสอบถามนี้คำตอบของท่านจะถือเป็นความลับ ผลที่ได้จะนำไปใช้เพื่อการวิจัยและนำเสนอโดยภาพรวมเท่านั้น จะไม่มีการเปิดเผยข้อมูลเป็นรายบุคคล

งานวิจัยจะสำเร็จลุล่วงไม่ได้ หากไม่ได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ข้อแนะนำ

โปรดอ่านคำชี้แจงในการตอบคำถามแต่ละตอนอย่างละเอียด

ผู้วิจัย

จิรวรรณ เจียมรัตนะ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

<u>คำชี้แจง</u> กรุณาทำเครื่องหมาย √ ลงใน ( ) เพียง 1 คำตอบ ใน 1 ข้อ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน และกรุณาตอบให้ครบทุกข้อคำถาม

1. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง

2. เกรดเฉลี่ยสะสม (จนถึงเทอมล่าสุด).....

3. จำนวนพี่น้อง (รวมตัวท่านด้วย) .....คน

4. ท่านเป็นลูกคนที่เท่าไหร่ในจำนวนพี่น้อง .....

5. อาชีพของบิดา

( ) รับราชการ ( ) เกษตรกร
( ) รัฐวิสาหกิจ ( ) รับจ้าง
( ) ค้าขาย ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....
( ) ธุรกิจส่วนตัว

6. อาชีพของมารดา

( ) รับราชการ ( ) เกษตรกร
( ) รัฐวิสาหกิจ ( ) รับจ้าง
( ) ค้าขาย ( ) แม่บ้าน
( ) ธุรกิจส่วนตัว ( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

7. รายได้เฉลี่ยของครอบครัว.....**บาท/เดือน**

8. ภูมิลำเนาเดิม

( ) ภาคเหนือ (โปรดระบุจังหวัด) .....
( ) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (โปรดระบุจังหวัด) .....
( ) ภาคกลาง (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) (โปรดระบุจังหวัด) ....
( ) ภาคใต้ (โปรดระบุจังหวัด) .....
( ) กรุงเทพมหานคร

9. เขตที่อยู่อาศัยในพื้นที่ที่ท่านอยู่

( ) เขตเมือง

( ) เขตชนบท

เขตเมือง หมายถึง พื้นที่ในกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และเขตเทศบาล
เขตชนบท หมายถึง พื้นที่ที่อยู่นอกเขตเทศบาลทั้งหมด

10. ท่านเคยเข้าร่วมการอบรม สัมมนา ประชุมวิชาการ เข้าค่าย หรือกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวกับการเกษตร หรือไม่

( ) เคย (โปรดระบุประเภทกิจกรรมที่ท่านเคยเข้าร่วม).....

( ) ไม่เคย

อาชีพเกษตร หมายถึง ลักษณะงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การสังเกต การวิเคราะห์ การวิจัย การผลิต การป้องกัน การส่งเสริม การเผยแพร่ การจัดการ การอนุรักษ์ และการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตรกรรม เลี้ยงสัตว์ ประมง และป่าไม้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับค่านิยมในการทำงานเกษตร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย √ ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ท่านให้ความสำคัญกับลักษณะของงานเหล่านี้ในการประกอบอาชีพในอนาคตอย่างไร	**สำคัญมากที่สุด**	**สำคัญมาก**	**สำคัญปานกลาง**	**สำคัญน้อย**	**สำคัญน้อยที่สุด**
การกระตุ้นให้ใช้ปัญญา 1. การได้ใช้ความสามารถทางสติปัญญาในการศึกษาค้นคว้าเพื่อสร้างผลงานทางการเกษตร					
2. การได้สร้างการทดลองเพื่อผลิตผลผลิตทางการเกษตร					
3. การได้ค้นคว้า วิจัยเพื่อพัฒนาผลผลิตทางการเกษตร					
4. การใช้ความคิดในการพัฒนาผลงานทางการเกษตรอย่างต่อเนื่อง					

ท่านให้ความสำคัญกับลักษณะของงานเหล่านี้ในการประกอบอาชีพในอนาคตอย่างไร	สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	สำคัญน้อยที่สุด
ความคิดสร้างสรรค์ 5. การได้ประดิษฐ์ คิดค้นสิ่งใหม่ๆ ทางการเกษตร					
6. การได้พัฒนาแนวคิดใหม่ๆ ทางการเกษตร					
7. การได้สร้างผลงานทางการเกษตรที่ทันสมัย					
8. การได้สร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ทางการเกษตร					
การมีวิสัยทัศน์ 9. การได้พัฒนาผลผลิตทางการเกษตรให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงยุคปัจจุบัน					
10. การได้วางแผนเพื่อพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรให้ทันสมัย					
11. การมีวิสัยทัศน์กว้างไกลที่จะพัฒนาผลผลิตทางการเกษตรให้มีคุณภาพ					
12. การได้เล็งเห็นแนวทางที่จะพัฒนาผลงานทางเกษตร					
ความขยัน 13. การมีความตั้งใจทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจนประสบความสำเร็จ					
14. การมีความเพียรพยายามในการทำงานอยู่ตลอดเวลา					
15. การให้ความทุ่มเทให้กับงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่					
16.การใช้ความพยายามในการทำงานอย่างสุดความสามารถ					
การช่วยเหลือผู้อื่น 17. การได้ช่วยให้ประชาชนอยู่ดีกินดี					
18. การได้ช่วยพัฒนาให้การเกษตรของประเทศให้มีความก้าวหน้า					
19. การได้ทำให้ประชาชนได้ใช้ผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพ					

ท่านให้ความสำคัญกับลักษณะของงานเหล่านี้ในการประกอบอาชีพในอนาคตอย่างไร	สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญน้อย	สำคัญน้อยที่สุด
20. การได้พัฒนาให้ผลผลิตทางการเกษตรมีคุณภาพ					
การมีสำนึกต่อส่วนรวม 21. การได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ					
22. การได้เป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม					
23. การได้ช่วยป้องกันไม่ให้ทรัพยากรทางธรรมชาติถูกทำลาย					
24. การได้ให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม					
ความซื่อสัตย์ 25. การมีความจริงใจกับผู้ร่วมงาน					
26. การไม่โกหก ไม่หลอกลวงบุคคลอื่น					
27. การมีความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน					
28. การไม่มีอคติต่อเพื่อนร่วมงาน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจควบคุมตนเอง

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย √ ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุด

ข้อความเหล่านี้ตรงกับความรู้สึกของท่านอย่างไร	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
ความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน 1. การทำสิ่งต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จขึ้นอยู่กับการกระทำของฉันเอง					
2. ฉันเชื่อว่าฉันสามารถทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จได้					
3. ฉันเชื่อว่าหากจะได้รับการยอมรับนับถือจากผู้อื่นนั้นขึ้นอยู่กับสิ่งที่ฉันทำ					

ข้อความเหล่านี้ตรงกับความรู้สึกของท่านอย่างไร	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
4. ฉันเชื่อว่าการเรียนให้ได้เกียรตินิยมขึ้นอยู่กับความตั้งใจของฉันเอง					
5. ฉันวางแผนการดำเนินชีวิตด้วยตัวฉันเอง					
6. ฉันจะวางแผนการเลือกอาชีพเมื่อเรียนจบด้วยตัวฉันเอง					
7. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น ฉันสามารถแก้ไขปัญหาให้ผ่านพ้นไปได้					
8. ฉันสามารถจัดการกับความเครียดด้วยตัวฉันเอง					
9. ฉันเชื่อว่าความผิดพลาดต่างๆ ที่เกิดขึ้น ฉันสามารถจัดการให้ผ่านพ้นไปได้					
10. ฉันเชื่อว่าฉันจะไม่ติด F ถ้าฉันตั้งใจเรียน					
ความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน 11. ฉันเชื่อว่าโชคชะตามีส่วนสำคัญในการกำหนดสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต					
12. ฉันเชื่อว่าการเรียนให้ได้เกียรตินิยมต้องอาศัยโชคชะตา					
13. ฉันจะทำสิ่งต่างๆ ตามความคิดเห็นของผู้อื่น					
14. ฉันเชื่อว่าหากให้พ่อแม่เป็นผู้วางแผนการดำเนินชีวิตให้กับฉัน ฉันจะประสบผลสำเร็จ					
15. ฉันเชื่อว่าความผิดพลาดต่างๆ ที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ฉันไม่สามารถควบคุมได้					
16. เมื่อฉันได้คะแนนสอบไม่ดี ฉันเชื่อว่าเป็นเพราะโชคไม่เข้าข้าง					
17. ฉันเชื่อว่าในการจัดการปัญหาต่างๆ ต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น					
18. เมื่อฉันมีเรื่องไม่สบายใจ ฉันต้องพึ่งพาเพื่อนๆ เพื่อทำให้ฉันรู้สึกดีขึ้น					

ข้อความเหล่านี้ตรงกับความรู้สึกของท่านอย่างไร	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด
19. ฉันเชื่อว่าการบนบานขอพรต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์จะทำให้ฉันสอบผ่าน					
20. ถึงแม้ว่าฉันเรียนไม่ดี แต่ฉันเชื่อว่าอาจารย์จะเมตตาจนทำให้เกรดเฉลี่ยของฉันดีขึ้น					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย √ ในช่องที่ตรงกับความรู้สึก ความคิดเห็น และการกระทำของท่านมากที่สุด

ข้อความเหล่านี้ตรงกับความเป็นจริงของท่านอย่างไร	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม 1. เมื่อเกิดความท้อแท้ในการเรียน ฉันมีวิธีการสร้างกำลังใจให้กับตนเอง					
2. หากฉันได้รับเลือกให้เป็นประธานกลุ่มในการทำกิจกรรม ฉันคิดว่าฉันสามารถทำกิจกรรมนั้นให้ประสบความสำเร็จได้					
3. หากฉันมีปัญหาขัดแย้งกับเพื่อน ฉันสามารถควบคุมอารมณ์ของตนไม่ให้โต้ตอบด้วยความรุนแรงได้					
4. แม้ฉันจะตื่นเต้นเมื่อต้องนำเสนอรายงานหน้าชั้นเรียน แต่ฉันก็สามารถทำออกมาได้เป็นอย่างดี					

ข้อความเหล่านี้ตรงกับความเป็นจริงของท่านอย่างไร	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
5. เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นจากการเรียน ฉันสามารถตัดสินใจได้ว่าควรจะทำอย่างไร					
6. เมื่อเกิดความขัดแย้งในการทำงานกลุ่ม ฉันเชื่อว่า ฉันจะสามารถควบคุมให้เพื่อนๆ ในกลุ่มทำงานต่อไปจนสำเร็จได้					
7. หากคะแนนสอบออกมาไม่ดี ฉันรู้ว่าจะทำอย่างไรเพื่อให้คะแนนสอบครั้งต่อไปเพิ่มขึ้น					
8. เมื่อเกิดความท้อแท้ในการเรียน ฉันรู้ว่าจะทำอย่างไรเพื่อให้ตัวเองรู้สึกดีขึ้นได้					
ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง 9. เมื่อเกิดปัญหาต่างๆ ขึ้น ฉันสามารถวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาได้					
10. ฉันยินดีรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของฉันเอง					
11. ในการทำงานกลุ่ม เมื่อผลงานของกลุ่มเกิดความผิดพลาด ฉันยอมรับว่าตนเองเป็นสาเหตุหนึ่งที่ต้องร่วมรับผิดชอบ					
12. หากฉันทำข้อสอบไม่ได้ ฉันคิดว่าเป็นเพราะตัวเองที่เตรียมตัวไม่พร้อม					
13. หากเกิดความเครียดในการเรียน ฉันสามารถรู้ได้ว่าเกิดจากสาเหตุใด					
14. หากฉันไม่สามารถส่งรายงานตามเวลาที่กำหนดได้ ฉันรู้ว่าเกิดจากสาเหตุใด					
15. หากผลการเรียนออกมาไม่ดี ฉันสามารถวิเคราะห์หาสาเหตุได้ว่าเป็นเพราะอะไร					
16. ในการหาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ นั้น ฉันจะพิจารณาว่าตัวเองมีส่วนที่ทำเกิดปัญหานั้นๆหรือไม่					

ข้อความเหล่านี้ตรงกับความเป็นจริงของท่านอย่างไร	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา 17. หากฉันทำข้อสอบของครั้งนี้ไม่ได้ ฉันยังตั้งใจอ่านหนังสือเพื่อเตรียมตัวสอบในครั้งต่อไป					
18. หากฉันทะเลาะกับเพื่อนในเรื่องส่วนตัว ฉันยังสามารถทำงานกลุ่มร่วมกับเพื่อนคนนั้นได้					
19. แม้ฉันจะยังทำรายงานเดี่ยวของตนเองไม่เสร็จ แต่ฉันยังสามารถแบ่งเวลาไปช่วยทำงานกลุ่มกับเพื่อนๆ ได้					
20. แม้ฉันจะมีความเครียดในการเรียน แต่ฉันก็ยังสามารถเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยได้					
21. ถึงแม้ฉันจะเครียดจากการสอบย่อยที่เพิ่งเสร็จสิ้นไป ฉันก็ยังสามารถนำเสนอรายงานในวิชาต่อไปได้					
22. การเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย จะไม่ส่งผลกระทบต่อการเรียนของฉัน					
23. หากสมาชิกในกลุ่มไม่ให้ความร่วมมือในการทำงาน ฉันสามารถกระตุ้นให้ทุกคนทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้					
24. ฉันสามารถแบ่งเวลาเพื่อทำกิจกรรมควบคู่ไปกับการเรียนได้					
ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา 25. หากปัญหาเดิมเกิดขึ้นอีก ฉันเชื่อว่าฉันจะสามารถจัดการให้ผ่านพ้นไปได้					
26. หากมีปัญหาเกิดขึ้น ฉันคิดว่าจะสามารถผ่านพ้นไปได้					
27. ฉันคิดว่าปัญหาต่างๆ ต้องมีวันที่สิ้นสุดลง					
28. ฉันคิดว่าอุปสรรคในชีวิต จะเกิดขึ้นเพียงชั่วคราว					
29. ฉันมีความเชื่อว่า ความพยายามอยู่ที่ไหน ความสำเร็จย่อมอยู่ที่นั่น					
30. ฉันเชื่อว่าปัญหาทุกอย่างจะผ่านพ้นไปได้ถ้าใช้ความอดทน					

ข้อความเหล่านี้ตรงกับความเป็นจริงของท่านอย่างไร	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
31. ฉันเชื่อว่าปัญหาจะเกิดขึ้นหนักเพียงใดก็ย่อมมีหนทางแก้ไขได้					
32. ฉันรู้ว่าตัวเองมีศักยภาพมากพอที่จะผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆ ที่เข้ามาในชีวิตได้					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

เมื่อฉันเรียนอยู่ปี 4 ฉันได้ทำพฤติกรรมดังต่อไปนี้	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
การกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร					
1. ฉันขอรับคำปรึกษาจากอาจารย์ในภาควิชาเกี่ยวกับการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่การทำงานในสายงานทางอาชีพเกษตร					
2. ฉันขอรับคำแนะนำจากบุคคลที่ประกอบอาชีพเกษตรเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเข้าทำงานในสายงานทางอาชีพเกษตร					
3. ฉันพูดคุยกับบุคคลที่ประกอบอาชีพเกษตรเกี่ยวกับลักษณะการทำงานในอาชีพนั้น					
4. ฉันค้นหาตำแหน่งงานในสายงานของอาชีพเกษตรจากสื่อต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ต หนังสือหางาน เป็นต้น					
5. ฉันสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับลักษณะการทำงานของอาชีพเกษตร					
6. ฉันติดตามข่าวการประกาศรับสมัครงานที่เกี่ยวกับอาชีพในสายงานทางการเกษตร					
7. ฉันติดตามข่าวการรับสมัครงานของหน่วยงานต่างๆ ที่มีความต้องการบุคลากรทางการเกษตร					

เมื่อฉันเรียนอยู่ปี 4 ฉันได้ทำพฤติกรรมดังต่อไปนี้	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
การแสวงหาข้อมูล และวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร 8. ฉันค้นคว้าข้อมูลความรู้ต่างๆ ทางการเกษตร					
9. ฉันหาข้อมูลความรู้ที่เป็นวิทยาการใหม่ๆ ทางการเกษตร					
10. ฉันรวบรวมความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรเพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพในอนาคต					
11. ฉันติดตามผลการวิจัยทางการเกษตร					
12. เมื่อมีการเผยแพร่องค์ความรู้ใหม่ๆ ทางการเกษตร ฉันจะค้นคว้าข้อมูลเหล่านั้นมาศึกษา					
13. เมื่อฉันมีเวลาว่าง ฉันจะค้นคว้าหาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรจากหนังสือวิชาการต่างๆ					
14. ฉันค้นหาความรู้จากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรเพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้					
ความมั่นคงในอาชีพเกษตร 15. ฉันตัดสินใจว่า เมื่อสำเร็จการศึกษา ฉันจะทำงานตามสาขาวิชาที่เรียนมา					
16. ฉันตั้งเป้าหมายในการทำงานไว้ว่า เมื่อสำเร็จการศึกษา ฉันจะเข้าทำงานในอาชีพเกษตร					
17. ฉันบอกกับเพื่อนๆ ว่า อาชีพทางการเกษตร เป็นอาชีพที่ฉันตั้งใจจะเข้าไปทำ					
18. ฉันวางแผนไว้ว่าเมื่อเรียนจบ ฉันจะเลือกประกอบอาชีพในสายงานทางการเกษตร					
19. จุดมุ่งหมายในการทำงาน คือ ได้ประกอบอาชีพในสายงานทางการเกษตร					
20. ฉันเชื่อว่าฉันสามารถเป็นบุคลากรทางการเกษตรที่มีความสามารถในอนาคตได้					
21. ถึงแม้จะมีอาชีพอื่นที่สามารถสร้างรายได้มากมายให้กับฉัน ฉันก็จะเลือกทำงานในสายงานทางการเกษตร					

เมื่อฉันเรียนอยู่ปี 4 ฉันได้ทำพฤติกรรมดังต่อไปนี้	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
การเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน 22. ฉันเชื่อว่า อาชีพทางการเกษตรเป็นอาชีพที่สร้างประโยชน์ให้กับสังคม					
23. ฉันคิดว่า อาชีพทางการเกษตรเป็นอาชีพที่น่าภาคภูมิใจ					
24. เมื่อมีเวลาว่าง ฉันจะเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร					
25. ฉันชอบเข้าร่วมการออกค่ายเชิงเกษตร					
26. ฉันเข้ารับฟังการประชุมวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร					
27.ฉันสมัครเป็นสมาชิกของวารสารทางการเกษตร					
การเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ 28. ฉันพิจารณาแล้วว่า ฉันมีความสนใจที่จะทำงานในสายอาชีพทางการเกษตร					
29. ฉันพิจารณาบุคลิกภาพของฉันแล้วว่ามีความเหมาะสมกับการประกอบอาชีพในสายงานทางการเกษตร					
30. ฉันพิจารณาแล้วว่า ฉันมีความชำนาญในงานด้านการเกษตร เพียงพอที่จะประกอบอาชีพนี้					
31. สมาชิกในครอบครัวสนับสนุนให้ฉันประกอบอาชีพทางการเกษตร					
32. ฉันพิจารณาแล้วว่าความรู้ทางการเกษตรที่ฉันมีสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพทางการเกษตรได้					
33. ฉันประเมินแล้วว่า ฉันมีความสามารถทางการเกษตรเพียงพอที่จะประกอบอาชีพในสายงานนี้ได้					
34. ฐานะทางการเงินของผู้ปกครองส่งเสริมให้ฉันประกอบอาชีพทางการเกษตรได้					

ภาคผนวก ข

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

ตารางผนวกที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของค่านิยมในการทำงานเกษตรรายด้าน และโดยรวม

ค่านิยมในการทำงานเกษตร	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา	.897
ด้านความคิดสร้างสรรค์	.899
ด้านการมีวิสัยทัศน์	.859
ด้านความขยัน	.914
ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น	.916
ด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม	.903
ด้านความซื่อสัตย์	.856
โดยรวม	.961

ตารางผนวกที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา

ข้อที่	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1	.729	.882
2	.836	.842
3	.789	.860
4	.737	.879
Alpha = .897		

ตารางผนวกที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความคิดสร้างสรรค์

ข้อที่	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
5	.759	.877
6	.770	.871
7	.814	.859
8	.772	.870
Alpha = .899		

ตารางผนวกที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีวิสัยทัศน์

ข้อที่	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
9	.700	.826
10	.776	.791
11	.718	.818
12	.641	.846
	Alpha = .859	

ตารางผนวกที่ 5 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความขยัน

ข้อที่	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
13	.804	.895
14	.870	.864
15	.903	.857
16	.672	.930
	Alpha = .914	

ตารางผนวกที่ 6 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการช่วยเหลือผู้อื่น

ข้อที่	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
17	.792	.895
18	.797	.894
19	.863	.873
20	.780	.900
	Alpha = .916	

ตารางผนวกที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านการมีสำนึกต่อส่วนรวม

ข้อที่	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
21	.731	.895
22	.810	.867
23	.843	.852
24	.756	.884
Alpha = .903		

ตารางผนวกที่ 8 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของค่านิยมในการทำงานเกษตรด้านความซื่อสัตย์

ข้อที่	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
25	.597	.877
26	.684	.826
27	.803	.784
28	.780	.781
Alpha = .856		

ตารางผนวกที่ 9 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของความเชื่ออำนาจควบคุมภายในตน

ข้อที่	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1	.432	.832
2	.614	.818
3	.665	.815
4	.512	.826
5	.599	.817
6	.527	.825
7	.701	.809
8	.448	.834
9	.388	.838
10	.545	.823
Alpha = .839		

ตารางผนวกที่ 10 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของความเชื่ออำนาจควบคุมภายนอกตน

ข้อที่	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
11	.616	.892
12	.497	.902
13	.647	.890
14	.744	.885
15	.850	.876
16	.808	.879
17	.733	.885
18	.497	.899
19	.578	.896
20	.611	.893
Alpha = .900		

ตารางผนวกที่ 11 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรครายด้าน และโดยรวม

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
ด้านการควบคุม	.851
ด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง	.868
ด้านการควบคุมการแพร่กระจายของปัญหา	.771
ด้านความอดทนต่อปัญหา	.886
โดยรวม	.946

ตารางผนวกที่ 12 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการควบคุม

ข้อที่	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1	.699	.819
2	.570	.836
3	.617	.830
4	.351	.865
5	.546	.838
6	.705	.820
7	.584	.839
8	.745	.814
Alpha = .851		

ตารางผนวกที่ 13 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้แหล่งกำเนิดของปัญหาและความรับผิดชอบต่อปัญหาของตนเอง

ข้อที่	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
9	.653	.848
10	.644	.849
11	.599	.845
12	.580	.856
13	.548	.860
14	.632	.851
15	.631	.851
16	.688	.845
Alpha = .868		

ตารางผนวกที่ 14 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านการรับรู้ผลกระทบของปัญหา

ข้อที่	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
17	.395	.762
18	.231	.787
19	.261	.780
20	.630	.721
21	.720	.701
22	.480	.746
23	.445	.752
24	.717	.713
Alpha = .771		

ตารางผนวกที่ 15 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรคด้านความอดทนต่อปัญหา

ข้อที่	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
25	.706	.866
26	.779	.859
27	.757	.861
28	.521	.889
29	.735	.866
30	.561	.880
31	.694	.869
32	.566	.880
Alpha = .886		

ตารางผนวกที่ 16 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของวุฒิภาวะทางอาชีพเกษตรรายด้าน และโดยรวม

ความสามารถในการฟันฝ่าอุปสรรค	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)
ด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร	.839
ด้านการแสวงหาข้อมูล และวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร	.934
ด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตร	.944
ด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน	.881
ด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ	.942
โดยรวม	.961

ตารางผนวกที่ 17 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของวุฒิภาวะทางอาชีพด้านการกำหนดแนวทางในการเลือกอาชีพเกษตร

ข้อที่	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
1	.302	.862
2	.550	.823
3	.504	.829
4	.718	.795
5	.615	.813
6	.766	.787
7	.716	.796
Alpha = .839		

ตารางผนวกที่ 18 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของวุฒิภาวะทางอาชีพด้านการแสวงหาข้อมูล และวางแผนเพื่อเข้าสู่อาชีพเกษตร

ข้อที่	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
8	.813	.921
9	.765	.926
10	.718	.930
11	.753	.927
12	.847	.918
13	.775	.925
14	.836	.919
Alpha = .934		

ตารางผนวกที่ 19 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของวุฒิภาวะทางอาชีพด้านความมั่นคงในอาชีพเกษตร

ข้อที่	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
15	.871	.931
16	.848	.933
17	.832	.934
18	.889	.929
19	.928	.926
20	.635	.950
21	.711	.945
Alpha = .944		

ตารางผนวกที่ 20 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของวุฒิภาวะทางอาชีพด้านการเห็นภาพรวมของตนเองอย่างชัดเจน

ข้อที่	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
22	.683	.861
23	.610	.872
24	.793	.842
25	.856	.831
26	.795	.842
27	.447	.904
Alpha = .881		

ตารางผนวกที่ 21 ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าของวุฒิภาวะทางอาชีพด้านการเลือกอาชีพเกษตรอย่างมีหลักการ

ข้อที่	Corrected Item Total Correlation	Alpha if Item Deleted
28	.815	.933
29	.804	.934
30	.880	.927
31	.808	.933
32	.817	.933
33	.861	.929
34	.686	.944
Alpha = .942		

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ –นามสกุล	นางสาวจิรวรรณ เจียมรัตนะ
วัน เดือน ปี ที่เกิด	17 มกราคม พ.ศ. 2527
สถานที่เกิด	จังหวัดปราจีนบุรี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2549 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ สาขาจิตวิทยาและการแนะแนว จากมหาวิทยาลัยศิลปากร
ทุนการศึกษาที่ได้รับ	ทุนผู้ช่วยสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์